

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

Αθήνα, 23/02/2021

Αρ. Πρωτ.: 268

Ταχ. Δ/ση: Ελ. Βενιζέλου 236
Ταχ. Κώδικας: Τ.Κ.16341, Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ.: 210 9949837
Fax: 210 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr

Αναλυτικό Τεύχος Διακήρυξης Συνοπτικού Διαγωνισμού

Αναθέτουσα Αρχή	Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Σύμβαση	<p>Επιλογή αναδόχου του έργου «Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα» (Π.Ε.7 Υποέργο 1) που εντάσσεται στο πλαίσιο της εγκεκριμένης Πράξης «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5000817</p> <p>Άξονας προτεραιότητας: 1. ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ</p> <p>Επενδυτική προτεραιότητα: 8vii. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΚΑΙ ΕΞΙΣΟΡΡΟΠΗΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΒΕΛΤΙΩΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΜΕΣΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ</p> <p>Ειδικός στόχος: ii. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΝ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ</p>

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	ΒΙΩΝΟΥΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ, Η/ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Διάρκεια	Η διάρκεια υλοποίησης του Έργου είναι είκοσι (20) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.
Ταξινόμηση κατά CPV	CPV: 79330000-6 Υπηρεσίες Στατιστικής
Εκτιμώμενη αξία σύμβασης	48.107,28€ χωρίς ΦΠΑ, ΦΠΑ (24%):11.545,75€, 59.653,03 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%.
Κριτήριο κατακύρωσης	Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής
Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών	08/03/2021

Η παρούσα σύμβαση χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ.

Περιεχόμενα

1.1	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ	5
1.2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	7
1.3	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	7
1.4	ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	8
1.5	ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	10
1.6	ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	10
1.7	ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ.....	10
2.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	12
2.1.1	Έγγραφα της σύμβασης.....	12
2.1.2	Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης.....	12
2.1.3	Παροχή Διευκρινίσεων	12
2.1.4	Γλώσσα.....	12
2.1.5	Εγγυήσεις.....	13
2.2	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	13
2.2.1	Δικαίωμα συμμετοχής	13
2.2.2	Λόγοι αποκλεισμού.....	14
2.2.3	Καταλληλότητα, άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας	17
2.2.4	Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια	17
2.2.5	Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.....	18
2.2.6	Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.	21
2.2.7	Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών	21
2.2.8	Αποδεικτικά μέσα.....	22
2.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ - ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ	28
2.3.1	Κριτήριο ανάθεσης – Βαθμολόγηση προσφορών	28
2.4	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.....	31
2.4.1	Γενικοί όροι υποβολής προσφορών	31
2.4.2	Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά».....	31
2.4.3	Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών.....	34
2.4.4	Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών	35
2.4.5	Χρόνος ισχύος των προσφορών.....	37
2.4.6	Λόγοι απόρριψης προσφορών.....	37
3.1	ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	39
3.1.1	Αποσφράγιση προσφορών	39
3.1.2	Αξιολόγηση προσφορών.....	39
3.2	ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	40
3.3	ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ - ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	41
3.4	ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ	42
3.5	ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	42
4.1	ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	44
4.2	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	44
4.3	ΌΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	44
4.4	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ	44
4.5	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	45
5.1	ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	46
5.2	ΚΗΡΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΕΚΠΤΩΤΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ	47
5.3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	48
5.4	ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	48
6.1	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	49
6.2	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	49

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.3	ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	50
6.4	ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	51
6.5	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ- ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	51
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53

1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1.1 Στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής

Επωνυμία	Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Ταχυδρομική διεύθυνση	Ελ. Βενιζέλου 236
Πόλη	Ηλιούπολη Αττικής
Ταχυδρομικός Κωδικός	16341
Τηλέφωνο	+30 210 9949837
Φαξ	+30 210 5238967
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο	esaea@otenet.gr
Αρμόδιος για πληροφορίες	Αποστολάκη Ν.
Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL)	www.esaea.gr

Εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο είναι το Ελληνικό.

Αναθέτουσα Αρχή του Έργου είναι η **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία** (εφεξής Ε.Σ.Α.μεΑ.) η οποία είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. είναι ο τρίτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους στην ελληνική Πολιτεία και κοινωνία. Κύρια αποστολή της Συνομοσπονδίας είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και η προώθηση, προστασία και απόλαυση των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους. Ιδίως όσον αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αυτά καθιερώνονται με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών που η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο επικύρωσε με τον ν. 4074/2012.

Κύρια δραστηριότητα Αναθέτουσας Αρχής (Α.Α.).

Οι βασικές δραστηριότητες της Α.Α. είναι οι εξής:

- ✓ Οργάνωση συστηματικών εκστρατειών ενημέρωσης της ελληνικής Κοινωνίας και Πολιτείας για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με χρόνιες παθήσεις. (Ιδίως την 3η Δεκέμβρη κάθε έτους, η οποία έχει ορισθεί ως «Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία»).
- ✓ Συνεργασία με Κοινωνικούς Εταίρους με στόχο τη διάχυση της διάστασης των αναγκών των ατόμων με αναπηρία, των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στα δικά τους αιτήματα. Σε αυτό το σημείο αξίζει να επισημανθεί ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ. είναι μέλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (ΟΚΕ) και μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ).
- ✓ Διαβούλευση με τους φορείς-μέλη της, συντονισμός τη δράση τους και ενημέρωσής τους για όλες τις εξελίξεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ✓ Παρέμβαση μέσω έγγραφων συνηγοριών σε επιμέρους αιτήματα φορέων μελών της καθώς και σε ατομικά αιτήματα.
- ✓ Προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων, μέσω της συμμετοχής εκπροσώπων της, μεταξύ άλλων, στο Δ.Σ. του ΕΟΠΠΥ, στο Δ.Σ. του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, στο Δ.Σ. του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Επιτροπές του Ν.2643/1998, στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 κ.α.
- ✓ Άσκηση συστηματικού ελέγχου της νομοθεσίας και υποβολή προτάσεων με στόχο τη συμπερίληψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρία, των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στο θεσμικό πλαίσιο της χώρας.
- ✓ Υποβολή προτάσεων για την εφαρμογή πολιτικών, μέτρων και προγραμμάτων προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν στη θέσπιση νέας νομοθεσίας καταπολέμησης των διακρίσεων και προώθησης των συνταγματικά κατοχυρωμένων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Αξίζει να επισημανθεί ότι για την προώθηση αυτών των δικαιωμάτων της πληθυσμιακής ομάδας που εκπροσωπεί, η Ε.Σ.Α.μεΑ. συμμετέχει στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), η οποία αποτελεί το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καθώς και στο Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- ✓ Άσκηση πίεσης για την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.
- ✓ Παροχή πληροφόρησης / ενημέρωσης για όλα τα ζητήματα που ενδιαφέρουν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειες αυτών μέσω της υπηρεσίας «Διεκδικούμε Μαζί» που λειτουργεί καθημερινά σε δώρη βάση.
- ✓ Υλοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών έργων με στόχο την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και την ενδυνάμωση των οικογενειών τους καθώς και των στελεχών του αναπηρικού κινήματος.
- ✓ Λειτουργία Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας, το οποίο αποτελεί συστημικό μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών για την αναπηρία σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής. Ειδικότερα αξίζει να αναφερθεί ότι μέσω του Παρατηρητηρίου η Ε.Σ.Α.μεΑ. παρακολουθεί και αξιολογεί συστηματικά τις εθνικές πολιτικές στον τομέα της εκπαίδευσης, της κοινωνικής προστασίας, της απασχόλησης κ.α.

Στοιχεία Επικοινωνίας

- α) Τα έγγραφα της σύμβασης είναι διαθέσιμα για ελεύθερη, πλήρη, άμεση & δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στην διεύθυνση (URL) : www.esaea.gr
- β) Οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται στη διεύθυνση: Ελ. Βενιζέλου 236 Τ.Κ 16341 Ηλιούπολη Αττικής.
- γ) Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες από τον ανωτέρω αρμόδιο για πληροφορίες: Ν. Αποστολάκη στην προαναφερθείσα διεύθυνση και στο τηλέφωνο : 210 9949837.

1.2 Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση

Είδος διαδικασίας

Ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με τη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού του άρθρου 117 του ν. 4412/2016 και υπό τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού και τους ειδικότερους όρους της παρούσας.

Χρηματοδότηση της σύμβασης

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κωδ. ΣΑ. Ε3341.

Η παρούσα σύμβαση χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (αριθ. ενάρθ. Έργου 2016ΣΕ33410014).

Η σύμβαση περιλαμβάνεται στο Πακέτο Εργασίας 7 (Π.Ε.7) «Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα» του Υποέργου 1 «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» της Πράξης «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» με ΚΩΔ.ΟΠΣ(MIS)5045292 που εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» σύμφωνα με την με αριθ. πρωτ.9293/15.07.2016 Απόφαση Ένταξης της Πράξης με τίτλο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» και MIS 5000817 στο Ε.Π. «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», και τις με αριθ.πρωτ.12553/22.6.2017, 1205/27.02.2019 και 3279/08.07.2020 τροποποιήσεις αυτής.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από Εθνικούς Πόρους.

1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η επιλογή αναδόχου του έργου «Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα» (Π.Ε.7) Υποέργο 1 «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» της Πράξης «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ¹» με ΚΩΔ.ΟΠΣ(MIS)5045292.

Το έργο του αναδόχου αφορά στην εκπόνηση μελέτης εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών παρακολούθησης της εθνικής εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD)² και αποσκοπεί στην τροφοδότηση της ερευνητικής δραστηριότητας του Παρατηρητηρίου ως προς την ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Συστήματος Δεικτών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, όπως αυτά κατοχυρώνονται στη Σύμβαση.

¹ Εφεξής Παρατηρητήριο

² Εφεξής «Σύμβαση»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ειδικότερα, αντικείμενο της μελέτης είναι η εξειδίκευση της δέσμης των γενικών δεικτών παρακολούθησης (αρχικής δέσμης δεικτών που έχει διαμορφώσει το Παρατηρητήριο στο πλαίσιο του Π.Ε.2 του Υποέργου 1 της Πράξης) και η διαμόρφωση ειδικών ποσοτικών μέτρων (στατιστικών δεικτών) που θα καταστήσουν τους δείκτες λειτουργικούς.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α της παρούσας διακήρυξης.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στον ακόλουθο κωδικό του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων CPV: 79330000-6 (Υπηρεσίες Στατιστικής).

Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Έργου, η Ε.Σ.Α.μεΑ., ως αναθέτουσα αρχή προκηρύσσει το έργο, στο σύνολό του.

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 48.107,28€ χωρίς ΦΠΑ, ΦΠΑ (24%) 11.545,75€, 59.653,03 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%.

Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται **είκοσι (20) μήνες από την υπογραφή της** και λήγει με την παραλαβή και του τελευταίου παραδοτέου.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

1.4 Θεσμικό πλαίσιο

Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως:

- του ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- του ν. 4314/2014 (Α' 265) "Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις" και του ν. 3614/2007 (Α' 267) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007–2013»,
- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4250/2014 (Α' 74) «Διοικητικές Απλουστεύσεις - Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα-Τροποποίηση Διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις» και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 1,
- της παρ. Ζ του Ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»,
- του ν. 4129/2013 (Α' 52) «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο»,
- του άρθρου 26 του ν.4024/2011 (Α 226) «Συγκρότηση συλλογικών οργάνων της διοίκησης και ορισμός των μελών τους με κλήρωση»,
- του ν. 4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»,

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- του ν. 3861/2010 (Α' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»,
- του ν.2690/1999 (Α' 45) "Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις" και ιδίως των άρθρων 7 και 13 έως 15,
- του ν. 2121/1993 (Α' 25) "Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα",
- του π.δ 28/2015 (Α' 34) "Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία",
- της με αρ. 57654 (Β' 1781/23.5.2017) Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης»,
- των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω,
- την με αρ. πρωτ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018 (ΦΕΚ Β' 5968) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με τίτλο: "Αντικατάσταση της υπ' αριθ.110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης « Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»".
- την με αριθ. πρωτ.9293/15.07.2016 Απόφαση Ένταξης της Πράξης με τίτλο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» και MIS 5000817 στο Ε.Π. «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», και τις με αριθ.πρωτ.12553/22.6.2017, 1205/27.02.2019 και 3279/08.07.2020 τροποποιήσεις αυτής,
- την με Α.Π.: 1641/ 14.12.2020 επικαιροποίηση της με Α.Π.:632/11.05.2020 Τροποποιημένης Απόφασης Υλοποίησης με ίδια μέσα του Υποέργου (1) «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» της Πράξης «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5000817,
- το από 02/02/2008 (αριθ. κατ. 481/21.7.08) καταστατικό της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.).

Επίσης, των αποφάσεων εγγράφων της Αναθέτουσας Αρχής ήτοι:

- Απόφαση Νο 63 – 09.02.2021 της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. περί έγκρισης τευχών και τεχνικών προδιαγραφών του της παρούσας διακήρυξης..
- Απόφαση Νο 63 – 09.02.2021 της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. περί έγκρισης της διενέργειας του παρόντος διαγωνισμού και των όρων αυτού.
- Απόφαση Νο 63 – 09.02.2021 της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. ορισμού Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού – Αξιολόγησης Προσφορών, Ενστάσεων-και Παραλαβής του Έργου.

1.5 Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού

Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι **08/03/2021 και ώρα 15:00μ.μ.**

Η αποσφράγιση των προσφορών θα γίνει στις **09/03/2021 ημέρα Τρίτη και ώρα 10:00π.μ.**, στα γραφεία της Ε.Σ.Α.μεΑ. από την αρμόδια Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού - Αξιολόγησης των Προσφορών, η οποία ορίστηκε με την Νο 63 – 09.02.2021 απόφαση της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ.

1.6 Δημοσιότητα

Η παρούσα Διακήρυξη καταχωρήθηκαν στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις 23/02/2021.

Η Διακήρυξη καταχωρήθηκε στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, στη διεύθυνση (URL) : www.esaea.gr, στις 23/02/2021.

1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης

Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι:

1. τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. Η αθέτηση των παραπάνω υποχρεώσεων συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/16, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις.
2. δεν θα ενεργήσουν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, αλλά και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν.
3. λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διαφυλάξουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοιες.
4. η συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού συνιστά αμάχητο τεκμήριο ότι ο διαγωνιζόμενος, αλλά και κάθε μέλος του -σε περίπτωση διαγωνιζόμενης σύμπραξης, κοινοπραξίας ή ένωσης- έχει λάβει πλήρη γνώση **α)** της παρούσας προκήρυξης και των τευχών που τη συνοδεύουν, **β)** της εφαρμοστέας νομοθεσίας, η οποία αναγράφεται στη παρούσα προκήρυξη. Η συμμετοχή στο διαγωνισμό συνιστά, επίσης, αμάχητο τεκμήριο ότι ο διαγωνιζόμενος έχει αποδεχθεί ανεπιφύλακτα τη νομιμότητα των όρων όλων των τευχών.
5. δεν συντρέχει στο πρόσωπο τους και στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρ. 24 του ν.4412/2016 κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του ίδιου άρθρου. Σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για: α) την αποτελεσματική πρόληψη, β) τον εντοπισμό και γ) την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Σε περίπτωση που τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 3 του αρ. 24 του ω. 4412/16 γνωστοποιήσουν εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, η αναθέτουσα αρχή αποφαινεται αιτιολογημένα επί της συνδρομής ή μη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων. Αν η αναθέτουσα αρχή αποφανθεί ότι συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, ενημερώνει αμέσως την Αρχή και λαμβάνει αμελλητί τα κατάλληλα μέτρα, προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και προς αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται η εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφαρμοζομένων και των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 2690/1999 (Α' 45). Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να αρθεί με άλλον τρόπο, ο υποψήφιος ή οικονομικός φορέας, ο οποίος σχετίζεται με αυτή, αποκλείεται από τη διαδικασία, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/16. Η αναθέτουσα αρχή συντάσσει και αποστέλλει στην Αρχή γραπτή έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν, καθώς και όλα τα επακόλουθα μέτρα που ελήφθησαν, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ω. 4412/16 και τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 341 του ν. 4412/16.

2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

2.1 Γενικές Πληροφορίες

2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα:

1. η παρούσα Διακήρυξη με τα Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής,
2. το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης [ΤΕΥΔ],
3. οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα σχετικά δικαιολογητικά,
4. το σχέδιο της σύμβασης.

2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης

Τα τεύχη είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στις ανωτέρω διευθύνσεις (βλ. παρ. 1.6.).

Για τυχόν έντυπη παραλαβή των τευχών ή μέρους αυτών οι ενδιαφερόμενοι απευθύνονται στα γραφεία της αναθέτουσας αρχής κατά τις εργάσιμες ημέρες και τις ώρες 08:00 – 16:00.

2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων

Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται εγγράφως, το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται εγγράφως. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που υποβάλλονται με άλλο τρόπο δεν εξετάζονται.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαιών πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν, για οποιονδήποτε λόγο, πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα έγκαιρα, δεν έχουν παρασχεθεί το αργότερο τέσσερις (4) ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών.
- β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης θα είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, δεν απαιτείται παράταση των προθεσμιών.

2.1.4 Γλώσσα

Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα.

Τυχόν ενστάσεις υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

Οι **προσφορές** και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα **αποδεικτικά έγγραφα** συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.

2.1.5 Εγγυήσεις

Οι εγγυητικές επιστολές της παραγράφου 4.1. εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α'13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέλη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή των οικονομικών φορέων από έναν ή περισσότερους εκδότες της παραπάνω παραγράφου.

Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) ότι σε περίπτωση κατάρτησης αυτής, το ποσό της κατάρτησης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους εκδότες των εγγυητικών επιστολών προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

2.2 Δικαίωμα Συμμετοχής - Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής

2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής

1. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σε περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτών, που είναι εγκατεστημένα σε:

- α) κράτος-μέλος της Ένωσης,
- β) κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.),

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γ) τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και

δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

2. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών συμπράξεων, δεν απαιτείται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς. Η Α.Α. μπορεί να απαιτήσει από τις ενώσεις οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση.

3. Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλέγγυα και εις ολόκληρον.

2.2.2 Λόγοι αποκλεισμού

Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους:

2.2.2.1. Όταν υπάρχει σε βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ.42),

β) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα,

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48), η οποία κυρώθηκε με το ν. 2803/2000 (Α' 48),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής,

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15), η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν. 3691/2008 (Α' 166),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1), η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν. 4198/2013 (Α' 215).

Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται, επίσης, όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

Στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και ΙΚΕ ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΙΚΕ), η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά κατ' ελάχιστον στους διαχειριστές.

Στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά κατ' ελάχιστον στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, καθώς και σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις περιπτώσεις Συνεταιρισμών, η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις νομικών προσώπων, η υποχρέωση των προηγούμενων εδαφίων αφορά στους νόμιμους εκπροσώπους τους.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (στ) η κατά τα ανωτέρω, περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση.

2.2.2.2. Στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α) Όταν ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) αν η αναθέτουσα α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία, β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, γ) γνωρίζει ή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι έχουν επιβληθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής: αα) τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους, ή ββ) δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν την αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους. Οι υπό α' και ββ' κυρώσεις πρέπει να έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ.

Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση. Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' της παρ. 2 δεν θεωρείται ότι έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή, ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό ερώτημα του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), του άρθρου 79, ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του. Οι περ. α' και β' της παρ. 2 παύουν να εφαρμόζονται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις ανωτέρω υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού διακανονισμού.

2.2.2.3 Κατ' εξαίρεση, επίσης, ο οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται, όταν ο αποκλεισμός, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.2.2, θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεών του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 ν. 4412/2016, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.

2.2.2.4. Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

(α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016,

(β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής **εκκαθάρισης** ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου.

(γ) υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24 του ν. 4412/2016 δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(ε) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

(στ) εάν έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 3.2 της παρούσας,

(ζ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (ζ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος.

2.2.2.5. Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις

2.2.2.6. Ο οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.2.1, 2.2.2.2. γ) και 2.2.2.4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση.

2.2.2.7. Η απόφαση για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

2.2.2.8. Οικονομικός φορέας, στον οποίο έχει επιβληθεί, με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 74 του ν. 4412/2016, η ποινή του αποκλεισμού αποκλείεται αυτοδίκαια και από την παρούσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

Κριτήρια Επιλογής

2.2.3 Καταλληλότητα, άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της σύμβασης.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος εγκατάστασής τους ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016.

Εφόσον οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού ή να τους καλέσει να προβούν σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά μητρώα.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία.

2.2.4 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Ο υποψήφιος Ανάδοχος, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες ή ενώσεις της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, θα πρέπει να έχει την απαραίτητη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την επιτυχή υλοποίηση του έργου η οποία αποδεικνύεται από **συνολικό κύκλο εργασιών, των τριών (3) τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων (2018, 2019, 2020), ίσο ή μεγαλύτερο από το 100% του συνόλου προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου, χωρίς ΦΠΑ.** Το στοιχείο αυτό αποδεικνύεται με την υποβολή

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

των Ισολογισμών των τελευταίων τριών (3) διαχειριστικών χρήσεων, σε περίπτωση που ο Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση Ισολογισμών ή Δήλωσης του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών, σε περίπτωση που δεν υποχρεούται στην έκδοση Ισολογισμών.

2.2.5 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να έχει αποδεδειγμένες τεχνικές ικανότητες, εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία στα εξής πεδία:

Ο υποψήφιος Ανάδοχος, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες ή ενώσεις της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, θα πρέπει να διαθέτει:

- **Τις τεχνικές ικανότητες, τις εξειδικευμένες γνώσεις και την τεκμηριωμένη εμπειρία σε μελέτες ή/και έρευνες στο πεδίο της αναπηρίας ή άλλων ομάδων ευάλωτων σε κοινωνικό αποκλεισμό**

- Οι οποίες θα αποδεικνύονται από την υλοποίηση εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών, ενός (1) έργου (μελετών ή/και ερευνών) στο πεδίο της αναπηρίας ή άλλων ομάδων ευάλωτων σε κοινωνικό αποκλεισμό (δλ. Υλοποίηση μελετών ή/και ερευνών σχετικά με ζητήματα κοινωνικής ένταξης, κοινωνικού αποκλεισμού, κοινωνικής πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία ή άλλες ευάλωτες ομάδες), προϋπολογισμού δαπάνης που ανέρχεται στο 100% του Προϋπολογισμού της Σύμβασης και με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 50%. Η έννοια του όρου «υλοποίηση» σημαίνει έργο ολοκληρωμένο επιτυχώς ή σε εξέλιξη.

- **Τις τεχνικές ικανότητες, τις εξειδικευμένες γνώσεις και την τεκμηριωμένη εμπειρία σε μελέτες ή/και έρευνες στο πεδίο του Δικαίου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων**

Οι οποίες θα αποδεικνύονται από την υλοποίηση εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών, ενός (1) έργου (μελετών ή/και ερευνών) στο ίδιο ή σε συναφές θεματικό αντικείμενο με το προκηρυσσόμενο (δλ. Υλοποίηση μελετών ή/και ερευνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ή άλλων ευπαθών ομάδων, και ειδικότερα σε θέματα σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες ή άλλων Διεθνών Συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα), προϋπολογισμού δαπάνης που ανέρχεται στο 100% του Προϋπολογισμού της Σύμβασης και με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 50%. Η έννοια του όρου «υλοποίηση» σημαίνει έργο ολοκληρωμένο επιτυχώς ή σε εξέλιξη.

- **Τις τεχνικές ικανότητες, τις εξειδικευμένες γνώσεις και την τεκμηριωμένη εμπειρία στην ανάπτυξη εθνικών ή/και διεθνών δεικτών παρακολούθησης δικαιωμάτων ή/και παρακολούθησης/αξιολόγησης/πολιτικών/προγραμμάτων/στρατηγικών**

Η εν λόγω εμπειρία θα αποδεικνύεται από την υλοποίηση εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών, τουλάχιστον μιας (1) μελέτης με συναφές αντικείμενο. Η έννοια του όρου «υλοποίηση» σημαίνει έργο ολοκληρωμένο επιτυχώς ή σε εξέλιξη.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Τις τεχνικές ικανότητες και την εμπειρία στη διαχείριση/ παρακολούθηση και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.**

Οι οποίες θα αποδεικνύονται από την υλοποίηση δύο (2) συγχρηματοδοτούμενων έργων συναφούς αντικειμένου (κοινωνικές μελέτες/έρευνες). Η έννοια του όρου «υλοποίηση» σημαίνει έργο ολοκληρωμένο επιτυχώς ή σε εξέλιξη.

- **Την οργανωτική δυνατότητα και την επιχειρησιακή ικανότητα να αναλάβει το έργο**

Ο υποψήφιος Ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει επαρκή στελέχωση της Ομάδας Έργου του αναδόχου, η οποία θα πρέπει να απαρτίζεται από ικανό αριθμό έμπειρων στελεχών κατάλληλων για την επιτυχή υλοποίηση του περιγραφόμενου έργου. Όλα τα στελέχη του υποψηφίου οικονομικού φορέα που θα αποτελέσουν την Ομάδα Έργου, θα έχουν τα ελάχιστα προσόντα που αναφέρονται παρακάτω, τα οποία θα πρέπει να περιγράφονται επακριβώς σε αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα.

Συγκεκριμένα απαιτείται ο υποψήφιος ανάδοχος να συστήσει Ομάδα Έργου, η οποία θα απαρτίζεται κατ' ελάχιστον από τρία (3) στελέχη όπως προσδιορίζεται παρακάτω (η ομάδα έργου και τα κριτήρια που πρέπει να πληροί το κάθε στέλεχος, θα πρέπει να αναλύονται και στο ΤΕΥΔ):

- **Στέλεχος 1: Υπεύθυνος Έργου/Επιστημονικά Υπεύθυνος**, ο οποίος θα έχει τη συνολική εποπτεία και ευθύνη της διαχείρισης και διοίκησης των εργασιών του Αναδόχου, του χρονοπρογραμματισμού και της προόδου της Δράσης, του συντονισμού όλων των μελών της ομάδας Έργου, της διασφάλισης ποιότητας των παραδοτέων και της τήρησης όλων των προδιαγραφών πληρότητας που θέτει η Αναθέτουσα Αρχή, καθώς και της εκπροσώπησης του Αναδόχου έναντι της Αναθέτουσας Αρχής. Επιπλέον θα έχει τη συνολική επιστημονική ευθύνη του Έργου και των εργασιών του Αναδόχου, θα ορίζει τις κατευθύνσεις και τις προδιαγραφές των επιμέρους παραδοτέων, θα προτείνει λύσεις και θα παίρνει αποφάσεις σε σχέση με μεθοδολογικά προβλήματα που τυχόν προκύπτουν κατά την υλοποίηση του Έργου, θα παρέχει ad hoc εμπειρογνώμοσύνη καθ' όλη τη διάρκεια του Έργου ανάλογα με τις προκύπτουσες ανάγκες, και θα συνεργάζεται με τα μέλη της Ομάδας Έργου και τους εμπειρογνώμονες για ζητήματα επιστημονικής αρτιότητας των παραδοτέων και άρτιας εφαρμογής των εργαλείων / μεθοδολογιών στο Έργο συνολικά. Ο Υπεύθυνος Έργου/Επιστημονικά Υπεύθυνος θα πρέπει κατ' ελάχιστον να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:
  - Πανεπιστημιακό τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακό τίτλο σε κοινωνικές, ή οικονομικές, ή πολιτικές, ή νομικές ή θετικές επιστήμες ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Γενική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον δέκα (10) ετών εκ των οποίων τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια ειδικής εμπειρίας στη διοίκηση / συντονισμό / διαχείριση εθνικών ή/και συγχρηματοδοτούμενων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία έργων, ως Υπεύθυνος Έργου ή Επιστημονικός Υπεύθυνος στα έργα αυτά.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Συμμετοχή σε τουλάχιστον δέκα (10) έργα στα οποία να είχε ρόλο Υπεύθυνου Έργου ή Επιστημονικού Υπεύθυνου, εκ των οποίων τουλάχιστον σε τρία (3) έργα τα τελευταία πέντε (5) έτη σχετικά με την αναπηρία ή/και λοιπές ευπαθείς ομάδες (σε θέματα: Δικαιωμάτων, διακρίσεων, κοινωνικού αποκλεισμού, κοινωνικής ένταξης) στα οποία να είχε ρόλο Υπεύθυνου Έργου ή Επιστημονικού Υπεύθυνου.
- Αποδεδειγμένη άρτια γνώση της μεθοδολογίας της ανάπτυξης Δεικτών παρακολούθησης/αξιολόγησης στρατηγικών ή/και πολιτικών ή/και προγραμμάτων ή/και δικαιωμάτων.

Ο Υπεύθυνος Έργου θα πρέπει, σε περίπτωση που του ζητηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή, να παρουσιαστεί είτε στα γραφεία Αναθέτουσας Αρχής είτε στο τόπο που θα υποδειχτεί στην Ελλάδα **εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών**, έτσι ώστε σε περίπτωση ανάγκης να διασφαλίζεται η άμεση πρόσβαση της Αναθέτουσας Αρχής στις υπηρεσίες του Υπευθύνου του Έργου.

- **Στέλεχος 2: Ειδικός σε θέματα Στατιστικής** ο οποίος θα πρέπει κατ' ελάχιστον να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:
  - Πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών στην στατιστική ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην κοινωνική στατιστική ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Γενική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον επτά (7) ετών.
  - Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στον τομέα της κοινωνικής στατιστικής ανάλυσης τουλάχιστον 5 ετών.
- **Στέλεχος 3: Ειδικός σε θέματα Στατιστικής** ο οποίος θα πρέπει κατ' ελάχιστον να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:
  - Πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών στην στατιστική ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην εφαρμοσμένη στατιστική ή στις οικονομικές επιστήμες ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών.
  - Γενική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον επτά (7) ετών.
  - Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στον τομέα της στατιστικής ανάλυσης τουλάχιστον 5 ετών.

Ο Ανάδοχος στην παρουσίαση της ομάδας έργου καλείται να υποδείξει τη (σωρευτική) γνώση και την εξειδίκευση των στελεχών στους ακόλουθους τομείς:

- *Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.*
- *Ευπαθείς ομάδες, κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνική ένταξη.*

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων, εθνική εφαρμογή και παρακολούθηση.
- Δείκτες παρακολούθησης/αξιολόγησης στρατηγικών ή/και πολιτικών ή/και προγραμμάτων ή/και δικαιωμάτων.
- Επεξεργασία και ανάλυση επίσημων εθνικών ή/και κοινωνικών στατιστικών Μεθοδολογία στατιστικής έρευνας.
- Μεθοδολογία και ανάπτυξη στατιστικών δεικτών .
- Δημοσιεύσεις σε περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων ή και βιβλία, σχετικά με Δείκτες παρακολούθησης/αξιολόγησης στρατηγικών ή/και πολιτικών

Οι παραπάνω ελάχιστες προϋποθέσεις πρέπει να καλύπτονται από τον υποψήφιο Ανάδοχο επί ποινή αποκλεισμού. Σε περίπτωση Ενώσεων εταιρειών, οι παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να καλύπτονται σωρευτικά.

2.2.6 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

Ο υποψήφιος Ανάδοχος, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες ή ενώσεις της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, θα πρέπει να διαθέτει πιστοποίηση με βάση το πρότυπο ISO 9000:2015 ή άλλο ισοδύναμο αλλοδαπού οργανισμού ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας.

2.2.7 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.2 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (Β/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα Β., το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986.

Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τις αναθέτουσες αρχές βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ).

Το ΤΕΥΔ μπορεί να υπογράφεται έως δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Σε όλες τις περιπτώσεις, όπου περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, υποβάλλεται ένα Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο υπογράφεται, το οποίο είναι δυνατό να φέρει μόνο την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ως προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 2.2.2.1της παρούσας για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.

2.2.8 Αποδεικτικά μέσα

A. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.6, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας παραγράφου και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 ν. 4412/2016.

Όλα τα αποδεικτικά έγγραφα των παραγράφων Β1 έως Β8 της παρούσας υποβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α' 94). Ειδικά τα αποδεικτικά, τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους.

Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

- οι ένορκες βεβαιώσεις που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,
- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.

B. 1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.2 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) για την παράγραφο 2.2.2.1 απόσπασμα του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι απαιτήσεις που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του³. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και στα μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή στα πρόσωπα που έχουν εξουσία

³ Πρβ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 7, περ. α, υποπερίπτωση αδ' του ν. 4605/2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην ως άνω παράγραφο 2.2.2.1,

β) για τις παραγράφους 2.2.2.2⁴ και 2.2.2.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας το οποίο πρέπει να είναι εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, πρέπει να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του⁵.

Ειδικά για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2.2.2.2 α., πέραν του ως άνω πιστοποιητικού, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεων του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα, τα πιστοποιητικά ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης, εκδίδονται από το αρμόδιο πρωτοδικείο της έδρας του οικονομικού φορέα. Το πιστοποιητικό ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση με δικαστική απόφαση εκδίδεται από το οικείο Πρωτοδικείο της έδρας του οικονομικού φορέα, το δε πιστοποιητικό ότι δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων εκδίδεται από το Γ.Ε.Μ.Η., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ως κάθε φορά ισχύουν. Τα φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό περί μη θέσεως σε εκκαθάριση.

Η μη αναστολή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του οικονομικού φορέα, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς αποδεικνύεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων⁶

γ) Για τις περιπτώσεις του άρθρου 2.2.2.2γ της παρούσας, πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του⁷, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.

Μέχρι να καταστεί εφικτή η έκδοση του ανωτέρω πιστοποιητικού, αυτό αντικαθίσταται από υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα, χωρίς να απαιτείται επίσημη δήλωση του ΣΕΠΕ σχετικά με την έκδοση του πιστοποιητικού.⁸

Αν το κράτος-μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφα ή πιστοποιητικά ή όπου τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.2.1 και 2.2.2.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.2.4, τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά μπορεί να αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής

⁴ Λαμβανομένου υπόψη του σύντομου, σε πολλές περιπτώσεις, χρόνου ισχύος των πιστοποιητικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας που εκδίδονται από τους ημεδαπούς φορείς, οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να αποκοτούν εγκαίρως πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 104 του ν. 4412/2016, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινό ανάδοχοι.

⁵ Πρβ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 7, περ. α, υποπερίπτωση αδ' του ν. 4605/2019

⁶ Με εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/Επιχείρησης", όπως αυτά εμφανίζονται στο taxisnet.

⁷ Πρβλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 7, περ. α, υποπερίπτωση αδ' του ν. 4605/2019

⁸ Πρβλ. άρθρο 376 παρ. 17 του ν. 4412/2016, όπως προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 46, περ. α' του ν. 4605/2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους - μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.2.1 και 2.2.2.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.2.4. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81 του ν. 4412/2016.

δ) για την παράγραφο 2.2.2.8. υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα ότι δεν έχει εκδοθεί σε βάρος του απόφαση αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4412/2016.

Β. 2. Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.3. (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης.⁹

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο.

Επισημαίνεται ότι, τα δικαιολογητικά που αφορούν στην απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.3 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους¹⁰, εκτός αν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Β.3 Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τους Ισολογισμούς των τελευταίων τριών (3) χειριστικών χρήσεων πριν το έτος διενέργειας του διαγωνισμού, σε περίπτωση που ο προσωρινός Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση Ισολογισμών ή Υπεύθυνης Δήλωσης του νομίμου εκπροσώπου του (δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής) περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών, σε περίπτωση που δεν υποχρεούται στην έκδοση Ισολογισμών. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.

Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τον αναφερόμενο πίνακα έργων, συνοδευόμενο από τα κατάλληλα αποδεικτικά, βιογραφικά σημειώματα και κάθε άλλο κατάλληλο έγγραφο.

⁹ Πρβλ. Παράρτημα XI Προσαρτήματος Α ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η Α.Α. απαιτεί στην εκάστοτε διακήρυξη, κατά περίπτωση, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς βεβαίωση εγγραφής σε ένα από τα σχετικά Επιμελητήρια/Μητρώα, κατά περίπτωση.

¹⁰ Πρβλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 7 α σημείο αδ' του ν. 4605/2019

Ειδικότερα

B.4.1. Κατάλογο και συνοπτική περιγραφή των κυριότερων παρόμοιων με το προκηρυσσόμενο έργων, τα οποία υλοποίησαν κατά την προηγούμενη πενταετία (5 έτη) πριν το έτος διενέργειας του διαγωνισμού και από τα οποία προκύπτει η εμπειρία του σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.5, με ένδειξη της οικονομικής τους αξίας, του χρόνου υλοποίησης, του παραλήπτη και του ποσοστού συμμετοχής του διαγωνιζομένου σε αυτό.

Η παρουσίαση των σχετικών έργων θα γίνει σύμφωνα με το υπόδειγμα:

A / A	ΠΕΛ ΑΤΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ / ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (από ...έως)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε Ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)	ΠΑΡΟΥΣΑ ΦΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

B.4.2. Πιστοποιητικά από πελάτες και σχετικές βεβαιώσεις για την υλοποίηση των έργων που αναφέρονται στον παραπάνω κατάλογο

- Εάν ο Πελάτης είναι δημόσιος φορέας, ως στοιχείο τεκμηρίωσης υποβάλλεται πιστοποιητικό που συντάσσεται από την αρμόδια δημόσια αρχή ή πρωτόκολλο παραλαβής από την αρμόδια αρχή.
- Εάν ο Πελάτης είναι ιδιώτης, ως στοιχείο τεκμηρίωσης υποβάλλεται σχετική επιστολή του ιδιώτη
- Εάν το έργο ο υποψήφιος οικονομικός φορέας το έχει υλοποιήσει ως μέλος Ένωσης ή Κοινοπραξίας προσκομίζει επιπρόσθετα και αντίγραφο του Συμφωνητικού που να αποδεικνύεται το ποσοστό συμμετοχής του.

B.4.3. Δικαιολογητικά για τεκμηρίωση της τεχνικής ικανότητας της προτεινόμενης στελέχωσης της Ομάδας Έργου

Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα ακόλουθα:

B.4.3.1. Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς για την τεκμηρίωση των απαιτούμενων προσόντων της προτεινόμενης στελέχωσης της Ομάδας του Έργου προσκομίζουν τα παρακάτω αποδεικτικά στοιχεία κατά περίπτωση:

B.4.3.1.1 Υπεύθυνος Έργου/Επιστημονικά Υπεύθυνος Έργου

1. Τίτλος σπουδών
2. Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών
3. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. Βεβαιώσεις για τα αναφερόμενα στο ανωτέρω βιογραφικό σημείωμα έργα από τις κατά περίπτωση Αναθέτουσες Αρχές ή Αναδόχους των έργων, με αναφορά σε έτη απασχόλησης, που να αποδεικνύουν την απαιτούμενη εμπειρία.

B.4.3.1.2 Λοιπά μέλη της Ομάδας Έργου

1. Τίτλος Σπουδών
2. Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών
3. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
4. Βεβαιώσεις για τα αναφερόμενα στο ανωτέρω βιογραφικό σημείωμα έργα από τις κατά περίπτωση Αναθέτουσες Αρχές ή Αναδόχους των έργων, με αναφορά σε έτη απασχόλησης, που να αποδεικνύουν την απαιτούμενη εμπειρία.

B.4.3.2. Υπεύθυνες Δηλώσεις

Ο οικονομικός φορέας, συμπληρωματικά με τους ανωτέρω Πίνακες, θα πρέπει να καταθέσει **υπεύθυνες δηλώσεις του Ν. 1599/1986 όπως ισχύει**, με τις οποίες θα δηλώνεται ότι αποδέχονται να συμμετάσχουν στην Ομάδα Έργου του υποψηφίου και να εργαστούν στις εγκαταστάσεις της Αναθέτουσας Αρχής και όπου αλλού τους ζητηθεί για όλο το διάστημα απασχόλησης τους στο έργο, εφόσον αυτός ανακηρυχθεί ανάδοχος, έως το πέρας της διάρκειας του Έργου και ότι γνωρίζουν και αποδέχονται τους όρους της παρούσας προκήρυξης.

Διευκρινίζεται ότι δεν απαιτείται η ψηφιακή υπογραφή των ανωτέρω υπεύθυνων δηλώσεων από τους υπογράφοντες ούτε η νόμιμη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους. Οι ανωτέρω υπεύθυνες δηλώσεις επισυνάπτονται ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου pdf στον φάκελο της προσφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.3 της παρούσας και υπογράφονται και με ψηφιακή υπογραφή από τον προσφέροντα οικονομικό φορέα.

Σε περίπτωση που ο προσφέρων οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους την υλοποίηση τμήματος του υπό ανάθεση Έργου, τότε θα πρέπει να καταθέσει συμπληρωμένο τον παρακάτω πίνακα.

Περιγραφή τμήματος Έργου που προτίθεται ο υποψήφιος Ανάδοχος να αναθέσει σε Υπεργολάβο	Επωνυμία, Στοιχεία Επικοινωνίας, Νόμιμοι Εκπρόσωποι Υπεργολάβου	Ημερομηνία Δήλωσης Συνεργασίας

Συμπληρωματικά με τον ανωτέρω Πίνακα, ο προσφέρων οικονομικός φορέας θα πρέπει να καταθέσει :

- α) Υπεύθυνη δήλωσή του ότι δεσμεύεται να χρησιμοποιήσει τον Υπεργολάβο για το τμήμα του έργου που έχει δηλώσει στην προσφορά του.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

β) Υπεύθυνες δηλώσεις των νομίμων εκπροσώπων των υπεργολάβων, με τις οποίες θα δηλώνεται ότι αποδέχονται τη συνεργασία αυτή και ότι δεσμεύονται να υλοποιήσουν το τμήμα της σύμβασης που περιγράφεται στην προσφορά του οικονομικού φορέα, εφόσον αυτός ανακηρυχθεί ανάδοχος, έως την πλήρη εκτέλεση του. Εφόσον ο υπεργολάβος είναι νομικό πρόσωπο θα πρέπει να αναφερθούν τα εμπλεκόμενα φυσικά πρόσωπα και να προσκομιστούν οι σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις από τα πρόσωπα αυτά ότι αποδέχονται τη συνεργασία του υπεργολάβου με τον προσφέροντα οικονομικό φορέα και ότι δεσμεύονται να υλοποιήσουν το τμήμα της σύμβασης που περιγράφεται στην προσφορά του οικονομικού φορέα, εφόσον αυτός ανακηρυχθεί ανάδοχος, έως την πλήρη εκτέλεση του.

Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να χρησιμοποιούν υπεργολάβους, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν εν ισχύ πιστοποιητικά από κατάλληλα διαπιστευμένους φορείς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

B.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο, και υποχρεούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του. Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, συγκρότηση Δ.Σ. σε σώμα, σε περίπτωση Α.Ε., κλπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους.

Για την απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών του νομικού προσώπου, εφόσον αυτή προκύπτει από πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής (πχ γενικό πιστοποιητικό του ΓΕΜΗ), αρκεί η υποβολή αυτού, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα νόμιμης σύστασης και μεταβολών (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, κ.λπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους.

Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα προβλεπόμενα, κατά τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, αποδεικτικά έγγραφα, και εφόσον δεν προβλέπονται, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, από την οποία αποδεικνύονται τα ανωτέρω ως προς τη νόμιμη σύσταση, μεταβολές και εκπροσώπηση του οικονομικού φορέα.

Οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις γίνονται αποδεκτές, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

Από τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να προκύπτουν η νόμιμη σύσταση του οικονομικού φορέα, όλες οι σχετικές τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρία κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κλπ.), τυχόν τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

B.7. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους¹¹ που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους.

B.8. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

2.3 Κριτήρια Ανάθεσης - Βαθμολόγηση

2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης – Βαθμολόγηση προσφορών

Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων:

Πίνακας: «Ομάδες και συντελεστές κριτηρίων τεχνικής αξιολόγησης»

A/A	Ομάδες και Επιμέρους Κριτήρια Αξιολόγησης	Συντελεστής Βαρύτητας
A.	Συνολική προσέγγιση του έργου, Μεθοδολογία και τεχνικές υλοποίησης	50%
A1	Συνολική κατανόηση του έργου- Αντίληψη του αντικειμένου και των απαιτήσεων, κατανόηση των πλαισίου αξιών και αρχών, αναγνώριση των κινδύνων και των προϋποθέσεων για την ομαλή υλοποίηση του έργου.	10
A2	Κατανόηση του φυσικού αντικειμένου των δράσεων- Αναγνώριση των διαστάσεων που συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο των δράσεων, ορθή	10

¹¹ Πρβλ άρθρο 83 ν. 4412/2016.

	κατανόηση των σκοπών και των στόχων των δράσεων.	
A3	Μεθοδολογία- Αριότητα μεθοδολογικής προσέγγισης και καταλληλόλητα τεχνικών υλοποίησης των δράσεων, συμβατότητα μεθοδολογικής προσέγγισης με το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις της παρούσας διακήρυξης.	30
B.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	20
B.1	Ποιότητα της ανάλυσης του έργου σε στάδια και ενότητες ενεργειών- Συμβατότητα της περιγραφής του έργου σε διαδοχικά στάδια υλοποίησης, ενέργειες και παραδοτέα, με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και με τη μεθοδολογία υλοποίησης των δράσεων.	10
B.2	Ποιότητα του Χρονοπρογραμματισμού υλοποίησης του έργου- Αποτελεσματικότητα του Χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου και συμβατότητα του χρονοδιαγράμματος με τους όρους της Διακήρυξης	10
Γ.	Οργάνωση/διοίκηση έργου - Ομάδα Έργου	30%
Γ.1	Αποτελεσματικότητα του σχήματος διοίκησης και οργάνωσης του Έργου και του συστήματος επικοινωνίας του Αναδόχου με την Αναθέτουσα Αρχή	20
Γ.2	Απασχόληση και συμπληρωματικότητα των μελών της Ομάδας Έργου - Καθήκοντα και βαθμός εμπλοκής των μελών.	10
	ΣΥΝΟΛΟ	100%

Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς.

Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και την λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.

Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η **συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς** υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο :

$$\Sigma BT_j = (U_{\alpha 1} \times \beta_{\alpha 1}) + (U_{\alpha 2} \times \beta_{\alpha 2}) + (U_{\alpha 3} \times \beta_{\alpha 3}) + (U_{\beta 1} \times \beta_{\beta 1}) + (U_{\beta 2} \times \beta_{\beta 2}) + (U_{\gamma 1} \times \beta_{\gamma 1}) + (U_{\gamma 2} \times \beta_{\gamma 2})$$

όπου :

ΣBT_j = ο συνολικός βαθμός της τεχνικής προσφοράς της πρότασης **j**,

$U_{i (i=\alpha 1, \alpha 2, \alpha 3, \beta 1, \beta 2, \gamma 1, \gamma 2)}$ = ο βαθμός του κριτηρίου **i** για την πρόταση **j**

$\beta_{i (i=\alpha 1, \alpha 2, \alpha 3, \beta 1, \beta 2, \gamma 1, \gamma 2)}$ = ο συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου **i**

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς.

Βαθμολόγηση οικονομικών προσφορών:

Η βαθμολόγηση των οικονομικών Προσφορών γίνεται για όσες Προσφορές δεν έχουν απορριφθεί σε προηγούμενο στάδιο της αξιολόγησης.

Η βαθμολόγηση των Οικονομικών Προσφορών των Προσφερόντων είναι σχετική. Και λαμβάνεται υπόψη το ποσό σε Ευρώ έναντι του οποίου προτίθεται να εκτελέσει ο οικονομικός φορέας το Έργο, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ

Κατάταξη Προσφορών:

Μετά την ολοκλήρωση της τεχνικής και οικονομικής βαθμολόγησης κατά τα προηγούμενα, η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού κατατάσσει τις προσφορές σε Συγκριτικό Πίνακα, κατά φθίνουσα σειρά του τελικού βαθμού βάσει του ακόλουθου μαθηματικού τύπου:

$$TBSP = 100 * [0,80 * (\Sigma BT_j / \Sigma BT_{max}) + 0,20 * (B_{min} / BK_j)]$$

Όπου:

TBSP = ο Τελικός Βαθμός Συνολικής Προσφοράς

ΣBT_j = ο συνολικός βαθμός τεχνικής αξιολόγησης της προσφοράς του υποψηφίου αναδόχου

ΣBT_{max} = ο συνολικός βαθμός τεχνικής αξιολόγησης της καλύτερης τεχνικής προσφοράς

B_{min} = το συνολικό κόστος της χαμηλότερης οικονομικής προσφοράς

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΒΚj = το συνολικό κόστος της οικονομικής προσφοράς του υποψήφιου αναδόχου

Η πρώτη στον Συγκριτικό Πίνακα κατάταξης, δηλαδή η προσφορά εκείνη με τον μεγαλύτερο βαθμό ΤΒΣΠ, θεωρείται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2.4 Κατάρτιση – Περιεχόμενο Προσφορών

2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών

Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Α της Διακήρυξης, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες.

Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές.

Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά, απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.

2.4.2 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά»

2.4.2.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν το τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.7 της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΤΕΥΔ το οποίο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc, και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα Β),

Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το ΤΕΥΔ για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.

2.4.2.2 Τεχνική Προσφορά

Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Α της Διακήρυξης.

Η Τεχνική Προσφορά που θα υποβάλει ο υποψήφιος Ανάδοχος πρέπει να περιλαμβάνει:

A.	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ
A.1.	Συνολική κατανόηση του Έργου, Αντικείμενο, Περιβάλλον και Απαιτήσεις του Έργου

	<p>Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ο προσφέρων σκοπεύει να προσεγγίσει την υλοποίηση του Αντικειμένου του Έργου, από την οποία πρέπει να αποδεικνύεται ότι ο Προσφέρων κατανοεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το αντικείμενο του Έργου • Το περιβάλλον του έργου • Το πλαίσιο αξιών και αρχών του Έργου • Τους κινδύνους και τις προϋποθέσεις που είναι δυνατό να επηρεάσουν την ομαλή υλοποίηση του Αντικειμένου του Έργου.
A.2	<p>Σύνοψη του φυσικού αντικειμένου των δράσεων</p> <p>Σύνοψη του φυσικού αντικειμένου κάθε δράσης από την οποία πρέπει να αποδεικνύεται ότι ο προσφέρων κατανοεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις βασικές διαστάσεις που συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο των δράσεων • Το βασικό σκοπό και τους επιμέρους στόχους των δράσεων
A.3	<p>Μεθοδολογία και τεχνικές υλοποίησης των δράσεων</p> <p>Αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας που ο προσφέρων προτίθεται να ακολουθήσει για την υλοποίηση του αντικειμένου της διακήρυξης. Στην περιγραφή της μεθοδολογίας αναμένεται ότι ο προσφέρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα αναπτύξει την προτεινόμενη μεθοδολογία, σύμφωνα με το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις που αναπτύσσονται στην παρούσα διακήρυξη • Θα περιγράψει τη μεθοδολογική προσέγγιση με σαφήνεια, αναλύοντας τις απαιτούμενες ενέργειες σε ξεχωριστά στάδια που θα διαρθρώνονται με εύλογο τρόπο
B.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
B.1	<p>Ανάλυση του Έργου σε Ενότητες Εργασιών, Στάδια Υλοποίησης και Παραδοτέα</p> <p>Περιγραφή και ανάλυση του Αντικειμένου της Σύμβασης σε δραστηριότητες και διαδοχικά στάδια υλοποίησης που υποστηρίζουν την εκτέλεση των δραστηριοτήτων, με ανάλυση των σταδίων υλοποίησης σε συγκεκριμένες ενέργειες και παραδοτέα. Περιγραφή προτεινόμενης δομής και ενδεικτικού</p>

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	περιεχομένου των παραδοτέων (Αρχικών, Ενδιάμεσων, Τελικών), σύμφωνα με το ειδικό αντικείμενο, τα στάδια και την μεθοδολογία υλοποίησης των δράσεων.
B.2	Χρονοπρογραμματισμός του Έργου Παρουσίαση του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των δραστηριοτήτων, των σταδίων υλοποίησης και των παραδοτέων της Σύμβασης (διάγραμμα Gantt), με βάση τη ρεαλιστική εκτίμηση των χρονικών αλληλουχιών μεταξύ των επιμέρους εργασιών, και τη δυνατότητα άμεσης προσαρμογής του χρονοπρογραμματισμού σύμφωνα την πορεία υλοποίησης του Έργου.
Γ.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ / ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ-ΟΜΑΔΑ ΈΡΓΟΥ
Γ.1	Προτεινόμενο οργανωτικό σχήμα διοίκησης του Έργου
Γ.1.1	Εξειδίκευση ρόλων & αρμοδιοτήτων των οργάνων διοίκησης του Έργου
Γ.1.2	Σύστημα επικοινωνίας του Αναδόχου με την Αναθέτουσα Αρχή
Γ.2.	Παρουσίαση της Ομάδας Έργου – Συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα
	Αναλυτικός κατάλογος στελεχών που προτείνονται για τη στελέχωση της ομάδας έργου, για κάθε στέλεχος θα προσκομιστούν συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα. Δήλωση σχετικά με τους υπεργολάβους που προτίθεται να χρησιμοποιήσει καθώς και το ακριβές μέρος του Αντικειμένου της Σύμβασης που αυτοί θα υλοποιήσουν.
Γ.2.1	Στοιχεία απασχόλησης Ομάδας Έργου – Βαθμός εμπλοκής στο Έργο Για κάθε στέλεχος της ομάδας έργου αναμένεται αναφορά στο ρόλο του , στο εύρος της εμπλοκής του και στα ειδικά καθήκοντα που θα αναλάβει κατά περίπτωση. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στο ποσοστό απασχόλησης των βασικών στελεχών. Ειδικότερα, για τον Υπεύθυνο Έργου και για τον Επιστημονικά Υπεύθυνο το ποσοστό συμμετοχής στο έργο θα πρέπει να είναι για τον καθένα, τουλάχιστον 30%.
Γ.2.2.	Συμπληρωμένο τον κατωτέρω Πίνακα, στον οποίο θα δίνονται αναλυτικά στοιχεία απασχόλησης καθενός από τα Μέλη της Ομάδας Έργου. <i>Πίνακας: Στοιχεία Απασχόλησης Ομάδας έργου</i>

Ονοματεπώνυμο	Επωνυμία Εταιρείας	Θέση στην Ομάδα Έργου	Αρμοδιότητες / καθήκοντα	Απασχόληση στο Έργο σε ανθρωπομήνες
			ΣΥΝΟΛΟ Α/Μ	

Όπου συμπληρώνεται:

- Στην 1^η στήλη «Ονοματεπώνυμο»: το ονοματεπώνυμο κάθε προτεινόμενου στελέχους της Ομάδας Έργου.
- Στη 2^η στήλη «Επωνυμία Εταιρείας»: η εταιρία στην οποία απασχολείται το στέλεχος (αν πρόκειται για ένωση εταιριών αναφέρεται το όνομα της εταιρίας που συμμετέχει στη ένωση και με το οποίο έχει δηλωθεί συνεργασία).
- Στην 3^η στήλη «Θέση στην Ομάδα Έργου»: ο ρόλος του στελέχους, σύμφωνα με την προτεινόμενη οργάνωση της Ομάδας Έργου.
- Στην 4^η στήλη «Αρμοδιότητες / Καθήκοντα»: οι βασικές αρμοδιότητες / καθήκοντα που θα έχει το εν λόγω στέλεχος στην Ομάδα Έργου.
- Στην 5^η στήλη «Απασχόληση στο Έργο σε ανθρωπομήνες» αναφέρονται οι ανθρωπομήνες (Α/Μ) που θα απασχοληθεί κάθε στέλεχος σύμφωνα με την πρόταση του υποψηφίου Αναδόχου.

Τονίζεται ότι στα περιεχόμενα του φακέλου της τεχνικής προσφοράς σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εμφανίζονται τιμές. Τυχόν εμφάνιση τιμών επιφέρει αποκλεισμό της προσφοράς.

Η υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει κάθε άλλο συμπληρωματικό έλεγχο για να βεβαιωθεί ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των προδιαγραφών.

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Στον Φάκελο «Οικονομική Προσφορά» εσωκλείεται η Οικονομική Προσφορά, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει:

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τον ακόλουθο πίνακα συμπληρωμένο με την προσφορά του διαγωνιζόμενου:

1	ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ	
2	ΑΝΑΛΟΓΟΥΝ ΦΠΑ	
3	ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	

Το συνολικό ποσό σε ΕΥΡΩ, ολογράφως και αριθμητικά, έναντι του οποίου προτίθεται να εκτελέσει ο ανάδοχος το Έργο, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Στις τιμές θα περιλαμβάνονται τυχόν κρατήσεις υπέρ τρίτων (εκτός του Φ.Π.Α).

Εάν οι τιμές ενός προσφέροντος είναι κατά τη γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού ανατιολόγητες, η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τον προσφέροντα να τις αιτιολογήσει και εάν αυτός δεν προσφέρει επαρκή αιτιολόγηση θα αποκλεισθεί από τον διαγωνισμό.

Οι τιμές των προσφορών δεν υπόκεινται σε μεταβολή κατά τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και εκτέλεσης της σύμβασης. Ο υποψήφιος ανάδοχος έχει μελετήσει και εκτιμήσει τις απαιτήσεις του έργου που θα αναλάβει και τα οικονομικά μεγέθη που θα απαιτηθούν για την καλή εκτέλεση των εργασιών και εγγυάται για την ακρίβεια των επιμέρους στοιχείων του κόστους.

2.4.4 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών

Οι φάκελοι των προσφορών υποβάλλονται μέσα στην προθεσμία του άρθρου 1.5,

είτε (α) με αποστολή, επί αποδείξει, προς την αναθέτουσα αρχή, Ελ. Βενιζέλου 236 Τ.Κ 16341 Ηλιούπολη Αττικής.

Είτε (β) με κατάθεσή τους στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, Ελ. Βενιζέλου 236 Τ.Κ 16341 Ηλιούπολη Αττικής.

Σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής ή κατάθεσης στο πρωτόκολλο, οι φάκελοι προσφοράς γίνονται δεκτοί εφόσον έχουν πρωτοκολληθεί στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής που διεξάγει τον διαγωνισμό, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία και ώρα του διαγωνισμού, όπως ορίζονται στο άρθρο 1.5 της παρούσας. Η αναθέτουσα αρχή δεν φέρει ευθύνη για τυχόν ελλείψεις του περιεχομένου των προσφορών που αποστέλλονται ταχυδρομικά ούτε για καθυστερήσεις στην άφιξή τους. Δεν θα παραληφθούν φάκελοι ή άλλα έγγραφα από οποιοδήποτε ταχυδρομικό κατάστημα, ακόμα κι αν η αναθέτουσα αρχή ειδοποιηθεί εγκαίρως.

Οι προσφορές υποβάλλονται μέσα σε σφραγισμένο φάκελο (κυρίως φάκελος), στον οποίο πρέπει να αναγράφονται ευκρινώς τα ακόλουθα:

ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ (ο συμμετέχων στο διαγωνισμό)

Ε.Σ.Α.μεΑ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ του έργου «Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα» (Π.Ε.7 Υποέργο 1)

Της Πράξης «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας»

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: 09/03/2021

ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΟΙΧΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ο κυρίως φάκελος της προσφοράς συνοδεύεται από αίτηση υποβολής προσφοράς στο διαγωνισμό, η οποία αναγράφει το διαγωνισμό στον οποίο αφορά, τα στοιχεία ταυτότητας του προσφέροντος (μεμονωμένου ή ένωσης), δηλαδή επωνυμία (ή ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου), απαραίτητα στοιχεία επικοινωνίας (ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, fax, e-mail).

Εντός του κυρίως φακέλου της προσφοράς περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά»,
- (β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά»

Προσφορές που περιέχονται στην αναθέτουσα αρχή με οποιοδήποτε τρόπο, πριν από την ημερομηνία υποβολής του άρθρου 1.5 της παρούσας, δεν αποσφραγίζονται, αλλά παραδίδονται στην Επιτροπή Διαγωνισμού.

Για τυχόν προσφορές που υποβάλλονται εκπρόθεσμα, η Επιτροπή Διαγωνισμού σημειώνει στο πρακτικό της την εκπρόθεσμη υποβολή (ακριβή ημερομηνία και ώρα που περιήλθε η προσφορά στην κατοχή της ή που παρελήφθη η συστημένη επιστολή από την αναθέτουσα αρχή ή που κατατέθηκε στο πρωτόκολλο της αναθέτουσα αρχής) και τις απορρίπτει ως μη κανονικές.

Οι προσφορές υπογράφονται για λογαριασμό του οικονομικού φορέα :

- α) από τον ίδιο τον προσφέροντα (σε περίπτωση φυσικού προσώπου),
- β) το νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου (σε περίπτωση νομικού προσώπου) και
- γ) σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων που υποβάλλει κοινή προσφορά, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο.

Στην προσφορά απαιτητήτως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους), καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.

Από τον προσφέροντα σημαίνονται τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα¹², σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/16 . Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδος, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

Στις περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α' 94) είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή

¹² Πρβλ άρθρο 15, παρ. 1.2 της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης με αριθμ. 56902/215/2017

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (ήτοι μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης [περίληψης διακήρυξης] στο ΚΗΜΔΗΣ)¹³.

2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών¹⁴

Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού.

Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο απορρίπτεται.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 α του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 2.2.2. της παρούσας, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη ως άνω αρχική διάρκεια.

Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν την προσφορά και την εγγύηση συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία είτε να παρατείνουν την προσφορά τους είτε όχι.¹⁵

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών¹⁶

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,¹⁷

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης,

¹³ Πρβ. άρθρο 92 παρ. 8 του ν. 4412/2016, όπως προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ.8 υποπαρ. β. του ν. 4605/2019 και τροποποιήθηκε από το άρθρο 56 παρ. 4 του ν. 4609/2019. Σημειώνεται ότι η προθεσμία των 10 ημερών που αναγράφεται στο παρόν σημείο αφορά μόνο τον χρόνο υπογραφής της ΥΔ και σε καμία περίπτωση δεν συνδέεται με την συνολική προθεσμία υποβολής των προσφορών με την έννοια ότι οι οικονομικοί φορείς έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν την προσφορά τους οποτεδήποτε κατά την ως άνω προθεσμία

¹⁴ Πρβλ άρθρο 97 ν. 4412/2016

¹⁵ Πρβλ. άρθρο 97, παρ.4 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 3, του ν.4608/2019

¹⁶ Άρθρο 91 του ν. 4412/2016

¹⁷ Πρβλ άρθρα 92 έως 97, το άρθρο 100 καθώς και τα άρθρα 102 έως 104 του ν. 4412/16

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,
- δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά
- ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές.
- ζ) η οποία είναι υπό αίρεση,
- η) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής,
- θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.

3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

3.1 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών

3.1.1 Αποσφράγιση προσφορών

Η αποσφράγιση των προσφορών θα πραγματοποιηθεί δημόσια ενώπιον των νόμιμων ή των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων των υποψηφίων αναδόχων από την αρμόδια Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών.

Δεν θα ληφθούν υπόψη προσφορές που είτε υποβλήθηκαν μετά από την ημερομηνία και ώρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής, είτε ταχυδρομήθηκαν έγκαιρα, αλλά δεν έφθασαν στην Ε.Σ.Α.μεΑ. την προσδιορισμένη ημερομηνία και ώρα υποβολής. Αυτές παραδίδονται στην Υπηρεσία, ώστε να επιστραφούν ως εκπρόθεσμες.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού, αρμόδια για την παραλαβή και αποσφράγιση των προσφορών, θα προβεί στην αποσφράγισή τους, παρουσία των νόμιμων ή των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων των υποψηφίων αναδόχων. Η αποσφράγιση των προσφορών θα λάβει χώρα:

Ημερομηνία: **09/03/2021 και ώρα 10:00π.μ.**

Τόπος: Γραφεία Ε.Σ.Α.μεΑ., Ελ. Βενιζέλου 236 Τ.Κ. 16341 Ηλιούπολη ΑΘΗΝΑ

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

Μετά την αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, εφαρμοζόμενων των κειμένων διατάξεων.

Ειδικότερα :

α) Οι προσφορές που παραλαμβάνονται, καταχωρούνται κατά σειρά κατάθεσής τους σε σχετικό πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, στο οποίο ειδικότερα αναφέρονται η σειρά προσέλευσης, η επωνυμία του οικονομικού φορέα, ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος και ο έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής. Όλοι οι φάκελοι αριθμούνται με τον αύξοντα αριθμό κατάθεσής τους, όπως καταχωρήθηκαν στο πρακτικό και μονογράφονται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων τεχνικών προσφορών δεν πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή όσων τεχνικών προσφορών αντίστοιχα πληρούν τα ανωτέρω. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται αλλά τηρούνται από την αναθέτουσα αρχή μέχρι την οριστική επίλυση τυχόν διαφορών που προκύψουν από την ως άνω διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 3.4. της παρούσας.

Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται μόνο στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γ) Με την ολοκλήρωση διαδικασίας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία¹⁸ και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών.

δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016.

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές¹⁹.

Τα αποτελέσματα του εν λόγω σταδίου («Οικονομική Προσφορά») επικυρώνονται με μια απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής, στους προσφέροντες²⁰ μαζί με αντίγραφο των αντιστοίχων πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών των ως άνω σταδίων. Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί ένσταση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.4 της παρούσας.

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου²¹ - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών²² από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης²³ και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.8. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.2 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.3 - 2.2.6 αυτής.

Τα αποδεικτικά, τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.²⁴

Αν μετά την αποσφράγιση και κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι δεν έχουν προσκομισθεί ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν και ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει

¹⁸ Η αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών μπορούν να γίνουν σε μία δημόσια συνεδρίαση, κατά την κρίση της επιτροπής (παρ. 4 του άρθρου 117)

¹⁹ Βλ. άρθρο 90 παρ. 1 του ν. 4412/2016

²⁰ Πρβλ. εδάφιο α της παρ. 4 του άρθρου 100, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 107 περ. 18 του ν. 4497/2017.

²¹ Βλ. άρθρο 103 του ν. 4412/2016

²² Πρβλ. άρθρο 103 παρ. 1 εδ. α του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ. 12 περ. α του ν. 4605/19

²³ Πρβλ. άρθρο 103 παρ. 1 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 107 περ. 19 του ν. 4497/2017.

²⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 12 περ. ε και παρ. 13 του ν. 4412/2016, όπως προστέθηκαν με το άρθρο 43 παρ. 7, περ. α, υποπερ. αδ και αε του ν. 4605/2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν.4412/2016 αίτημα προς το αρμόδιο όργανο αξιολόγησης για την παράταση της προθεσμίας υποβολής, το οποίο συνοδεύεται με αποδεικτικά έγγραφα από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες αρχές. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις που η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 79 παράγραφος 5 εδάφιο α', τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Όσοι δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά²⁵ λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν.

Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

- i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Τ.Ε.Υ.Δ., είναι ψευδή ή ανακριβή, ή
- ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών ή
- iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 2.2.2 (λόγοι αποκλεισμού) και 2.2.3 - 2.2.6 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας,

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίσει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.3-2.2.6 της παρούσας διακήρυξης, η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού, από την Επιτροπή Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών κατά τα οριζόμενα ανωτέρω.²⁶ Η Επιτροπή του Διαγωνισμού στη συνέχεια το διαβιβάζει στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως εκπτώτου.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών και της εισήγησης της Επιτροπής επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης.

3.3 Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε κάθε προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί οριστικά, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο.

Η εν λόγω απόφαση αναφέρει την προθεσμία για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο 3.4.

Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά. Τα έννομα αποτελέσματα

²⁵ Πρβ. άρθρο 103 παρ. 7 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 43 παρ. 12 περ. δ' του ν. 4605/2019

²⁶ Πρβλ. άρθρο 103 παρ. 6 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ. 12 περ. γ του ν. 4605/19

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως, η σύναψη της σύμβασης επέρχονται εφόσον παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης της ένστασης του άρθρου 127 και σε περίπτωση άσκησης, η έκδοση απόφασης επί αυτής ή η πάροδος άπρακτης της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 127 του ν.4412/2019.

Η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης. Το συμφωνητικό έχει αποδεικτικό χαρακτήρα.

Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το ως άνω συμφωνητικό μέσα στην τεθείσα προθεσμία, κηρύσσεται έκπτωτος, και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 του ν.4412/2016 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. .

3.4 Ενστάσεις

Σε περίπτωση ένστασης κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία άσκησης της είναι πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα ή από τη συντέλεση της παράλειψης. Η ένσταση κατά της διακήρυξης υποβάλλεται σε προθεσμία που εκτείνεται μέχρι το ήμισυ του χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της παρούσας διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών του άρθρου 1.5 της παρούσας.

Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποφασίζει, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης Ενστάσεων, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της ένστασης. Στην περίπτωση της ένστασης κατά της διακήρυξης, η αναθέτουσα αρχή αποφασίζει σε κάθε περίπτωση πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Με την άπρακτη πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών τεκμαίρεται η απόρριψη της ένστασης. Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης, απαιτείται, με την κατάθεση της ένστασης, η καταβολή παραβόλου, υπέρ του Δημοσίου, ποσού ίσου με το ένα τοις εκατό (1%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο αυτό αποτελεί δημόσιο έσοδο. Το παράβολο επιστρέφεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής, αν η ένσταση γίνει δεκτή ή μερικώς δεκτή από το αποφασίζον διοικητικό όργανο.²⁷

Η προθεσμία για την άσκηση ένστασης και η άσκηση της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, η άσκηση της ένστασης δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Όποιος έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει την αναστολή εκτέλεσης και την ακύρωση της πράξης ή της παράλειψης της Αναθέτουσας Αρχής που εκδίδεται ή συντελείται επί της ένστασης της προηγούμενης παραγράφου, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 18/1989 (Α' 8).

Η άσκηση της ένστασης αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ενδίκων βοηθημάτων του παρόντος. Πέραν από την ενδικοφανή αυτή προσφυγή δεν χωρεί καμία άλλη τυχόν προβλεπόμενη από γενική διάταξη ενδικοφανής προσφυγή ή ειδική προσφυγή νομιμότητας.

Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης ακύρωσης και της αίτησης αναστολής υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 36 του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

3.5 Ματαίωση Διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει αιτιολογημένα τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς

²⁷ Πρβλ. άρθρο 127 παρ.2 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 107 περ. 33 του ν. 4497/2017.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.1 Εγγυήσεις

Εγγύηση καλής εκτέλεσης

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 β) του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης, προκειμένου να γίνει αποδεκτή, πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.1.5. στοιχεία της παρούσας και επιπλέον τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης. Το περιεχόμενό της είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 του ν. 4412/2016.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής έναντι του αναδόχου.²⁸

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά την παράγραφο 4.4, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της αύξησης, εκτός ΦΠΑ.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει σε περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης επιστρέφεται στο σύνολό της μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης. Εάν στο πρωτόκολλο οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η επιστροφή της ως άνω εγγυήσεως γίνεται μετά την αντιμετώπιση των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

4.2 Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα Νομοθεσία

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016, οι όροι της παρούσας διακήρυξης και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

4.3 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

4.3.1 Κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'.

Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων από τον ανάδοχο και τους υπεργολάβους του ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση της σύμβασης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

4.4 Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της

Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, μόνο σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 και κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής της περ. β της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016.

²⁸ Εδάφιο πέμπτο περίπτωσης (β) παραγράφου 1 άρθρου 72 ν. 4412/2016

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4.5 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

4.5.1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης

β) ο ανάδοχος, κατά το χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης, τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.2.1 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης,

γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

5.1 Τρόπος πληρωμής

5.1.1. Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιηθεί με τον πιο κάτω τρόπο :

- Χορήγηση έντοκης προκαταβολής μέχρι ποσοστού 20% επί του συμβατικού τιμήματος, μετά την υπογραφή της σύμβασης, με κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4412/16.
- Α' Δόση, ίση με ποσοστό 30% του συμβατικού τιμήματος μειωμένο κατά το ποσοστό της ληφθείσας προκαταβολής, με την ολοκλήρωση και παραλαβή των **Παραδοτέων Π.7.α** (δηλαδή, κατά την πληρωμή της Α' Δόσης θα συμψηφιστεί το ποσό της ληφθείσας προκαταβολής).
- Β' Δόση, ίση με ποσοστό 35% του συμβατικού τιμήματος με την ολοκλήρωση και παραλαβή των **Παραδοτέων Π.7.β** (δηλαδή, κατά την πληρωμή της Β' Δόσης θα συμψηφιστεί το ποσό της ληφθείσας προκαταβολής).
- Γ' Δόση, ίση με ποσοστό 35% του συμβατικού τιμήματος με την ολοκλήρωση και παραλαβή **Παραδοτέων Π.7.γ**.

Καθώς το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο Πράξης η οποία εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», ρητά θα συμφωνείται στο πλαίσιο της σύμβασης με τον Ανάδοχο ότι ο τελευταίος θα δέχεται ανεπιφύλακτα να αναστέλλεται η πληρωμή του για όσο χρόνο δεν έχουν μεταφερθεί οι απαραίτητες πιστώσεις από το φορέα χρηματοδότησης του Προγράμματος στην Αναθέτουσα Αρχή.

Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση των νομίμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016²⁹, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή.

5.1.2. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή της υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) κράτηση 0,07% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων³⁰

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016³¹

²⁹ Πρβλ. άρθρο 200 παρ. 5 ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 107 περ. 36 του ν. 4497/2017.

³⁰ Πρβλ. άρθρο 4 παρ. 3 έβδομο εδάφιο του ν. 4013/2011, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 44 του ν. 4605/2019.

³¹ Ο χρόνος, τρόπος και η διαδικασία κράτησης των ως άνω χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της ως άνω κράτησης εξαρτάται από την έκδοση της κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γ) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016)³²

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ.

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος επί του καθαρού ποσού.

5.2 Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις

5.2.1. Ο ανάδοχος, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος³³ από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, εάν δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφωθεί με τις γραπτές εντολές της αναθέτουσας αρχής, που είναι σύμφωνες με την σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις και εάν υπερβεί υπαίτια τη συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των παρατάσεων.

Στην περίπτωση αυτή του κοινοποιείται ειδική όχληση, η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί αυτός, θέτοντας προθεσμία για τη συμμόρφωσή του, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η προθεσμία που τεθεί με την ειδική όχληση παρέλθει χωρίς να συμμορφωθεί, κηρύσσεται αιτιολογημένα έκπτωτος μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την άπρακτη πάροδο της ως άνω προθεσμίας συμμόρφωσης.

Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από την σύμβαση, επιβάλλονται, μετά από κλήση του για παροχή εξηγήσεων, ολική κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

5.2.2. Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Ποινικές ρήτρες δύναται να επιβάλλονται και για πλημμελή εκτέλεση των όρων της σύμβασης.³⁴

Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

- 1) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,
- 2) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,
- 3) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως.

³² Πρβλ Υπουργική Απόφαση 1191/14-3-2017 (Β' 969) "Καθορισμός του χρόνου, τρόπου υπολογισμού της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης 0,06% υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.), καθώς και των λοιπών λεπτομερειών εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 350 του ν. 4412/2016 (Α' 147)".

³³ Άρθρο 203 του ν. 4412/2016

³⁴ Πρβλ. άρθρο 218 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ. 25, υποπαρ. α του ν. 4605/2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

5.3 Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων³⁵

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν σε βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των όρων των άρθρων 5.2 (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβαλλόμενες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμοδίως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στις περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 του ν.4412/2016 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν απορριφθεί αυτή από το αποφαινόμενο αρμοδίως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

5.4 Δικαστική επίλυση διαφορών

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τις συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο της παρούσας διακήρυξης, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της Περιφέρειας, στην οποία εκτελείται εκάστη σύμβαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1 έως και 6 του άρθρου 205Α του ν. 4412/2016³⁶. Πριν από την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο προηγείται υποχρεωτικά η τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 205 ενδικοφανούς διαδικασίας, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη

³⁵ Άρθρο 205 του ν. 4412/2016

³⁶ Πρβ. άρθρο 205Α του ν. 4412/2016, όπως προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 24 περ. α' του ν. 4605/2019

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

6.1 Παρακολούθηση της σύμβασης

Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της Σύμβασης θα διενεργηθεί από την αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής Έργου (Ε.Π.Π.Ε.) που έχει συγκροτηθεί για το σκοπό αυτό με απόφαση της Εκτελεστικής Γραμματείας της Αναθέτουσας Αρχής η οποία και θα εισηγείται στην Εκτελεστική Γραμματεία της Αναθέτουσας Αρχής για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

6.2 Διάρκεια σύμβασης³⁷

6.2.1. Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε είκοσι (20) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της. Σε περίπτωση παράτασης του χρόνου υλοποίησης της Πράξης, τότε μπορεί να παραταθεί και η διάρκεια υλοποίησης του έργου και της σύμβασης που θα υπογραφθεί στο πλαίσιο του παρόντος διαγωνισμού χωρίς μεταβολή του οικονομικού αντικειμένου.

Η σύμβαση λήγει με την προσήκουσα παραλαβή του τελευταίου παραδοτέου.

Ως ημερομηνία έναρξης παροχής των υπηρεσιών ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της αντίστοιχης σύμβασης μεταξύ της Ε.Σ.Α.μεΑ. και του Αναδόχου.

Τόπος παράδοσης του φυσικού αντικειμένου του Έργου είναι τα γραφεία της Ε.Σ.Α.μεΑ., Ελ. Βενιζέλου 136, Ηλιούπολη.

Για τα στάδια υποβολής των παραδοτέων ορίζονται ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής:

ΕΙΔΟΣ	ΣΤΑΔΙΑ/ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΜΕΛΕΤΗ	Α' στάδιο – Π.7.α: Αρχική Εκθεση	6 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
	Β' στάδιο – Π.7.β: Ενδιάμεση Εκθεση	13 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
	Γ' στάδιο – Π.7.γ: Τελική Μελέτη	20 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης

6.2.2. Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται μετά από αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου³⁸. Αν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, αν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος³⁹. Αν οι υπηρεσίες

³⁷ Άρθρο 217 του ν. 4412/2016

³⁸ Η ως άνω περίπτωση φαίνεται να αφορά παράταση χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, άλλως τυχόν παράταση -τροποποίηση υπόκειται στις προϋποθέσεις και τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016

³⁹ Πρβλ. άρθρο 203 (παρ.1γ, 2 και 4) του ν. 4412/2016

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρητρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της παρούσας.

6.3 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης

6.3.1. Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 221, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα Β της παρούσας.

6.3.2. Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και ο ανάδοχος.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής: α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινομένου οργάνου, β) είτε εισηγείται για την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχομένων υπηρεσιών ή παραδοτέων, σύμφωνα με τις παραγράφους που ακολουθούν. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

6.3.3. Αν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσεται πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, που αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης και γνωμοδοτεί αν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων και συνεπώς αν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

6.3.4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των εν λόγω παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση.

β) Αν διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220 του ν.4412/2016.

6.3.5 Αν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου/των υπηρεσιών από τον οικονομικό φορέα και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής με αποδοχή του ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια.

6.3.6 Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 218 του ν. 4412/2016 με ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπόμενων ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων⁴⁰.

⁴⁰ Για τις υπηρεσίες καθαριότητας -φύλαξης πρβλ άρθρο 68 παρ. 5 εδ. β' του ν. 3863/2010

6.4 Απόρριψη παραδοτέων – Αντικατάσταση⁴¹

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παραδοτέων, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των παραδοτέων αυτών με άλλα, που να είναι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Αν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε οικονομικός φορέας υπόκειται σε ποινικές ρητρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2.2 της παρούσας, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο οικονομικός φορέας δεν αντικαταστήσει τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

6.5 Καταγγελία της σύμβασης- Υποκατάσταση αναδόχου

6.5.1 Στην περίπτωση που, κατά την εκτέλεση της σύμβασης, ο ανάδοχος καταδικαστεί αμετάκλητα για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 2.2.2.1 της παρούσας, η αναθέτουσα αρχή δύναται να καταγγείλει μονομερώς τη σύμβαση και να αναζητήσει τυχόν αξιώσεις αποζημίωσης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΑΚ, περί αμφοτεροβαρών συμβάσεων.

6.5.2 Εάν ο ανάδοχος πτωχεύσει ή υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου, η αναθέτουσα αρχή δύναται, ομοίως, να καταγγείλει μονομερώς τη σύμβαση και να αναζητήσει τυχόν αξιώσεις αποζημίωσης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΑΚ.

6.5.3 Σε αμφότερες τις ως άνω περιπτώσεις καταγγελίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή δύναται να προσκαλέσει τον/τους επόμενο/ους, κατά σειρά, μειοδότη/ες της διαδικασίας ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης και να του/τους προτείνει να αναλάβει/ουν την παροχή των υπηρεσιών του εκπτώτου αναδόχου, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που είχε υποβάλει ο έκπτωτος (ρητή ρήτρα υποκατάστασης)⁴²

⁴¹ Άρθρο 220 του ν. 4412/2016

⁴² Πρβλ. άρ. 132, παρ. 1δ), περ. αα του ν. 4412/2016. Πρβλ., επίσης, Κατευθυντήρια Οδηγία 22 της Αρχής με τίτλο «Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους», Κεφάλαιο ΙΙΙ.Δ. σημείο Ι, σελ. 17 (ΑΔΑ: 7ΜΥΤΟΞΤΒ-ΖΓΖ).
Επισημαίνεται ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. να συμπεριλάβει ή όχι, στο παρόν σημείο της Διακήρυξης, τη ρήτρα υποκατάστασης του αναδόχου (άρθρο 6.5.3) ή να διαμορφώσει τη σχετική ρήτρα με διαφορετικούς όρους. Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω όροι θα πρέπει να είναι ρητοί και σαφείς και να κείνται εντός του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου και ιδίως των σχετικών επιλογών που παρέχει το άρθρο 132 του ν. 4412/2016

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Αναπόσπαστα μέρη της παρούσας αποτελούν τα κάτωθι Παραρτήματα:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Αναλυτική Περιγραφή του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (ΤΕΥΔ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΑΡΧΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (CRPD)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ε.Σ.Α.μ.ε.Α.

ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
 Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
 Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Αναθέτουσα Αρχή του Έργου είναι η **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία** (εφεξής Ε.Σ.Α.μεΑ.)

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. είναι ο τρίτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος της χώρας. Ιδρύθηκε το 1989 από οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, προκειμένου να υπερασπιστεί θέματα κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας και να αποτελέσει έναν ανεξάρτητο και ισχυρό φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους στην ελληνική Πολιτεία και κοινωνία.

Σήμερα η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέχει επίσημα τη θέση του Κοινωνικού Εταίρου σε ζητήματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στα άτομα με αναπηρίες και αγωνίζεται για την προώθηση πολιτικών που συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Κύρια αποστολή της Συνομοσπονδίας είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και η προώθηση, προστασία και απόλαυση των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους. Ιδίως όσον αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αυτά καθιερώνονται με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών που η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο επικύρωσε με τον ν. 4074/2012.

Σε εθνικό επίπεδο η Συνομοσπονδία αγωνίζεται για την προστασία και την προάσπιση των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, την αποδυνάμωση των κοινωνικών προκαταλήψεων και την καταπολέμηση των διακρίσεων που βιώνουν. Επιδιώκει την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής και τη διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης και πλήρους ένταξης στην κοινωνία. Η Συνομοσπονδία καταρτίζει σχέδιο δράσης, ασκεί συστηματικό έλεγχο των νομοθετικών ρυθμίσεων και διατάξεων και καταθέτει προτάσεις προς την ελληνική Πολιτεία για θέματα όπως: η εκπαίδευση, η δια βίου μάθηση, η επαγγελματική κατάρτιση, η απασχόληση, η κοινωνία της πληροφορίας, η καθολική πρόσβαση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Συνομοσπονδία, έχει αναγνωρίσει την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής σε μία πραγματικά αντιπροσωπευτική ευρωπαϊκή αναπηρική οργάνωση όπως είναι το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία στο διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις άλλες ευρωπαϊκές αρχές. Με στόχο τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτικού πλαισίου για την αναπηρία, επικεντρωμένο στην ισότητα των ευκαιριών και στην καταπολέμηση των διακρίσεων, συμμετέχει σε ένα διευρυμένο δίκτυο επαφών με

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
 Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τα Εθνικά Συμβούλια Ατόμων με Αναπηρία των άλλων κρατών – μελών αλλά και των υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρατών

Το Πρόγραμμα «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» αποτελεί ένα από τα επτά Τομεακά / Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ).

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις **17.12.2014** με την απόφαση **C (2014) 10128 final**.

Στόχος του Ε.Π. είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας, με εστίαση στη δημιουργία ποιοτικών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιώσιμης απασχόλησης για όλους και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ο από κοινού σχεδιασμός, προγραμματισμός και υλοποίηση των παρεμβάσεων εκπαίδευσης, απασχόλησης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης αναμένεται να συμβάλλει στη μεγιστοποίηση των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας τους, καθώς και στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, υποστηρίζοντας το συνολικό όραμα της χώρας για την αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων του Ε.Π. καλύπτει το σύνολο των περιφερειών της χώρας, έτσι όπως αυτές κατηγοριοποιούνται με βάση το κανονιστικό πλαίσιο των Ευρωπαϊκών και Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020:

1. Περισσότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες: Αττική, Νότιο Αιγαίο.
2. Περιφέρειες Σε Μετάβαση: Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη.
3. Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα.

Το Ε.Π. διαρθρώνεται σε δώδεκα (12) Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ), οι οποίοι περιλαμβάνουν δράσεις απόλυτα εναρμονισμένες με τους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ) 8, 9 και 10 του Κανονισμού ΕΚΤ για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Ειδικότερα:

Α.Π. ΕΥΘΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

- ΑΠ 1 Συστημικές Παρεμβάσεις των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας
- ΑΠ 2 Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού
- ΑΠ 3 Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση των Νέων έως 29 ετών
- ΑΠ 4 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
- Α.Π 5 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Α.Π. ΕΥΘΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

- ΑΠ 6 Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ΑΠ 7 Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και Βελτίωση της Συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
- ΑΠ 8 Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και της Διά Βίου Μάθησης - σύνδεση με την αγορά εργασίας (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας)
- ΑΠ 9 Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και της Διά Βίου Μάθησης - σύνδεση με την αγορά εργασίας (Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου)

Α.Π. ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ε.Π.

- ΑΠ 10 Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής ΕΠ (11 Περιφέρειες)
- ΑΠ 11 Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής ΕΠ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
- ΑΠ 12 Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής ΕΠ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Ειδικότερα, στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Συστημικές Παρεμβάσεις των Θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας» περιλαμβάνεται η Επενδυτική Προτεραιότητα 8vii «Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, και εξισορρόπηση μεταξύ των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που βελτιώνουν τη διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων με προγράμματα κινητικότητας και μέσω της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών φορέων και των άμεσα ενδιαφερομένων» και ο Ειδικός Στόχος (ii) «Αύξηση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων καθώς και τριτοβάθμιων συλλογικών οργάνων εκπροσωπούν ομάδες που βιώνουν διακρίσεις ή/και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις παρεμβάσεις της αγοράς εργασίας».

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας» εισάγεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ως διακριτός Άξονας Προτεραιότητας, προκειμένου να εξυπηρετηθεί η ανάγκη εφαρμογής του ποσοστού (%) συγχρηματοδότησης που αντιστοιχεί στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ήτοι 50%, το οποίο διαφοροποιείται από τις λοιπές Περιφέρειες που ανήκουν στην κατηγορία / τύπο των Περιφερειών σε Μετάβαση, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ)1303/2013 σημείο 3(γ). Ο Άξονας 4 περιλαμβάνει το σύνολο των επενδυτικών προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί για τους Θεματικούς Στόχους 8 και 9 και περιλαμβάνονται στους Άξονες Προτεραιότητας ΑΠ1, ΑΠ2 και ΑΠ3, με τους αντίστοιχους ειδικούς στόχους και ενδεικτικές παρεμβάσεις.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου» εισάγεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ως διακριτός Άξονας Προτεραιότητας, προκειμένου να εξυπηρετηθεί η ανάγκη εφαρμογής του ποσοστού (%) συγχρηματοδότησης που αντιστοιχεί στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ήτοι 50%, το οποίο διαφοροποιείται από τις λοιπές Περιφέρειες που ανήκουν στην κατηγορία / τύπο των Περισσότερο Ανεπτυγμένων Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ)1303/2013 σημείο 3(γ). Ο Άξονας 5 περιλαμβάνει το σύνολο των επενδυτικών προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί για τους Θεματικούς Στόχους 8 και 9 και περιλαμβάνονται στους Άξονες Προτεραιότητας ΑΠ1, ΑΠ2 και ΑΠ3, με τους αντίστοιχους ειδικούς στόχους και ενδεικτικές παρεμβάσεις.

Στο πλαίσιο του προγράμματος η Ε.Σ.Α.μεΑ. έχει αναλάβει την υλοποίηση της Πράξης «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» που εντάσσεται στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Συστημικές Παρεμβάσεις των Θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας» στην Επενδυτική Προτεραιότητα 8vii «Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, και εξισορρόπηση μεταξύ των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που βελτιώνουν τη διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων με προγράμματα κινητικότητας και μέσω της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών φορέων και των άμεσα ενδιαφερομένων» και στον Ειδικό Στόχο ii «Αύξηση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

καθώς και τριτοβάθμιων συλλογικών οργάνων που εκπροσωπούν ομάδες που βιώνουν διακρίσεις ή/και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις παρεμβάσεις της αγοράς εργασίας», στον Άξονα Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας» και στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου».

Το Έργο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ»

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας εθνικής στρατηγικής για την αναπηρία με έμφαση στην ανάδειξη της κοινωνικοπολιτικής διάστασης της αναπηρίας, και στο πλαίσιο αυτό σχεδίασε το Έργο με τίτλο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ».

Το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας (εφεξής Παρατηρητήριο) έχει ως **σκοπό**:

- την ενσωμάτωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών αναπηρίας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης,
- την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας της Ε.Σ.Α.μεΑ. ως πυρήνα παραγωγής πολιτικών για την αναπηρία.

Το Παρατηρητήριο αποτελεί έναν χώρο έρευνας και δράσης και **απευθύνεται** σε ένα ευρύ φάσμα φορέων όπως: Δημόσια Διοίκηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Ινστιτούτα, Κοινωνικοί Εταίροι, Κοινωνία των Πολιτών, Αναπηρικές Οργανώσεις.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου υλοποιούνται διάφορες ενέργειες οι οποίες συνοψίζονται σε:

- Ενέργειες επιστημονικής & ερευνητικής φύσης:
  - παρακολούθηση και αντικειμενική αξιολόγησης της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών για την αναπηρία,
  - πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα και συλλογή στοιχείων στα θέματα της αναπηρίας.
- Ενέργειες δικτύωσης & ευαισθητοποίησης:
  - διασύνδεση αλλά και η στενή συνεργασία του με τους κεντρικούς φορείς πολιτικού σχεδιασμού σε όλα τα πεδία δημόσιας πολιτικής,
  - διασύνδεση αλλά και η στενή συνεργασία με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών και το αναπηρικό κίνημα,
  - δικτύωση και η συνεργασία με φορείς που δραστηριοποιούνται σε συναφή πεδία.
- Συμβουλευτική (σε πολίτες και σε φορείς σχεδιασμού & άσκησης πολιτικών)

Πιο συγκεκριμένα, το Παρατηρητήριο επιτελεί τις ακόλουθες **λειτουργίες**:

- παρακολουθεί και αξιολογεί τις εξελίξεις που καταγράφονται σε ζητήματα που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την κοινωνική προστασία, τις πολιτικές υγείας, την προσβασιμότητα, την ίση μεταχείριση, τη φτώχεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- διεξάγει έρευνα για ειδικά επιστημονικά ζητήματα που αφορούν στα ευρύτερα ακαδημαϊκά πεδία τα οποία πραγματεύεται η Ε.Σ.Α.μεΑ.
- συλλέγει και επεξεργάζεται δεδομένα με στόχο την τεκμηριωμένη διατύπωση θέσεων της Ε.Σ.Α.μεΑ. για ζητήματα αναπηρίας.
- καταγράφει και προωθεί προτάσεις πολιτικής που δύνανται να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία (όλων των κατηγοριών) και των οικογενειών τους.
- παρέχει πληροφοριακό υλικό σε άτομα με αναπηρία και αναπηρικές οργανώσεις.
- συνεργάζεται με ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια και φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Εν κατακλείδι η παρούσα συστημική παρέμβαση αφορά στη δημιουργία και λειτουργία ενός μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών για την αναπηρία με σκοπό την προστασία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους και την προώθηση της δικαιωματικής προσέγγισης για την αναπηρία. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ιεράρχηση αναγκών στις οποίες βασίζεται το περιεχόμενο του Έργου, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- 1. Η αναγκαιότητα ύπαρξης ενός συντονιστικού οργάνου σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών για την αναπηρία.** Παρότι υφίσταται ένα σχετικά ικανοποιητικό νομικό πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, ιδίως στο επίπεδο του κοινοτικού δικαίου, ζητούμενο εξακολουθεί να αποτελεί η ορθή και συνεπής εφαρμογή των νόμων για την αναπηρία, καθώς και η διατύπωση προτάσεων βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου.
- 2. Η αναγκαιότητα υποστήριξης του Παρατηρητηρίου μέσω της ανάπτυξης και εγκατάστασης ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος** που θα καλύπτει με ολοκληρωμένο τρόπο το σύνολο των αναγκών του Παρατηρητηρίου (π.χ. επεξεργασία στατιστικών στοιχείων) και το οποίο θα διασφαλίζει επίσης το σύνολο των απαραίτητων διασυνδέσεων του Παρατηρητηρίου με άλλους φορείς (ΕΛ.ΣΤ.Α., ΟΑΕΔ, ΚΕΠΑ, κ.λπ.).
- 3. Αναγκαιότητα ενίσχυσης του Παρατηρητηρίου με σύγχρονα εξειδικευμένα μεθοδολογικά εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης πολιτικών για την αναπηρία (π.χ. ανάπτυξη δεικτών) και η αναγκαιότητα συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών στοιχείων.** Η παντελής έλλειψη δεικτών και στατιστικών στοιχείων για ζητήματα που αφορούν τα άτομα με αναπηρία αποτελεί ένα επιπρόσθετο πρόβλημα που καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή τον σχεδιασμό, την εφαρμογή αλλά και την αξιολόγηση του νομοθετικού πλαισίου και των πολιτικών για την αναπηρία.
- 4. Η αναγκαιότητα προώθησης του συμβουλευτικού ρόλου του Παρατηρητηρίου προς τη Δημόσια Διοίκηση, Κοινωνικούς Εταίρους κ.ά. σε πολιτικές για την αναπηρία.** Η χάραξη, ο συντονισμός και η παρακολούθηση των μέτρων και των πολιτικών που αφορούν στα άτομα με αναπηρία απαιτεί ειδικές γνώσεις και εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει τις επιτελικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης.
- 5. Η αναγκαιότητα προώθησης του συμβουλευτικού ρόλου του Παρατηρητηρίου προς τη Δημόσια Διοίκηση Κοινωνικούς Εταίρους κ.ά. σε πολιτικές mainstreaming** δηλαδή σε πολιτικές που απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό, με στόχο την ένταξη της διάστασης της αναπηρίας σε αυτές και την αποφυγή δημιουργίας νέων εμποδίων και διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία.

Το Έργο «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας» περιλαμβάνει τα εξής Υποέργα:

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
-----	-----------------

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΥΠΟΕΡΓΟ 1	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (Αυτεπιστασία)
Π.Ε.1	Επιχειρησιακός Σχεδιασμός του Παρατηρητηρίου
Π.Ε.2	Οργάνωση υπηρεσιών για ενσωμάτωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών αναπηρίας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης (ΦΑΣΗ Β ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ)
Π.Ε.3	Μονάδα Τεκμηρίωσης
Π.Ε.4	Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Ατόμων με Αναπηρία
Π.Ε.5	Δημοσιότητα – Ημερίδες
Π.Ε.6	Έκθεση πεπραγμένων και αποτελεσμάτων
Π.Ε.7	Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα
Π.Ε.8	Ετήσιες εκθέσεις - Εργαλείο ελέγχου, παρακολούθησης, προώθησης και προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία
Π.Ε.9	Παροχή υποστήριξης στα επιμέρους σημεία αναφοράς ⁴³ (Υπουργεία και Περιφέρειες) για την ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων της Σύμβασης και των Τελικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής σε Κεντρικό και Περιφερειακό Επίπεδο
ΥΠΟΕΡΓΟ 2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ
ΥΠΟΕΡΓΟ 3	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ-ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ
ΥΠΟΕΡΓΟ 4	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΕ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Το Έργο στο σύνολό του, και ως εκ τούτου το Παρατηρητήριο, συντονίζεται (Υποέργο 1) από την Υπεύθυνη του Έργου (Στέλεχος της Ε.Σ.Α.μεΑ.). Την επιστημονική καθοδήγηση την έχει η Επιστημονικά Υπεύθυνη, η οποία έχει εμπειρία σε θέματα αναπηρίας και σε συναφείς δράσεις της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας. Επίσης, στο πλαίσιο του Έργου λειτουργεί Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία αποτελείται από αιρετά στελέχη της Ε.Σ.Α.μεΑ. Η Επιτροπή παρακολουθεί την πορεία του Έργου διασφαλίζοντας ότι σε όλο το Έργο λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες όλων των κατηγοριών αναπηρίας.

«Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου

⁴³ Με τον νόμο ν. 4488/2017 (Δ μέρος) ορίστηκαν οι κατευθυντήριες και οργανωτικές διατάξεις για την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες στην Ελλάδα, θεσμοθετήθηκε ο συντονιστικός μηχανισμός για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης στη χώρα που είναι ο Υπουργός Επικρατείας (άρθρο 69) και ορίστηκε το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς που είναι η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 70) και τα επιμέρους Σημεία Αναφοράς που είναι τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι (άρθρο 71).

Το Έργο «Μελέτη εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα» (Π.Ε.7, Υποέργο 1)» της Σύμβασης

Το Έργο της σύμβασης του παρόντος διαγωνισμού αφορά στην εκπόνηση μελέτης εξειδίκευσης στατιστικών δεικτών παρακολούθησης της εθνικής εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD)⁴⁴.

Εισαγωγή

Η Σύμβαση, την οποία η ελληνική Βουλή ψήφισε με τον ν.4074/2012, αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο κατοχύρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων υπό την οπτική των ατόμων με αναπηρία.

Η δικαιωματική προσέγγιση στα ζητήματα της αναπηρίας την οποία εισάγει η Σύμβαση αναγνωρίζει την αναπηρία ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας και τα άτομα με αναπηρία ως υποκείμενα με πλήρη δικαιώματα και ελευθερίες, με ικανότητα αυτοπροσδιορισμού και πλήρους συμμετοχής σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής. Αυτή η σύγχρονη αντίληψη για την αναπηρία έρχεται σε αντιδιαστολή με την αναχρονιστική ιατρικοκεντρική αντίληψη, η οποία αντιλαμβάνονταν την αναπηρία ως ατομική παθολογία και αντιμετώπιζε τα άτομα με αναπηρία ως αντικείμενα θεραπευτικής παρέμβασης αλλά και οίκτου.

Η Σύμβαση διαφοροποιείται από άλλες συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως προς το ότι διαθέτει σαφή δέσμευση και προσανατολισμό στην πρακτική εφαρμογή και υλοποίηση των απαιτήσεών της. Η Σύμβαση, απαιτεί από τα κράτη να θέσουν σε λειτουργία έναν αποτελεσματικό πλαίσιο εθνικής εφαρμογής και παρακολούθησης (Άρθρο 33 -Εθνική Εφαρμογή και Παρακολούθηση), και ταυτόχρονα αναγνωρίζει και επιβάλλει την πλήρη συμμετοχή των οργανώσεων του αναπηρικού κινήματος στο σχεδιασμό και στην παρακολούθηση των πολιτικών που θα την υλοποιήσουν (άρθρο 4. Παρ. 3).

Επιπροσθέτως, η Σύμβαση αναγνωρίζει και επισημάνει σε ξεχωριστό άρθρο την αναγκαιότητα των στατιστικών δεδομένων για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών για την αναπηρία. Σύμφωνα με το άρθρο 31, τα Κράτη αναλαμβάνουν να συγκεντρώσουν κατάλληλες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων και των στατιστικών και ερευνητικών δεδομένων, προκειμένου να τους επιτρέψουν να διατυπώσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές, για να καταστήσουν αποτελεσματική την παρούσα Σύμβαση.

⁴⁴ Εφεξής «Σύμβαση»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 31, θα αναλύονται και θα χρησιμοποιούνται προκειμένου να βοηθήσουν την αξιολόγηση της εφαρμογής των υποχρεώσεων των Συμβαλλόμενων Κρατών, στο πλαίσιο της Σύμβασης, και να προσδιορίσουν και να επιληφθούν των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Επιπροσθέτως, τα Κράτη αναλαμβάνουν την ευθύνη της διάδοσης των στατιστικών αυτών και διασφαλίζουν τη δυνατότητα πρόσβασής τους από τα άτομα με αναπηρίες και τους άλλους ανθρώπους.

Οι απαιτήσεις αυτές ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία με το Δ μέρος του ν.4488/2017, που περιλαμβάνει τις γενικές κατευθυντήριες και οργανωτικές διατάξεις για την εφαρμογή της Σύμβασης. Εκτός των άλλων, στον νόμο ορίζεται ότι είναι υποχρέωση του ελληνικού στατιστικού συστήματος να συλλέγει και να διαχέει στατιστικές για τα άτομα με αναπηρία και ότι «Για τους σκοπούς του σχεδιασμού των ως άνω στατιστικών και της διάχυσης των παραγόμενων δεδομένων, οι φορείς, τελούν σε διαβούλευση με το Παρατηρητήριο για τα Θέματα Αναπηρίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία» (Άρθρο 68). Επίσης, για την ένταξη της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις δημόσιες πολιτικές, απαιτείται από όλα τα διοικητικά όργανα και τις αρχές να υιοθετούν ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για τα θέματα αναπηρίας, όπως αυτοί καθορίζονται από αρμόδια διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα, ώστε να καθίσταται δυνατή η μέτρηση και η αξιολόγηση της ένταξης της διάστασης της αναπηρίας, καθώς και να συλλέγουν και να τηρούν στατιστικά στοιχεία για την αναπηρία ως προς τους τομείς ευθύνης τους (Άρθρο 62, ν.4488/2017).

Το Περιβάλλον της Μελέτης

Το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας (εφεξής Παρατηρητήριο) μέσω της πολύπλευρης ερευνητικής και επιστημονικής του δραστηριότητας έχει σκοπό να συγκροτήσει ένα ολοκληρωμένο και ανεξάρτητο πλαίσιο παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης στην Ελλάδα.

Βασικό και αναγκαίο εργαλείο στην παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν οι στατιστικοί δείκτες. Το Παρατηρητήριο έχει αναπτύξει ήδη σημαντική δραστηριότητα στο πεδίο των στατιστικών για την αναπηρία υπό τη δικαιωματική οπτική, με στόχο, αφενός να συνδράμει τους φορείς των ατόμων με αναπηρία στην αποτελεσματική υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους, και αφετέρου να διευκολύνει το έργο της πολιτείας, καθώς οι δείκτες συνιστούν ένα αναλυτικό εργαλείο που καθοδηγεί αποτελεσματικά τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των πολιτικών για την αναπηρία.

Ειδικότερα στο πεδίο των στατιστικών δεδομένων, το Παρατηρητήριο:

- Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και αναλύει τα υφιστάμενα εθνικά στατιστικά δεδομένα για τα άτομα με αναπηρία, τα δικαιώματά τους και τις εθνικές πολιτικές για την αναπηρία.
- Επεξεργάζεται μεθοδολογικές προσεγγίσεις στατιστικών δεικτών υπό την οπτική των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.
- Δημοσιεύει σε τακτά χρονικά διαστήματα δελτία στατιστικής πληροφόρησης σε συγκριμένα θεματικά πεδία άσκησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, παρουσιάζοντας τα σημαντικότερα ευρήματα και τις τάσεις.
- Αξιολογεί τα παραγόμενα εθνικά στατιστικά δεδομένα υπό τη δικαιωματική οπτική της αναπηρίας και καταγράφει ελλείψεις και ανάγκες σε δεδομένα.
- Προβαίνει σε ενέργειες δικτύωσης και παρεμβάσεις προς του φορείς του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, με στόχο την αναδιαμόρφωση των επίσημων ερευνών και στατιστικών μέσω της ορθής ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπηρίας.
- Εργάζεται για την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, όπως αυτά κατοχυρώνονται στη Σύμβαση, **και έχει καταρτίσει αρχική δέσμη γενικών δεικτών** για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία κατά αντιστοιχία με το κανονιστικό περιεχόμενο των επιμέρους άρθρων της Σύμβασης (Π.Ε 2 Υποέργο 1 της Πράξης «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας»). **Η αρχική δέσμη γενικών δεικτών**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία περιλαμβάνεται στο παράρτημα Δ
της παρούσας.

Σκοπός - Αντικείμενο - Στόχοι

Η συγκεκριμένη μελέτη έχει σκοπό να τροφοδοτήσει την ερευνητική δραστηριότητα του Παρατηρητηρίου ως προς την ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Συστήματος Δεικτών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, όπως αυτά κατοχυρώνονται στη Σύμβαση.

Ειδικότερα, *αντικείμενο* της μελέτης είναι η εξειδίκευση της δέσμης των γενικών δεικτών παρακολούθησης (αρχικής δέσμης δεικτών που έχει διαμορφώσει το Παρατηρητήριο στο πλαίσιο του Π.Ε.2 του Υποέργου 1 της Πράξης) και η διαμόρφωση ειδικών ποσοτικών μέτρων (στατιστικών δεικτών) που θα καταστήσουν τους δείκτες λειτουργικούς.

Ειδικότερα, *οι στόχοι* της μελέτης είναι:

- Να διερευνήσει μέσω βιβλιογραφικής έρευνας και να παρουσιάσει με συστηματικό τρόπο τους υφιστάμενους στατιστικούς δείκτες παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία οι οποίοι χρησιμοποιούνται ή προτείνονται από αναγνωρισμένους φορείς, οργανώσεις και διακρατικούς οργανισμούς δικαιωμάτων σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να προσδιορίσει από το σύνολο των γενικών δεικτών του Παρατηρητηρίου, τους δείκτες που είναι δεκτικοί σε ποσοτική μέτρηση.
- Να προσδιορίσει τους λειτουργικούς ορισμούς των επιλεχθέντων δεικτών.
- Να προσδιορίσει την ακριβή μέθοδο στατιστικού υπολογισμού των δεικτών.
- Να προσδιορίσει την υφιστάμενη διαθεσιμότητα των δεδομένων και να προτείνει (στις περιπτώσεις που τα δεδομένα δεν παράγονται) πρόσφορους τρόπους ενσωμάτωσης της συλλογής των δεδομένων αυτών σε υφιστάμενες στατιστικές έρευνες/διαδικασίες τήρησης διοικητικών στοιχείων κ.α.
- Να προσδιορίσει την περιοδικότητα συλλογής των δεδομένων.
- Να καταγράψει πιθανές εναλλακτικές πηγές άντλησης των δεδομένων.
- Να περιγράψει τη μεθοδολογία άντλησης των δεδομένων κάθε εναλλακτικής πηγής.
- Να καθορίσει όπου απαιτείται το εύρος και τον τρόπο ερμηνείας των πιθανών τιμών των δεικτών.
- Να προσδιορίσει τη συνάφεια των δεικτών με άλλες συμβάσεις δικαιωμάτων, αναπτυξιακές και τομεακές στρατηγικές και εθνικά σχέδια δράσης που σχετίζονται με την αναπηρία.

Το Εννοιολογικό και Μεθοδολογικό πλαίσιο της Μελέτης

Η παρακολούθηση (monitoring) των πλαισίων και του βαθμού άσκησης των δικαιωμάτων αποτελεί διεθνώς βασικό συστατικό της αποτελεσματικής δράσης των οργανώσεων υπεράσπισης των δικαιωμάτων

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ευάλωτων σε διακρίσεις και αποκλεισμό ομάδων. Σκοπός της παρακολούθησης στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι, η προστασία των δικαιωμάτων, ο προσδιορισμός της προόδου που συντελείται, η πρώιμη διάγνωση των εμποδίων και των παραβιάσεων, και η προώθηση διορθωτικών ενεργειών που θα αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την αναπηρία.

Βασικό και αναγκαίο εργαλείο στην παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι οι δείκτες (Human Rights Indicators).

Οι δείκτες ανθρωπίνων δικαιωμάτων ορίζονται ως συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με μια κατάσταση, μια διαδικασία ή ένα αποτέλεσμα που αφορά σε ανθρώπινα δικαιώματα και σχετίζονται ευθέως με τους κανόνες, τα πρότυπα και τις αρχές των δικαιωμάτων, έχοντας ως σκοπό:

- να αξιολογούν το επίπεδο συμμόρφωσης του κράτους αναφορικά με την υποχρέωσή του να σέβεται, να προστατεύει και να εκπληρώνει το δικαίωμα,
- να προσδιορίζουν τον βαθμό στον οποίο οι κάτοχοι των δικαιωμάτων απολαμβάνουν το υπό παρακολούθηση δικαίωμα.

Η ανάπτυξη στατιστικών δεικτών εντός του πλαισίου των δικαιωμάτων διαφέρει σημαντικά από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις συλλογής και ανάλυσης στατιστικών δεδομένων. Σύμφωνα με το μεθοδολογικό πλαίσιο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ⁴⁵, η ανάπτυξη δεικτών συμμόρφωσης (compliance indicators) με το κανονιστικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων πρέπει να δύνανται να αποτυπώσουν τη σταδιακή πρόοδο που συντελείται αναφορικά με το υπό εξέταση δικαίωμα, διακρίνοντας τα επίπεδα υλοποίησης σε δέσμες δεικτών ως εξής:

- **Διαρθρωτικοί δείκτες** (Structural indicators) που αναφέρονται στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας και του θεσμικού πλαισίου με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου των δικαιωμάτων⁴⁶.
- **Δείκτες διαδικασίας** (process indicators) που αποτυπώνουν την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και μέτρων τα οποία εφαρμόζουν την ισχύουσα νομοθεσία.
- **Δείκτες αποτελεσμάτων** (output indicators) που αφορούν στα αποτελέσματα των πολιτικών στον πληθυσμό των right-holders (άτομα με αναπηρία) και προσδιορίζουν τον βαθμό στον οποίο απολαμβάνουν το δικαίωμά τους.

Η ανάπτυξη δεικτών παρακολούθησης των δικαιωμάτων, οφείλει επίσης να λαμβάνει υπόψη τα βασικά γνωρίσματα των δικαιωμάτων, δηλαδή την καθολική και αναφαίρετη φύση τους καθώς και το αδιαίρετο, αλληλένδετο και αλληλεξαρτώμενο πολλές φορές περιεχόμενό τους.

⁴⁵ ΟΗCHR. (2012). Human Rights Indicators: A Guide to Measurement and Implementation.

⁴⁶ Η κατηγορία των διαρθρωτικών δεικτών αφορά πρωτίστως σε ποιοτικές μεταβλητές και συνεπώς δεν περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η δικαιωματική προσέγγιση που υιοθετεί η παρούσα μελέτη καθορίζει επίσης ειδικές απαιτήσεις στο πεδίο της παραγωγής, ανάλυσης και διάχυσης στατιστικών δεδομένων⁴⁷. Βασικές αρχές της δικαιωματικής προσέγγισης στα στατιστικά δεδομένα είναι οι εξής:

- Η αρχή της συμμετοχής των Right-Holders (άτομα με αναπηρία/αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία) στο σχεδιασμό, τη συλλογή και τη διάχυση των δεδομένων.
- Η απαίτηση για ανάλυση των δεδομένων ανά κατηγορία/κοινωνική ομάδα σύμφωνα με την αρχή της μη-διάκρισης (ανάλυση των δεδομένων ανά φύλο, ηλικία, κατηγορία αναπηρίας, εθνικότητα κ.α.).
- Η απαίτηση ότι οι διαδικασίες συλλογής δεδομένων δεν ενισχύουν τις υφιστάμενες προκαταλήψεις και τα στερεότυπα κατά των ατόμων με αναπηρία, μεταξύ άλλων με τρόπο που να αρνούνται την ταυτότητα τους (Αρχή του αυτοπροσδιορισμού /Self-identification).
- Οι αρχές της διαφάνειας και της διάχυσης των δεδομένων.
- Η εξασφάλιση της ιδιωτικότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων.
- Η αρχή της υπευθυνότητας (Accountability in data collection & data collection for accountability).

Ο καθορισμός των ειδικών δεικτών με στόχο να καταστούν λειτουργικοί οι αντίστοιχοι γενικοί δείκτες οφείλει να λάβει υπόψη του όλο το προαναφερθέν πλαίσιο, καθώς επίσης και να βασιστεί στην εφαρμογή ειδικών τεχνικών κριτηρίων επιλογής και αξιολόγησης των προκρινόμενων δεικτών, τα οποία θα εξασφαλίζουν κατ' ελάχιστο τις εξής προδιαγραφές:

- Οι δείκτες να είναι έγκυροι και αξιόπιστοι, τα δεδομένα να αντλούνται μέσω αξιόπιστων πηγών και να βασίζονται σε σαφή και επαληθεύσιμη μεθοδολογία.
- Η συλλογή των δεδομένων να μπορεί να ενσωματωθεί σε υφιστάμενα συστήματα συλλογής δεδομένων.
- Τα δεδομένα να επικαιροποιούνται σε μια τακτική συχνότητα.
- Τα δεδομένα να επιτρέπουν στο μέγιστο βαθμό την ανάλυση σε κατηγορίες αναπηρίας, φύλο, ηλικία, εθνικότητα, περιφέρεια διαμονής και κοινωνικοοικονομική κατάσταση.
- Οι προκρινόμενοι δείκτες να εξασφαλίζουν, όπου είναι εφικτό, τη διεθνή συγκρισιμότητα.
- Οι δείκτες να είναι συναφείς με την υφιστάμενη κατάσταση στη χώρα.

Στάδια Υλοποίησης

Η υλοποίηση της Σύμβασης θα πραγματοποιηθεί σε τρία (3) στάδια:

1. Κατά το **Α' στάδιο** ο Ανάδοχος οφείλει να πραγματοποιήσει την εκπόνηση της **αρχικής έκθεσης (Inception Report)** της μελέτης.

Η αρχική έκθεση, μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει:

- Το Θεωρητικό πλαίσιο και τους εννοιολογικούς ορισμούς της μελέτης.
- Την εξειδίκευση της μεθοδολογίας.
- Την οριστικοποίηση της δέσμης δεικτών που είναι δεκτικοί σε ποσοτική μέτρηση.

⁴⁷ Η προσέγγιση αυτή περιγράφεται στην έκδοση του Γραφείου του Υπατού Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (OHCHR), με τίτλο «A HUMAN RIGHTS-BASED APPROACH TO DATA, LEAVING NO ONE BEHIND IN THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT».

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Την αποτύπωση των βασικών βιβλιογραφικών πηγών και των εμπλεκόμενων φορέων ανά θεματική/άρθρο της Σύμβασης (οργανισμοί -κλειδιά, διοικητικές πηγές πληροφόρησης, ερευνητικές πηγές δεδομένων, βασικά κείμενα αναφοράς).
- Την προτεινόμενη δομή και τα περιεχόμενα της μελέτης.

Το στάδιο Α' θα ξεκινήσει με την υπογραφή της Σύμβασης και θα ολοκληρωθεί **σε έξι (6) μήνες**.

2. Κατά το **Β' στάδιο** ο Ανάδοχος οφείλει να έχει ολοκληρώσει τη συγγραφή της **ενδιάμεσης έκθεσης (Interim Report)** της μελέτης.

Η ενδιάμεση έκθεση, μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει:

- Επικαιροποίηση των ενοτήτων της αρχικής έκθεσης.
- Χαρτογράφηση υφιστάμενης κατάστασης στο πεδίο της παραγωγής ερευνητικών και διοικητικών δεδομένων για την αναπηρία στη χώρα (προσδιορισμός των πηγών/φορέων ερευνών, τεχνικών συλλογής των δεδομένων κ.α.)
- Ολοκληρωμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφορικά με τους υφιστάμενους στατιστικούς δείκτες παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία που χρησιμοποιούνται ή προτείνονται από αναγνωρισμένους φορείς, οργανώσεις και διακρατικούς οργανισμούς δικαιωμάτων σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το στάδιο Β θα ξεκινήσει τον 7^ο μήνα από την υπογραφή της σύμβασης, μετά την τελική έγκριση της οριστικής αρχικής έκθεσης από την Αναθέτουσα Αρχή, και θα ολοκληρωθεί **σε δεκατρείς (13) μήνες** από την υπογραφή της Σύμβασης (**Διάρκεια 7 μήνες**).

3. Κατά το **Γ' στάδιο** ο Ανάδοχος οφείλει, να ολοκληρώσει τη συγγραφή της **τελικής μελέτης (Final Report)**.

Η τελική μελέτη, μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή.
- Θεωρητικό και εννοιολογικό πλαίσιο.
- Μεθοδολογία.
- Βιβλιογραφική ανασκόπηση διεθνών και ευρωπαϊκών δεικτών παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.
- Χαρτογράφηση πηγών και δεδομένων για την αναπηρία στην Ελλάδα.
- Ενότητα με τους προτεινόμενους δείκτες ανά άρθρο της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πληροφοριών και μεταδεδομένων για κάθε δείκτη (λειτουργικοί ορισμοί, μέθοδοι στατιστικού υπολογισμού, διαθεσιμότητα και περιοδικότητα των δεδομένων, εναλλακτικές πηγές, εύρος και τρόπος ερμηνείας κ.λπ.).
- Ενότητα με επιλεγμένους δείκτες -κλειδιά στα κύρια πεδία άσκησης των δικαιωμάτων, και τεκμηρίωση της επιλογής αυτών βάσει: της σημασίας τους ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης, της συνάφειας τους και με άλλους δείκτες εθνικής παρακολούθησης (Συμβάσεων, Στρατηγικών, Σχεδίων Δράσης κ.α.), της άμεσης διαθεσιμότητας των αναγκαίων δεδομένων κ.α.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Συμπεράσματα -συστάσεις αναφορικά με τις απαιτούμενες ενέργειες σε εθνικό επίπεδο για την ανάπτυξη του συστήματος παραγωγής στατιστικών δεδομένων κατά αντιστοιχία με τους προτεινόμενους δείκτες παρακολούθησης.

Η τελική δομή και το περιεχόμενο της μελέτης θα οριστικοποιηθεί με την έγκριση της αναθέτουσας αρχής επί της αρχικής έκθεσης (Inception Report).

Το στάδιο Γ θα ξεκινήσει τον 14^ο μήνα από την υπογραφή της σύμβασης, μετά την τελική έγκριση της ενδιάμεσης έκθεσης από την αναθέτουσα αρχή και θα ολοκληρωθεί **σε είκοσι (20) μήνες** από την υπογραφή της Σύμβασης (**Διάρκεια 7 μήνες**).

- Μετά το πέρας του Γ' σταδίου και την οριστική παραλαβή του συνόλου των παραδοτέων της δράσης (Π.Ε.7) από την αρμόδια Επιτροπή Παραλαβής Παραδοτέων της Αναθέτουσας Αρχής, ολοκληρώνεται το συμβατικό αντικείμενο του Π.Ε.7

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

ΕΙΔΟΣ	ΣΤΑΔΙΑ/ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΜΕΛΕΤΗ	Α' στάδιο – Π.7.α: Αρχική Έκθεση	6 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
	Β' στάδιο – Π.7.β: Ενδιάμεση Έκθεση	13 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
	Γ' στάδιο – Π.7.γ: Τελική Μελέτη	20 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης

Όλα τα παραδοτέα θα υποβάλλονται στην Ε.Σ.Α.μεΑ. για τελική έγκριση.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β : ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΤΕΥΔ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

ΑΡΧΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (CRPD)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Με βάση την ερμηνεία του κανονιστικού περιεχόμενου της Σύμβασης έχουν προσδιοριστεί οι γενικοί δείκτες κατά άρθρο που παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Σχετικά με τα άρθρα 1-4: Δεν έχουν προσδιοριστεί συγκεκριμένοι δείκτες, καθώς τα εν λόγω άρθρα δεν αφορούν σε συγκεκριμένα δικαιώματα αλλά σε γενικά θέματα που πλαισιώνουν την ερμηνεία της Σύμβασης, και ειδικότερα αναφέρονται στον σκοπό, τους ορισμούς, τις γενικές αρχές και τις γενικές υποχρεώσεις των κρατών. Τα εν λόγω άρθρα, ως εκ τούτου, έχουν ληφθεί υπόψη οριζόντια κατά τη διαδικασία ανάπτυξης δεικτών.

Σχετικά με τα άρθρα 5-9: Τα άρθρα αντιμετωπίστηκαν με διττό τρόπο, καθότι από τη μία αποτελούν γενικές απαιτήσεις, από την άλλη, ως ζητήματα διατομεακού ενδιαφέροντος (π.χ. μη διάκριση, προσβασιμότητα, γυναίκες με αναπηρία κ.α.), εγείρουν ειδικότερες συγκεκριμένες απαιτήσεις σε κάθε πεδίο άσκησης πολιτικής (π.χ. στην εκπαίδευση). Συνεπώς, σε αυτήν την περίπτωση, έχουν καταρτιστεί και δείκτες οι οποίοι αποτυπώνουν το επίπεδο της γενικής εφαρμογής αυτών των απαιτήσεων, αλλά και έχουν εξειδικευτεί και ενσωματωθεί οριζόντια στα υπόλοιπα άρθρα της Σύμβασης.

Επίσης, σημειώνεται ότι δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθούν γενικοί δείκτες για τα άρθρα 31-36, τα οποία δεν αναφέρονται σε δικαιώματα αλλά στον μηχανισμό και το πλαίσιο εθνικής εφαρμογής και παρακολούθησης της Σύμβασης.

2. ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται ορισμένοι γενικοί δείκτες που έχουν οριζόντια εφαρμογή και μπορούν να εξειδικευτούν για κάθε άρθρο της Σύμβασης, καθώς αποτυπώνουν γενικές κατευθύνσεις και διαδικασίες σε επίπεδο νομοθεσίας, πολιτικής και μέτρων, αλλά και γενικές προσεγγίσεις στη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων πολιτικών (δείκτες αποτελεσμάτων).

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Εναρμόνιση εθνικής νομοθεσίας με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες/κατάργηση κάθε αντίθετης διάταξης.
- Ύπαρξη αποτελεσματικού μηχανισμού για τη σταθερή χρηματοδότηση κάθε πολιτικής, δράσης και μέτρου για την υλοποίηση της Σύμβασης.
- Θεσμοθέτηση μηχανισμού για τη συλλογή στατιστικών δεδομένων για τα άτομα με αναπηρία και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.
- Κατάρτιση εθνικής στρατηγικής για την εφαρμογή της Σύμβασης, και σχεδίων δράσης ανά τομέα πολιτικής.
- Ανεξάρτητος μηχανισμός παρακολούθησης παραβιάσεων και υποβολής καταγγελιών από άτομα με αναπηρία, δυνατότητα αποκατάστασης των θυμάτων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Εκστρατείες ενημέρωσης /ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Προϋπολογισμοί που διατίθενται για την υλοποίηση των μέτρων/πολιτικών.
- Δράσεις κατάρτισης και επιμόρφωσης όλων των εμπλεκόμενων επαγγελματιών και ομάδων.
- Αριθμός καταγγελιών που υποβλήθηκαν, διερευνήθηκαν/εκδικάστηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, και που υπήρξε αποκατάσταση/αποζημίωση του καταγγέλλοντος.

- Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των αναπηρικών οργανώσεων και των οργανώσεων γονέων ατόμων με αναπηρία στον σχεδιασμό των πολιτικών/ προγραμμάτων/μέτρων υλοποίησης της Σύμβασης.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Πλήθος καταγγελιών για διακρίσεις / παραβιάσεις δικαιωμάτων.
- Δείκτες ισοτιμίας / συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής, σε σύγκριση με τα άτομα χωρίς αναπηρία.

3. ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΤΑ ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 5- ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΗ-ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Βασική αρχή 5.1: Ισονομία και προστασία από τις διακρίσεις

Βασική αρχή 5.2.: Παροχή εύλογων προσαρμογών

Βασική αρχή 5.3: Ίσες ευκαιρίες – Λήψη θετικών μέτρων

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Η νομοθεσία της χώρας εξασφαλίζει την ισότητα όλων ενώπιων του νόμου και παρέχει στα άτομα με αναπηρία ίσα δικαιώματα και ίση νομική προστασία.
- Η νομοθεσία της χώρας απαγορεύει όλες τις μορφές διακρίσεων βάσει της αναπηρίας, σε όλους τους τομείς της ζωής.
- Η νομοθεσία της χώρας εγγυάται στα άτομα με αναπηρία αποτελεσματική νομική προστασία κατά των διακρίσεων, σε όλους τους τομείς της ζωής.
- Η νομοθεσία της χώρας κατοχυρώνει την υποχρέωση παροχής εύλογων προσαρμογών στα άτομα με αναπηρία, σε όλο το φάσμα της δημόσιας ζωής.
- Η νομοθεσία αντιμετωπίζει την άρνηση παροχής εύλογων προσαρμογών ως άμεση διάκριση.
- Διασφαλίζεται από την πολιτεία η διαθεσιμότητα πληροφόρησης και τεχνικής καθοδήγησης για την ορθή παροχή εύλογων προσαρμογών.
- Εξασφαλίζονται οικονομικά κίνητρα και δημοσιονομικοί πόροι για την παροχή εύλογων προσαρμογών από τους δημόσιους και τους ιδιωτικούς φορείς.
- Στην νομοθεσία της χώρας προβλέπεται η λήψη θετικών μέτρων υπέρ των ατόμων με αναπηρία με σκοπό την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

-
- Η λήψη θετικών μέτρων εξαιρείται ρητώς από τον ορισμό των διακρίσεων στη σχετική

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

νομοθεσία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Παρέχεται ενημέρωση και κατάρτιση δημόσιων λειτουργών / υπαλλήλων σε θέματα ισότητας και μη-διάκρισης των ατόμων με αναπηρία.
- Προϋπολογισμός που έχει διατεθεί για την παροχή εύλογων προσαρμογών ανά τομέα.
- Προϋπολογισμός που έχει διατεθεί για την υλοποίηση θετικών μέτρων υπέρ των ατόμων με αναπηρία, ανά τομέα πολιτικής.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην εκπλήρωση του δικαιώματος για ισότητα και μη-διάκριση.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε διακρίσεις λόγω αναπηρίας ή/και που αναφέρονται σε άτομα με αναπηρία σε σχέση με την ισότητα και μη-διάκριση, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που έχουν αντιμετωπίσει διάκριση στη βάση της αναπηρίας τους.
- Άτομα με αναπηρία που κάνουν χρήση εύλογων προσαρμογών στην εργασία τους.
- Άτομα με αναπηρία που κάνουν χρήση εύλογων προσαρμογών στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν επωφεληθεί από ειδικές διατάξεις / θετικά μέτρα για την ένταξή τους στην εργασία.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν επωφεληθεί από ειδικές διατάξεις / θετικά μέτρα για την ένταξη τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.α.

Άρθρο 6- ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Βασική αρχή 6.1: Ισότητα και μη-διάκριση

Βασική αρχή 6.2: Λήψη θετικών μέτρων

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Η νομοθεσία της χώρας εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση των γυναικών με αναπηρία και παρέχει στις γυναίκες με αναπηρία ίσα δικαιώματα και ίση νομική προστασία.
- Η νομοθεσία της χώρας απαγορεύει όλες τις μορφές διακρίσεων βάσει της αναπηρίας και βάσει του φύλου, σε όλους τους τομείς της ζωής, και αναγνωρίζει την έννοια της πολλαπλής διάκρισης.
- Η νομοθεσία της χώρας εγγυάται στις γυναίκες με αναπηρία αποτελεσματική νομική προστασία από τις διακρίσεις, σε όλους τους τομείς της ζωής.
- Οι πολιτικές, τα σχέδια δράσης, τα προγράμματα και τα μέτρα εφαρμογής της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία λαμβάνουν υπόψη την ανισότητα των φύλων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

-
- Ενημέρωση και κατάρτιση δημόσιων λειτουργών / υπαλλήλων σε θέματα ίσης μεταχείρισης

των γυναικών με αναπηρία.

- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης για την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των πολλαπλών και διατομεακών μορφών διάκρισης.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των γυναικών με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν ζητήματα τα οποία επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τα δικαιώματά τους.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με διακρίσεις εις βάρος γυναικών με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διεύθυνσης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.
- Θετικά μέτρα που αποσκοπούν : α) στην ανάπτυξη και ενδυνάμωση των γυναικών με αναπηρία και β) στην αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους.
- Προϋπολογισμός που έχει διατεθεί για την υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων και μέτρων για τις γυναίκες με αναπηρία (ανά τομέα πολιτικής).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών για διακρίσεις εις βάρος γυναικών με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους.
- Διαφορά/Χάσμα επιπέδων απασχόλησης και αμοιβών (σύγκριση γυναικών με αναπηρία σε σύγκριση με όλους τους άνδρες και τις γυναίκες χωρίς αναπηρία).
- Εκπροσώπηση γυναικών με αναπηρία σε πολιτικά αξιώματα.
- Εκπροσώπηση γυναικών με αναπηρία σε διευθυντικές θέσεις (δείκτης SDG 5.5.2)
- Ποσοστό γυναικών και κοριτσιών που λαμβάνουν τις δικές τους ενημερωμένες αποφάσεις σχετικά με τις σεξουαλικές σχέσεις, τη χρήση αντισυλληπτικών και την αναπαραγωγική φροντίδα υγείας (βάσει του δείκτη SDG 5.6.1), με κατανομή ανά ηλικία και αναπηρία.

Άρθρο 7- ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Βασική αρχή 7.1: Ισότητα και μη-διάκριση

Βασική αρχή 7.2.: Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού

Βασική αρχή 7.3.: Σεβασμός στην αυτονομία και τις εξελισσόμενες ικανότητες του παιδιού

Βασική αρχή 7.4.: Δικαίωμα στη συμμετοχή και την ακρόαση

ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Η νομοθεσία σχετικά με τα παιδιά απαγορεύει τις διακρίσεις για όλους τους λόγους και διασφαλίζει τον σεβασμό, την προστασία και την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των παιδιών με αναπηρία, σε ισότιμη βάση με τα άλλα παιδιά.
- Η νομοθεσία, οι πολιτικές, τα εθνικά σχέδια δράσης και οι εθνικές στρατηγικές σχετικά με τα παιδιά ή τα άτομα με αναπηρία, περιλαμβάνουν αναφορές στα παιδιά με αναπηρία, προβλέπουν διαδικασία διαβούλευσης και διασφαλίζουν την παροχή βοήθειας, κατάλληλης για την ηλικία και το είδος αναπηρίας, ώστε να διευκολύνεται η έκφραση γνώμης των παιδιών με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Παιδιά και νέοι με αναπηρία που έχουν κάνει χρήση εύλογων προσαρμογών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε ζητήματα που τα αφορούν, σε ίση βάση με τα άλλα παιδιά.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των παιδιών με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τα παιδιά με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με διακρίσεις εις βάρος παιδιών με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Τα παιδιά και οι νέοι με αναπηρία απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, σε ίση βάση με τα υπόλοιπα παιδιά και νέους (Δείκτες Ισοτιμίας).
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με διακρίσεις εις βάρος παιδιών με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους.

Άρθρο 8 -ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Βασική αρχή 8.1.: Προώθηση του σεβασμού των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία

Βασική αρχή 8.2.: Καταπολέμηση στερεοτύπων και προκαταλήψεων

Βασική αρχή 8.3.: Ευαισθητοποίηση για τις ικανότητες των ατόμων με αναπηρία

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Ύπαρξη εθνικής στρατηγικής για την ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας ή / και σχεδίου που αποσκοπεί στην προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα άτομα με

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναπηρία και τα δικαιώματά τους και στην καταπολέμηση των στερεοτύπων κατά των

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ατόμων με αναπηρία.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης, σχεδιασμένων προκειμένου: i) να καλλιεργήσουν την

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αποδοχή των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, ii) να προάγουν θετικές αντιλήψεις

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

και μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθητοποίηση προς τα άτομα με αναπηρία, iii) να προάγουν

την αναγνώριση των δεξιοτήτων, προσόντων και ικανοτήτων των ατόμων με αναπηρία και της συνεισφοράς τους στον εργασιακό χώρο και την αγορά εργασίας.

- Ενσωμάτωση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας σε όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τα αναλυτικά προγράμματα και το εκπαιδευτικό υλικό όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την αναπηρία και τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- Προβολή των ατόμων με αναπηρία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τρόπο που να είναι συμβατός με τη Σύμβαση.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση προγραμμάτων και δράσεων που αφορούν στην ενημέρωση-ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και στην άρση στερεοτύπων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Θετικές αντιλήψεις και στάσεις της κοινής γνώμης απέναντι στα άτομα με αναπηρία και τα δικαιώματά τους.
- Θετικές αντιλήψεις και στάσεις εργοδοτών για τα άτομα με αναπηρία, τις ικανότητες και τα προσόντα τους.
- Άτομα (και γυναίκες/παιδιά) με αναπηρία που έχουν δεχθεί ρατσιστικές επιθέσεις/ λεκτική και σωματική κακοποίηση κ.α.

ΑΡΘΡΟ 9 – ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Βασική αρχή 9.1.: Ισότιμη πρόσβαση στα δημόσια και ιδιωτικά κτίρια και εγκαταστάσεις (συμπεριλαμβανομένων των σχολείων, των κατοικιών, των νοσοκομείων / υποδομών / εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών υγείας και των χώρων εργασίας)

Βασική αρχή 9.2.: Ισότιμη πρόσβαση στην πληροφόρηση και τις επικοινωνίες (συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών)

Βασική αρχή 9.3.: Ισότιμη πρόσβαση στα μέσα και τις υποδομές μεταφορών (δρόμοι κ.λπ.)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Εφαρμόζεται νομοθεσία που διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης, σε ισότιμη βάση με τους άλλους, στο φυσικό περιβάλλον, τις μεταφορές, τις υπηρεσίες, την πληροφόρηση και τις επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΕ, καθώς και άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες ανοιχτές στο κοινό, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές. Η νομοθεσία οφείλει κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνει:
  - ✓ Εφαρμογή της αρχής του καθολικού σχεδιασμού στην ανάπτυξη προτύπων και κατευθυντήριων οδηγιών προσβασιμότητας.
  - ✓ Υποχρέωση συμμόρφωσης με τεχνικά πρότυπα για συγκεκριμένους κλάδους.
  - ✓ Διαθεσιμότητα αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων για παραβίαση των προτύπων προσβασιμότητας.
  - ✓ Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την παρακολούθηση της τήρησης των προτύπων προσβασιμότητας.
  - ✓ Συμπερίληψη των βοηθητικών τεχνολογιών και συσκευών και της ζωντανής βοήθειας στον ορισμό της προσβασιμότητας.
  - ✓ Τήρηση των προτύπων προσβασιμότητας σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις.
  - ✓ Υποχρέωση στενής διαβούλευσης με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πρωτοβουλίες που συνδέονται με την προσβασιμότητα.
  - ✓ Παροχή κινήτρων ή/και ενισχύσεων για την προσβασιμοποίηση υποδομών, εγκαταστάσεων, κατοικιών κ.α.
  - ✓ Συμπερίληψη ενοτήτων προσβασιμότητας και καθολικού σχεδιασμού στα εκπαιδευτικά προγράμματα των σχετικών επαγγελματιών.
- Ύπαρξη εθνικής στρατηγικής προσβασιμότητας ή / και σχεδίου για την εξάλειψη όλων των υφιστάμενων εμποδίων προσβασιμότητας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Κατάρτιση επαγγελματιών, (π.χ. μηχανικών, αρχιτεκτόνων, μεταφορέων, παρόχων δημόσιων υπηρεσιών, σχεδιαστές ιστοσελίδων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης κ.α.) στον καθολικό σχεδιασμό και στα πρότυπα προσβασιμότητας.
- Εκστρατείες ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν αναληφθεί με την ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία, μεταξύ άλλων μέσω των οργανώσεών τους, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων σχετικά με την προσβασιμότητα στο δομημένο περιβάλλον, τις μεταφορές, την πληροφόρηση και την επικοινωνία.
- Ύπαρξη προσβάσιμων ενδείξεων / σήμανσης σε δημόσια κτίρια και εγκαταστάσεις ανοικτές στο κοινό (Σήμανση σε Braille, easy to read).
- Παροχή ζωντανής βοήθειας (και ενδιάμεσων) για την διευκόλυνση της πρόσβασης σε κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις που είναι ανοικτές στο κοινό (διερμηνείς νοηματικής, οδηγοί τυφλών, αναγνώστες).

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εφαρμογή μέτρων για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας του διαδικτύου.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επίπεδο συμμόρφωσης νεόκτιστων και υφιστάμενων δημοσίων κτηρίων/υποδομών με τις

προδιαγραφές προσβασιμότητας.

- Δημόσιοι ιστότοποι που συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές προσβασιμότητας.
- Τηλεοπτικές εκπομπές που περιλαμβάνουν διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή υποτιτλισμό.
- Δημόσια έγγραφα που απευθύνονται στους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των ενημερωτικών εντύπων σχετικά με δημόσιες υπηρεσίες και λειτουργίες, που διατίθενται σε προσβάσιμες μορφές.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με την έλλειψη προσβασιμότητας και την άρνηση εύλογων προσαρμογών, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που έχουν πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες και συστήματα πληροφοριών και επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες συγκοινωνίες.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν εύκολη πρόσβαση σε δημόσια κτίρια, σε αστικές και αγροτικές περιοχές.
- Άτομα με αναπηρία που τους διατέθηκαν εναλλακτικά μέσα και τρόποι επικοινωνίας σε επίσημες διοικητικές διαδικασίες και συναλλαγές με δημόσιες υπηρεσίες.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με την έλλειψη προσβασιμότητας και την άρνηση εύλογων προσαρμογών.

Άρθρο 10 Δικαίωμα στη ζωή

Βασική αρχή 10.1: Αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο κατά της αυθαίρετης στέρησης της ζωής

Βασική αρχή 10.2: Πρόληψη πρόωρων και αφύσικων θανάτων

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Ύπαρξη πολιτικής / σχεδίου για την αντιμετώπιση και πρόληψη των ανθρωποκτονιών και της βίας κατά των ατόμων με αναπηρία.
- Ύπαρξη εθνικής πολιτικής / σχεδίου για την πρόληψη και την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης σε περιπτώσεις θανάτων ατόμων με αναπηρία εντός κλειστών χώρων κράτησης (φυλακές, ψυχιατρικά ιδρύματα κ.λπ.).

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Προϋπολογισμός που διατίθεται για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης για άτομα με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με την παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία στη ζωή, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.
- Πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε ποιοτικές και προσιτές υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για την επιβίωση τους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που υπήρξαν θύματα ανθρωποκτονίας.
- Καταγεγραμμένες υποθέσεις αυθαίρετης στέρησης της ζωής.
- Διακρίσεις στην παροχή φροντίδας υγείας και κοινωνικής υποστήριξης που είναι αναγκαία για την επιβίωση των ατόμων με αναπηρία.
- Θάνατοι ατόμων με αναπηρία λόγω παραμέλησης στην παροχή φροντίδας υγείας ή λόγω αθέμιτων πρακτικών θεραπείας κ.α.

ΑΡΘΡΟ 11 ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις νομοθεσίες, τις συμφωνίες, τα μέτρα και τις πολιτικές (εθνικές ή διακρατικές) σχετικά με τις εσωτερικές ή διεθνείς συρράξεις και τις ειρηνευτικές διαδικασίες, καθώς και στα ζητήματα διαχείρισης/αντιμετώπισης των εκτοπισμένων πληθυσμών, τις διαδικασίες απονομής διεθνούς προστασίας κ.λπ.
- Νομοθετική απαίτηση για όλα τα προσωπικά μικροδεδομένα που συλλέγονται για ανθρωπιστικούς σκοπούς να κατανέμονται και στη βάση της αναπηρίας.
- Εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών που ενσωματώνει προβλέψεις για την αποτελεσματική προστασία των ατόμων με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Δημόσια κτήρια που πληρούν τις προδιαγραφές ασφαλείας για την διαφυγή ατόμων με αναπηρία σε περιπτώσεις κινδύνου.
- Δράσεις ενημέρωσης για τα μέτρα προστασίας των ατόμων με αναπηρία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ. σεισμός).
- Προσβασιμότητα ενημερωτικού υλικού σχετικά με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης κ.λπ.
- Προϋπολογισμός για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία.
- Προγράμματα επιμόρφωσης του προσωπικού πολιτικής προστασίας και μελών των δυνάμεων ασφαλείας σε συστήματα εκκένωσης και έγκαιρης προειδοποίησης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τα άτομα με αναπηρία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Προσβασιμότητα δομών και υπηρεσιών υποδοχής / ταυτοποίησης / φιλοξενίας προσφύγων.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην προστασία των δικαιωμάτων ατόμων με αναπηρία που βρίσκονται σε καταστάσεις κινδύνου και ανθρωπιστικών κρίσεων.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών για διακρίσεις λόγω αναπηρίας σε βάρος ατόμων με αναπηρία που βρίσκονται σε καταστάσεις κινδύνου και ανθρωπιστικών κρίσεων, οι οποίες βασίζονται σε διακρίσεις λόγω αναπηρίας ή/και που αναφέρονται σε αυτά τα άτομα, και έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Πρόσφυγες με αναπηρία που διαβιούν σε προσβάσιμο και ασφαλές για την ζωή και την ακεραιότητά τους περιβάλλον.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών για διακρίσεις λόγω αναπηρίας εις βάρος ατόμων με αναπηρία που βρίσκονται σε καταστάσεις κινδύνου και ανθρωπιστικών κρίσεων.

ΑΡΘΡΟ 12 ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Βασική αρχή 12.1: Αναγνώριση δικαιοπρακτικής ικανότητας

Βασική αρχή 12.2: Σύστημα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων

ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Κατάργηση νομικών διατάξεων που περιορίζουν τη δικαιοπρακτική ικανότητα ατόμων με αναπηρία.
- Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου βασισμένου στην υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Πρότυπα ποιότητας που έχουν υιοθετηθεί για την υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων.
- Ύψος προϋπολογισμού για την υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων με σκοπό τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία να ασκήσουν τη νομική τους ικανότητα.
- Πρόγραμμα και υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός ατόμων που έχουν εκπαιδευτεί για να παρέχουν σε άτομα με αναπηρία υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων, σεβόμενοι τη θέληση και τις προτιμήσεις του κάθε ατόμου.
- Ύπαρξη μηχανισμών και διαδικασιών για την παρακολούθηση των επίσημων ή άτυπων διευθετήσεων για την υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων, που διασφαλίζουν τη συμμετοχή

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

των ατόμων με αναπηρία στη διαδικασία παρακολούθησης, μεταξύ άλλων μέσω και των

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

-
- Εκστρατεία και δράσεις ευαισθητοποίησης σχετικά με το δικαίωμα των ατόμων με

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναπηρία στη δικαιοπρακτική ικανότητα και το δικαίωμα να ζητήσουν υποστήριξη για τη λήψη αποφάσεων, οι οποίες απευθύνονται κυρίως σε άτομα με αναπηρία, συμβολαιογράφους, δικαστήρια, παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και άλλους παράγοντες που εμπλέκονται στην άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας (υποστηρικτές, μέλη της οικογένειας και κοινότητες).

- Αριθμός δικαστών, συμβολαιογράφων και άλλων νομικών που έχουν εκπαιδευτεί σχετικά το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοπρακτική ικανότητα και την υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε περιορισμούς στην άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας, είτε σε νομικό είτε σε πρακτικό επίπεδο, ή άλλες παραβιάσεις του Άρθρου 12 της Σύμβασης, οι οποίες διερευνήθηκαν και διευθετήθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία για ισότητα ενώπιον του νόμου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που στερούνται τυπικά τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα (είτε πλήρως είτε μερικώς).
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία των οποίων η πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα έχει αποκατασταθεί.
- Αριθμός ατόμων που ζήτησαν υποστήριξη για τη λήψη αποφάσεων και ποσοστό αυτών που την έλαβε.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν λογαριασμό σε τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό φορέα.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών σχετικών με τη μη εκπλήρωση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για ισότητα ενώπιον του νόμου.

ΑΡΘΡΟ 13 ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Βασική αρχή 13.1: Ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη (σε όλα τα στάδια της νομικής διαδικασίας)

Βασική αρχή 13.2: Εύλογες προσαρμογές

Βασική αρχή 13.3: Κατάλληλη εκπαίδευση/κατάρτιση του προσωπικού που εργάζεται στον τομέα της δικαιοσύνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ίση αναγνώριση των ατόμων με αναπηρία ως μάρτυρες ή/και ως ενόρκους.
- Προβλέπονται εύλογες προσαρμογές ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στο σύστημα δικαιοσύνης.
- Προβλέπονται κατάλληλες ηλικιακές προσαρμογές ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική συμμετοχή των παιδιών και νέων με αναπηρία στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Εκστρατεία και δράσεις ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία σχετικά με τα δικαιώματά τους για πρόσβαση στη δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων για νομική βοήθεια, υποστήριξη θύματος, επανόρθωση και αποκατάσταση, καθώς και σε άλλα άτομα όπως τους συγγενείς των ατόμων με αναπηρία, τους δημόσιους υπαλλήλους και το ευρύ κοινό.
- Παρέχεται κατάλληλη εκπαίδευση/κατάρτιση σε θέματα δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε όσους εργάζονται στον τομέα της απονομής της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών λειτουργιών, δικηγόρων, αστυνομικών και σωφρονιστικών υπαλλήλων.
- Προσβασιμότητα υποδομών και εγκαταστάσεων (δικαστικών μεγάρων κ.α.), πληροφόρησης, τρόπων και μέσων επικοινωνίας που σχετίζονται με το σύστημα απονομής δικαιοσύνης.
- Εξασφαλίζεται η οικονομική προσβασιμότητα του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στα άτομα με αναπηρία και ιδιαίτερα στις ομάδες με μεγαλύτερο βαθμό ευαλωτότητας.
- Προωθείται η εργασιακή ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης (σε θέσεις δικαστών, εισαγγελέων κ.α.)
- Προϋπολογισμός που διατίθεται σε μέτρα για την προώθηση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη και για τη συμμετοχή τους στο δικαστικό σύστημα, με ειδική αναφορά και σε μέτρα που αφορούν: α) στην παροχή νομικής βοήθειας στα άτομα με αναπηρία, β) στην εκπαίδευση δικαστών, εισαγγελέων κ.λπ. και γ) στην πρόβλεψη διαδικαστικών διευθετήσεων για τα άτομα με αναπηρία.
- Διαδικασίες υποβληθεισών διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που σχετίζονται με το δικαίωμα ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη.
- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν σε άνιση πρόσβαση ή διακριτική μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη λόγω της αναπηρίας τους, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Τα άτομα με αναπηρία απολαμβάνουν αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη, σε όλα τα στάδια της νομικής διαδικασίας.
- Υποθέσεις παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης) και εγκλημάτων κατά ατόμων με αναπηρία που έχουν εκδικαστεί στη χώρα.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε άνιση πρόσβαση ή διακριτική μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης.

Άρθρο 14 -ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Βασική αρχή 14.1: Στέρηση της ελευθερίας λόγω αναπηρίας (απαγόρευση/στέρησης της ελευθερίας λόγω αναπηρίας)

Βασική αρχή 14.2: Σεβασμός των δικαιωμάτων και της ασφάλειας των ατόμων με αναπηρία που βρίσκονται σε καθεστώς στέρησης της ελευθερίας/κράτησης

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Εθνικό σύνταγμα και νομοθεσία που αναγνωρίζει το δικαίωμα όλων των ατόμων με αναπηρία στην ελευθερία και την ασφάλεια των προσώπων, σε ισότιμη βάση με τους άλλους.
- Κατάργηση όλων των νόμων που επιτρέπουν τη στέρηση της ελευθερίας των ατόμων με αναπηρία λόγω υποτιθέμενης ή πραγματικής βλάβης ή υποτιθέμενης επικινδυνότητας.
- Υιοθέτηση μεταβατικής πολιτικής ή σχεδίου για την απελευθέρωση ατόμων με αναπηρία που στερούνται την ελευθερία τους βάση μιας πραγματικής ή θεωρούμενης αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων ψυχικής υγείας, και για την παύση της λήψης περιοριστικών και καταναγκαστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής θεραπείας.
- Νομοθεσία που προβλέπει ένα ποινικό και σωφρονιστικό σύστημα το οποίο λαμβάνει υπόψη του τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία (π.χ. προσβάσιμες και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασίες, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες κατά την κράτηση).
- Υιοθέτηση υποχρεωτικών προτύπων προσβασιμότητας για τις φυλακές και άλλα κέντρα κράτησης.
- Νομοθετική πρόβλεψη για την εξασφάλιση της υποχρέωσης παροχής εύλογων προσαρμογών στα άτομα με αναπηρία που στερούνται την ελευθερία τους.
- Νομοθετική πρόβλεψη που απαγορεύει την επιβολή απομόνωσης και οποιασδήποτε μεθόδου περιορισμού (φυσική, χημική, μηχανική κ.λπ.), μεταξύ άλλων και στα άτομα με αναπηρία.

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Κατάρτιση του προσωπικού της δικαιοσύνης, της αστυνομίας και των σωφρονιστικών υπαλλήλων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία κατά τις διαδικασίες της ανάκρισης, της σύλληψης και της κράτησης ατόμων με αναπηρία.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με στέρηση της ελευθερίας λόγω αναπηρίας, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.
- Προϋπολογισμός που διατίθεται για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αφορούν στην προσβασιμότητα.
- Αιτήματα για παροχή εύλογων προσαρμογών / διαδικαστικών και κατάλληλων για την ηλικία διευθετήσεων στα άτομα με αναπηρία σε διαδικασίες σχετικές με τη στέρηση της ελευθερίας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που στερούνται την ελευθερία τους στη βάση της αναπηρίας (Ακούσιες νοσηλείες σε ψυχιατρεία).
- Άτομα με αναπηρία σε χώρους κράτησης / στέρησης της ελευθερίας στα οποία έχουν παρασχεθεί εύλογες προσαρμογές.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που σχετίζονται με στέρηση της ελευθερίας λόγω αναπηρίας.

Άρθρο 15 – ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ Ή ΣΚΛΗΡΗ, ΑΠΑΝΘΡΩΠΗ Ή ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ Ή ΤΙΜΩΡΙΑ &

Άρθρο 17- ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Βασική αρχή 15.1: Απαγόρευση πρακτικών υποβολής ατόμων με αναπηρία σε θεραπεία ή/και συμμετοχής σε ιατρική πειράματα χωρίς πληροφορημένη συγκατάθεση

Βασική αρχή 15.2: Πρόληψη βασανιστηρίων, κακομεταχείρισης και άλλων παραβιάσεων κατά της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθεσία που διασφαλίζει ότι ένα άτομο με αναπηρία έχει δώσει πλήρη και ενημερωμένη συγκατάθεση πριν τη συμμετοχή του σε οποιοδήποτε επιστημονικό ή ιατρικό πείραμα ή θεραπεία.
- Απαγόρευση της χρήσης περιοριστικών μεθόδων (μηχανική καθήλωση κ.α.) σε ιατρικά περιβάλλοντα που μπορεί να οδηγούν σε βασανισμό, σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ή προσβολή της ακεραιότητας του ατόμου.
- Νομοθεσία που προστατεύει τα παιδιά με αναπηρία και απαγορεύει σωματικές τιμωρίες, μεταξύ άλλων στο σπίτι, στο σχολείο, στα κέντρα ημερήσιας φροντίδας και στους χώρους περίθαλψης.
- Θέσπιση κώδικα δεοντολογίας για όλους τους υπαλλήλους που σχετίζονται με την επιβολή του νόμου που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κανόνες συμπεριφοράς για την ανάκριση συλληφθέντων, κρατουμένων και φυλακισμένων, οι οποίοι εμπεριέχουν σαφείς οδηγίες σχετικά με τα άτομα με αναπηρία και τα δικαιώματά τους, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος για διαδικαστικές διευθετήσεις, για πρόσβαση στη δικαιοσύνη και για εύλογες προσαρμογές κατά την κράτηση.
- Υιοθέτηση επίσημης διαδικασίας επιθεώρησης από το κράτος όλων των κέντρων/χώρων κράτησης (φυλακών κ.α.) η οποία να περιλαμβάνει και τους χώρους στέρησης της ελευθερίας των ατόμων με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων επαγγελματιών (επαγγελματίες υγείας, σωφρονιστικοί υπάλληλοι κ.α.) στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και στους ενδεδειγμένους τρόπους αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρία κατά τη διάρκεια νοσηλείας/κράτησης κ.α.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας των ατόμων με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους και τη διασφάλιση της ακεραιότητάς τους.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία των ατόμων με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που υποβλήθηκαν σε θεραπεία χωρίς τη συγκατάθεσή τους.
- Καταγγελίες ατόμων με αναπηρία για: συνθήκες απομόνωσης, σωματικού περιορισμού και καθήλωσης (δεσίματα) των ατόμων, χορήγηση αντιψυχωτικών φαρμάκων σε περιπτώσεις

όπου δεν υπάρχει ψυχιατρική διάγνωση, πλημμελείς συνθήκες διαβίωσης (έλλειψη θέρμανσης, ανεπαρκής σίτιση, κακή υγιεινή).

Άρθρο 16 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

Βασική αρχή 16.1: Αντιμετώπιση, απαγόρευση, πρόληψη και προστασία από τη βία και την ενδοοικογενειακή βία

Βασική αρχή 16.2: Μηχανισμός παρακολούθησης δομών και υπηρεσιών που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία

Βασική αρχή 16.3: Υποστήριξη και αποκατάσταση θυμάτων οποιασδήποτε μορφής εκμετάλλευσης, βίας ή κακομεταχείρισης / μορφές υποστήριξης κατάλληλες για την ηλικία και το φύλο

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθεσία που ποινικοποιεί, προστατεύει και αποτρέπει όλες τις μορφές βίας, κακοποίησης και εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων προς τα άτομα με αναπηρία, η οποία να περιλαμβάνει κυρώσεις και αποτελεσματικούς τρόπους αποκατάστασης των θυμάτων.
- Υιοθέτηση εθνικού σχεδίου / πολιτικής για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της βίας, της κακοποίησης και κάθε μορφής εκμετάλλευσης, με ρητή αναφορά στα άτομα με αναπηρία, που αντιμετωπίζει τις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών, των παιδιών, των ηλικιωμένων και των ατόμων με όλα τα είδη αναπηρία αναπηρίας, στην ιδιωτική ζωή και τα δημόσια περιβάλλοντα.
- Προγράμματα που έχουν υιοθετηθεί για την αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξη των θυμάτων βίας, κακοποίησης και εκμετάλλευσης, τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία.
- Αποτελεσματικό και ανεξάρτητο πλαίσιο παρακολούθησης όλων των δομών και προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία, ως μέσο προστασίας από την εκμετάλλευση, τη βία και την κακομεταχείριση.
- Νομοθετική απαίτηση συλλογής δεδομένων σχετικά με καταγγελίες, έρευνες και καταδίκες που σχετίζονται με τη βία, την κακοποίηση και την εκμετάλλευση ατόμων με αναπηρία ανά κατηγορία αναπηρίας.
- Μέτρα που έχουν ληφθεί για την προστασία από έκθεση σε βία, κακοποίηση, εκμετάλλευση, παραμέληση και άλλες παραβιάσεις, των παιδιών και των ενηλίκων με αναπηρία που εξακολουθούν να διαβιούν σε ιδρύματα και άλλες στεγαστικές δομές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Μέτρα έγκαιρου εντοπισμού, πρόληψης και καταπολέμησης της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των ατόμων με αναπηρία, ιδιαίτερα των γυναικών και των παιδιών με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία, των οικογενειών τους και των φροντιστών σχετικά με την αποφυγή, αναγνώριση και αναφορά περιπτώσεων βίας, εκμετάλλευσης και κακοποίησης.
- Επιμόρφωση του προσωπικού δομών και υπηρεσιών που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία σε μεθόδους εντοπισμού και αντιμετώπισης της βίας κατά των ατόμων με αναπηρία και της σεξουαλικής εκμετάλλευσής τους.
- Εκστρατείες ενημέρωσης των ατόμων/γυναικών/παιδιών με αναπηρία για τα δικαιώματά τους και τους τρόπους προστασίας από τη εκμετάλλευση, τη βία και τη κακομεταχείριση (καθώς και για τις διαθέσιμες υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης).
- Προσβασιμότητα δομών και υπηρεσιών πρόληψης, προστασίας, αντιμετώπισης της βίας και της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και των παιδιών.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας, της κακομεταχείρισης και της εκμετάλλευσης των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε άσκηση βίας ή σε κακομεταχείριση ή εκμετάλλευση ατόμων με αναπηρία λόγω της αναπηρίας τους, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα/γυναίκες/παιδιά με αναπηρία που έχουν υποβληθεί σε ενδοοικογενειακή βία ή έχουν υπάρξει θύματα εκμετάλλευσης, βίας ή κακομεταχείρισης εκτός σπιτιού/οικογένειας
- Άτομα/γυναίκες/παιδιά με αναπηρία που έχουν υποστεί σεξουαλική κακοποίηση.
- Καταγγελίες ατόμων με αναπηρία για περιστατικά εκμετάλλευσης, κακομεταχείρισης ή βίας στο πλαίσιο δομών/υπηρεσιών.

Άρθρο 18 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Βασική αρχή 18.1: Ελευθερία μετακίνησης

Βασική αρχή 18.2: Δικαίωμα στην ιθαγένεια σε ίση βάση

Βασική αρχή 18.3: Πρόσβαση σε έγγραφα ταυτοποίησης, ιθαγένειας, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.α.

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διασφάλιση της παροχής εύλογων προσαρμογών στις διαδικασίες εισόδου/εξόδου από τη χώρα.
- Διασφάλιση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να αποκτούν την ιθαγένεια της χώρας σε ίση βάση με τους άλλους, και να μην την στερούνται λόγω αναπηρίας.
- Διασφάλιση της παροχής εύλογων προσαρμογών σε όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με την πολιτογράφηση και την ιθαγένεια.
- Διασφάλιση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία σε προσβάσιμες και οικονομικά προσιτές διαδικασίες απόκτησης εγγράφων ταυτοποίησης.
- Καμία διάταξη στη νομοθεσία που να περιορίζει το δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης και απόκτησης ιθαγένειας και εγγράφων ταυτοποίησης, ή που να περιορίζει την παροχή υπηρεσιών σε πρόσφυγες/ μετανάστες λόγω αναπηρίας.
- Νομικό πλαίσιο που να διασφαλίσει με αποτελεσματικό τρόπο τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, και ειδικότερα των γυναικών και των παιδιών με αναπηρία, σε όλα τα στάδια των διαδικασιών ασύλου και μετανάστευσης.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Οι διαδικασίες πολιτογράφησης είναι πλήρως προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία.
- Αριθμός αιτημάτων και ποσοστό ικανοποίησης αυτών που υποβάλλονται για εύλογες προσαρμογές από άτομα με αναπηρία σχετικά με τις ακόλουθες διαδικασίες: παραμονή στη χώρα, πολιτογράφηση / ιθαγένεια και απόκτηση εγγράφων ταυτοποίησης.
- Επιμόρφωση στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και στην παροχή εύλογων προσαρμογών του προσωπικού υπηρεσιών που εμπλέκεται σε ζητήματα μετακίνησης, ιθαγένειας και ταυτοποίησης.
- Αριθμός αποφάσεων που επιτρέπουν ή αρνούνται την είσοδο, την έξοδο, την παραμονή, την ιθαγένεια, το άσυλο ή το καθεστώς του πρόσφυγα ή την έκδοση εγγράφων ταυτοποίησης, με κατανομή ανά αναπηρία.
- Αριθμός καταγγελιών σχετικών με παραβιάσεις του δικαιώματος στην ελευθερία μετακίνησης ή του δικαιώματος στην ιθαγένεια, οι οποίες βασίζονται σε διακρίσεις λόγω αναπηρίας και έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που σχετίζονται με το δικαίωμα ελευθερίας μετακίνησης και ιθαγένειας των ατόμων με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός καταγγελιών σχετικών με το δικαίωμα στην ελευθερία μετακίνησης ή το δικαίωμα στην ιθαγένεια, οι οποίες βασίζονται σε διακρίσεις λόγω αναπηρίας ή/και αναφέρονται σε άτομα με αναπηρία.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία σε σύγκριση με τα άτομα χωρίς αναπηρία που αιτήθηκαν και τους χορηγήθηκε άδεια παραμονής ή ιθαγένεια.

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που είναι απάτριδες σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό απάτριδων ατόμων.

Άρθρο 19- ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βασική αρχή 19.1: Δυνατότητα επιλογής των συνθηκών διαβίωσης σε ίση βάση με τους άλλους

Βασική αρχή 19.2: Διαθεσιμότητα υπηρεσιών υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης (ελευθερία στην επιλογή του είδους της υποστήριξης)

Βασική αρχή 19.3: Ισότιμη πρόσβαση στις κοινοτικές υπηρεσίες που απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Ευνοϊκό νομικό πλαίσιο και εθνική στρατηγική, με σαφή και χρονικά δεσμευτικά μέτρα και διάθεση επαρκών πόρων, για την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και την πρόληψη του ιδρυματισμού (π.χ. απαγόρευση ανέγερσης ιδρυμάτων, απαγόρευση νέων εισαγωγών σε ιδρύματα, αναγνώριση ικανότητας δικαιοπραξίας και υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων, συγκατάθεση για εισαγωγή σε ίδρυμα μόνο από το ίδιο το άτομο).
- Θεσμοθέτηση του προσωπικού βοηθού.
- Δικαίωμα επιλογής των ατόμων με αναπηρία να επιλέγουν: τον εξοπλισμό και τις προσαρμογές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους, το είδος της υποστήριξης και τους τομείς που χρειάζονται βοήθεια κ.α.
- Ύπαρξη στρατηγικής ή σχεδίου/ων για τη διασφάλιση στα άτομα με αναπηρία της προσβασιμότητας και οικονομικής προσβασιμότητας των γενικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εύλογων προσαρμογών.
- Ύπαρξη εθνικής στρατηγικής ή/και σχεδίου που να διασφαλίζει για τα άτομα με αναπηρία τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσβασιμότητα εναλλακτικών επιλογών προσβάσιμης στέγης, στην κοινότητα.
- Θεσμοθέτηση οικονομικών ενισχύσεων για την προσβασιμότητα των κατοικιών ατόμων και οικογενειών ατόμων με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που διαβιούν σε ιδρύματα και έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες στήριξης και σε προγράμματα για τη διευκόλυνση της μετάβασής τους από την κλειστή περίθαλψη στην διαβίωση στην κοινότητα.
- Επιμόρφωση του προσωπικού των δομών και των ιδρυμάτων στη μετάβαση των ατόμων με αναπηρία από την κλειστή περίθαλψη στην ανεξάρτητη διαβίωση στην κοινότητα.
- Στοιχεία για τις ιδρυματικές δομές: αριθμός ιδρυματικών δομών, διαθέσιμες και κατειλημμένες κλίνες, αριθμός εισαγωγών κ.α.

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διαθεσιμότητα και επάρκεια εναλλακτικών επιλογών στέγασης εντός της κοινότητας

(στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης κ.α.).

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που έχουν αποϊδρυματοποιηθεί.
- Ενημέρωση των ατόμων αναφορικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες διαβίωσης στην κοινότητα.
- Προσβασιμότητα των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών.
- Κατάρτιση προσωπικού κοινωνικών δομών και υπηρεσιών στην εξυπηρέτηση και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Παροχή ψυχοκοινωνικής στήριξης και οικονομικής στήριξης στις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία.
- Προγράμματα/μέτρα που προωθούν την σχολική ένταξη των παιδιών με αναπηρία.
- Προγράμματα/μέτρα που προωθούν την εργασιακή ένταξη των ατόμων με αναπηρία.
- Επάρκεια παρεχόμενου εξοπλισμού και τεχνικών βοηθημάτων υποστήριξης της κινητικότητας και επικοινωνίας για την διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ατόμων.
- Επίπεδο ικανοποίησης των ατόμων με αναπηρία από τις υπηρεσίες που απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην ανεξάρτητη διαβίωση και ένταξη στην κοινωνία των ατόμων με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία και παιδιών με αναπηρία που διαβιούν σε ιδρύματα.
- Άτομα με αναπηρία που ζουν σε στέγες υποστηριζόμενες διαβίωσης ή άλλες στεγαστικές δομές στην κοινότητα.
- Άτομα με αναπηρία που αισθάνονται ότι ασκούν πλήρη έλεγχο στους όρους διαβίωσής τους.
- Συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή.

Άρθρο 20- ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Βασική αρχή 20.1: Δικαίωμα ελεύθερης επιλογής στις μετακινήσεις (επιλογή του τρόπου και του χρόνου μετακίνησης κ.α.)

Βασική αρχή 20.2: Πρόσβαση σε βοηθήματα κινητικότητας, συσκευές και υποβοηθητικές τεχνολογίες (assistive technologies) και σε ζωντανή βοήθεια

Βασική αρχή 20.2: Κατάρτιση σε δεξιότητες κινητικότητας

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Υιοθέτηση εθνικής στρατηγικής / πολιτικής για την αντιμετώπιση των αναγκών κινητικότητας των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και προώθησης της έρευνας και της ανάπτυξης βοηθημάτων κινητικότητας, συσκευών και βοηθητικών τεχνολογιών χαμηλού κόστους.
- Θεσμοθέτηση του προσωπικού βοηθού.
- Θεσμοθέτηση δημόσιων προγραμμάτων κατάρτισης σε δεξιότητες κινητικότητας για άτομα με αναπηρία.
- Εξατομικευμένες υπηρεσίες μετακίνησης που είναι διαθέσιμες για τα άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο του δημόσιου συγκοινωνιακού συστήματος.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Προσβασιμότητα δημόσιων μέσων μεταφοράς και συγκοινωνιακών υποδομών.
- Παροχή εύλογων προσαρμογών στις εξεταστικές διαδικασίες για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης Ι.Χ.
- Αριθμός του προσωπικού μεταφορών που εκπαιδεύεται σε συσκευές κινητικότητας και στα δικαιώματα των χρηστών συσκευών κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εύλογων προσαρμογών.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που έχουν επωφεληθεί από ειδικά μέτρα, όπως φορολογικές και τελωνειακές απαλλαγές, επιδοτήσεις, για την αγορά βοηθημάτων κινητικότητας, συσκευών και βοηθητικών τεχνολογιών.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην εκπλήρωση του δικαιώματος της κινητικότητας.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να μετακινούνται ελεύθερα και ανεμπόδιστα, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού

διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που δεν έχουν πρόσβαση σε βοηθήματα κινητικότητας, και σε συσκευές και υποβοηθητικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη μέγιστη δυνατή ανεξαρτησία τους.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν πρόσβαση σε ζωντανή βοήθεια και ενδιάμεσους.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν εύκολη πρόσβαση στα δημόσια μέσα μεταφοράς.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν άδεια οδήγησης.
- Αριθμός προσαρμοσμένων οχημάτων για άτομα με αναπηρία τα οποία είναι καταγεγραμμένα από την αρμόδια δημόσια αρχή.
- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν σε καταπάτηση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να μετακινούνται ελεύθερα και ανεμπόδιστα.

Άρθρο 21-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

Βασική αρχή 21.1: Ελευθερία γνώμης και διάδοση πληροφοριών

Βασική αρχή 21.2: Πρόσβαση σε πληροφορίες

Βασική αρχή 21.3: Επίσημη αναγνώριση και διευκόλυνση της χρήσης της νοηματικής γλώσσας, της γραφής Braille και εναλλακτικών τρόπων επικοινωνίας

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομικό πλαίσιο που προβλέπει έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, σε προσβάσιμες μορφές και τεχνολογίες για όλα τα άτομα με αναπηρία και χωρίς πρόσθετο κόστος.
- Νομικό πλαίσιο που θεσπίζει υποχρεωτικά πρότυπα σχετικά με την προσβασιμότητα στην πληροφόρηση και την επικοινωνία τόσο για τους δημόσιους όσο και για τους ιδιωτικούς φορείς που παρέχουν πληροφορίες και υπηρεσίες στο ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, του διαδικτύου και των μέσω κοινωνικής δικτύωσης.
- Νομική αναγνώριση της νοηματικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας του κράτους.
- Εθνική στρατηγική ή/και σχέδιο για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη χρήση της νοηματικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας, τη γραφή Braille, τα κείμενα easy to read, και άλλων μέσων και μορφών επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για την περαιτέρω ανάπτυξή τους, και την ανάπτυξη των συναφών επαγγελματικών κλάδων (διερμηνείς κ.λπ.).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επιμόρφωση δημόσιων υπαλλήλων με αρμοδιότητες σχετικές με την επικοινωνία και την

21PROC008183469 2021-02-23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πληροφόρηση σχετικά με τις εναλλακτικές μορφές και τρόπους επικοινωνίας με άτομα με

αναπηρία.

- Προσβασιμότητα τηλεοπτικών εκπομπών (διερμηνεία νοηματικής γλώσσας, υποτιτλισμός) σε δημόσια και ιδιωτικά κανάλια.
- Επίσημα έγγραφα του δημοσίου που αφορούν το ευρύ κοινό σε προσβάσιμες μορφές.
- Πλήθος διερμηνέων νοηματικής γλώσσας και άλλων επαγγελματιών που υποστηρίζουν την επικοινωνία των ατόμων με αναπηρία.
- Ποσοστό εγγραφών ατόμων με αναπηρία στην ανώτατη εκπαίδευση για επαγγελματική δημοσιογραφία και άλλα συναφή επαγγέλματα.
- Αριθμός δημόσιων ιστοτόπων και εφαρμογών που πληρούν τα πρότυπα προσβασιμότητας.
- Προϋπολογισμός που διατίθεται για μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην πληροφόρηση.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην εκπλήρωση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για ελευθερία έκφρασης και γνώμης και για πρόσβαση στην πληροφορία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν στην παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για ελευθερία έκφρασης και γνώμης και για πληροφόρηση, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που έλαβαν πληροφόρηση από δημόσιο φορέα σε προσβάσιμες μορφές.
- Άτομα με αναπηρία που πραγματοποίησαν αίτημα με θετική ανταπόκριση για εναλλακτικά μέσα επικοινωνίας σε επίσημες συναλλαγές με κρατικούς φορείς.
- Ποσοστό πληθυσμού με αναπηρία που έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που εργάζονται ως δημοσιογράφοι.
- Καταγγελίες ατόμων με αναπηρία για παραβιάσεις του δικαιώματός τους στην πληροφόρηση και στην ελεύθερη έκφραση γνώμης.

Άρθρο 22- ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Βασική αρχή 22.1: Προστασία από παράνομες ή αυθαίρετες παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών πληροφοριών

Βασική αρχή 22.2: Απόρρητο των πληροφοριών για την υγεία και αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία, σε ίση βάση με τους άλλους

ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Καμία διάταξη της νομοθεσίας ή των κανονισμών που να περιορίζει την προστασία της

21PROC008183469 2021-02-23

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ιδιωτικής ζωής και την προστασία των προσωπικών δεδομένων με βάση την αναπηρία.

- Νομοθεσία που ρυθμίζει την εμπιστευτικότητα των προσωπικών πληροφοριών που σχετίζονται με την αναπηρία και την υγεία και παρέχει νομική προστασία στα άτομα με αναπηρία κατά της αυθαίρετης ή παράνομης αποκάλυψης αυτών των πληροφοριών από τρίτους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Υιοθέτηση οδηγιών και προτύπων για τους δημόσιους υπαλλήλους και το προσωπικό ιδιωτικών υπηρεσιών και δομών που τηρούν μητρώα προσωπικών πληροφοριών για τα άτομα με αναπηρία, για τον σεβασμό και την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την πρόσβαση και προστασία των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.
- Εκπαίδευση των δημόσιων υπαλλήλων και του προσωπικού υπηρεσιών και δομών που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία, σε ζητήματα εμπιστευτικότητας των προσωπικών δεδομένων που σχετίζονται με την αναπηρία.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην διασφάλιση του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων των ατόμων με αναπηρία, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής ή αυθαίρετη/παράνομη χρήση των προσωπικών δεδομένων των ατόμων με αναπηρία, τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς.

Άρθρο 23- ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Βασική αρχή 23.1: Αναπαραγωγικά δικαιώματα και δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή

Βασική αρχή 23.2: Πρόσβαση σε πληροφορίες και υποστήριξη αναπαραγωγικού και οικογενειακού προγραμματισμού

Βασική αρχή 23.3: Δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία στην οικογενειακή ζωή

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Δεν υπάρχει καμία νομοθετική διάταξη που να περιορίζει, στη βάση της αναπηρίας, τα δικαιώματα στον γάμο, την οικογένεια, την πατρότητα, τη μητρότητα, στην οικοδόμηση προσωπικών σχέσεων, στην υιοθεσία και την αναδοχή παιδιού.
- Θεσμοθέτηση δομών εναλλακτικής φροντίδας παιδιών εντός της ευρύτερης οικογένειας, ή/και εντός της κοινότητας σε ένα οικογενειακό περιβάλλον.
- Ύπαρξη εθνικής πολιτικής για τη διασφάλιση στήριξης σε παιδιά με αναπηρία και στους γονείς/κηδεμόνες παιδιών με αναπηρία ώστε να ανταπεξέρθουν στον γονεϊκό τους ρόλο, συμπεριλαμβανομένων μέτρων οικονομικής στήριξης, παροχής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας.
- Υιοθέτηση κανονισμών και πολιτικών για τη διασφάλιση ίσης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Επιμόρφωση προσωπικού δομών και υπηρεσιών που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία σχετικά με τα αναπαραγωγικά και οικογενειακά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Εκστρατείες ενημέρωσης για την αναδοχή, υιοθεσία και επαγγελματική αναδοχή παιδιών με αναπηρία.
- Προσβασιμότητα δομών και υπηρεσιών οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.
- Στοιχεία για δομές και υπηρεσίες υποστήριξης των οικογενειών των ατόμων και των παιδιών με αναπηρία.
- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης για την προώθηση των δικαιωμάτων και την ενημέρωση των ατόμων με αναπηρία, των οικογενειών τους και του ευρύτερου κοινού σχετικά με το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην οικογενειακή ζωή (συμπεριλαμβανομένης της ίσης πρόσβασης σε υπηρεσίες σεξουαλικής και

αναπαραγωγικής υγείας), το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία να ζουν σε ένα οικογενειακό περιβάλλον μέσα στην κοινότητα, καθώς και για την καταπολέμηση σχετικών αρνητικών στάσεων και στερεοτύπων.

- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για να διασφαλίσουν την ενεργό συμμετοχή των παιδιών και των ενηλίκων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νομοθεσίας, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων σχετικών με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην οικογενειακή ζωή.
- Αριθμός καταγγελιών εκ μέρους ή για λογαριασμό των ατόμων με αναπηρία που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματός τους στην οικογενειακή ζωή, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που είναι έγγαμοι (ανά κατηγορία αναπηρίας).
- Άτομα με αναπηρία που έχουν τεκνοποιήσει.
- Παιδιά με αναπηρία σε δομές ιδρυματικής φροντίδας.
- Γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία που λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις σε σχέση με τη σεξουαλική ζωή, τη χρήση αντισύλληψης και την αναπαραγωγή (με βάση τον δείκτη SDG 5.6.1)
- Άτομα με αναπηρία που έχουν υποβληθεί σε αναγκαστική στέρηση, αναγκαστική άμβλωση και αναγκαστική αντισύλληψη.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό και παρέχουν βοήθεια και υποστήριξη για την ανταπόκριση στον γονεϊκό ρόλο.
- Αριθμός παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους που έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες βοήθειας και υποστήριξης.
- Παιδιά με αναπηρία σε δομές εναλλακτικής φροντίδας.
- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία στην οικογενειακή ζωή.

Άρθρο 24 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βασική αρχή 24.1: Πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα (ενιαία δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση)

Βασική αρχή 24.2: Συμπεριληπτική εκπαίδευση

Βασική αρχή 24.3: Ποιοτική εκπαίδευση

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομική κατοχύρωση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για ισότιμη δωρεάν και ποιοτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επέκταση της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων σε όλα τα πεδία άσκησης των δικαιωμάτων και στην εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένης της άρνησης των εύλογων προσαρμογών ως μορφή διάκρισης).
- No-rejection clause: Απαγόρευση κάθε νομοθετικής ή ρυθμιστικής διάταξης που περιορίζει την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα στη βάση της αναπηρίας ή της βαρύτητας της αναπηρίας τους (πηγή: IDA).
- Κατάργηση του διαχωρισμού της ειδικής αγωγής σε επίπεδο νομοθεσίας και αφαίρεση από τη νομοθεσία κάθε αναφοράς σε μη-εκπαιδεύσιμα άτομα.
- Αποτελεσματικός μηχανισμός νομικής προστασίας σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης στην εκπαίδευση και αποκατάστασης των θυμάτων.
- Η προσβασιμότητα αποτελεί βασική προτεραιότητα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα για την προσβασιμοποίηση των υφιστάμενων εκπαιδευτικών υποδομών.
- Η αρχή του καθολικού σχεδιασμού εφαρμόζεται σε όλες τις νέες εκπαιδευτικές κτηριακές υποδομές, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τις υπηρεσίες και διαδικασίες υποστήριξης, τον σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων και των οδηγιών, των διδακτικών μεθόδων και του εκπαιδευτικού υλικού, στις διαδικασίες αξιολόγησης προόδου μαθητών.
- Υπάρχει αποτελεσματικός μηχανισμός χρηματοδότησης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και εφαρμόζονται πολιτικές ανακατανομής των πόρων για την παιδεία προς την κατεύθυνση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης έναντι της διαχωρισμένης ειδικής αγωγής.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Εκστρατείες ενημέρωσης των ατόμων και των παιδιών με αναπηρία για τα δικαιώματά τους στην εκπαίδευση, καθώς και για τα υφιστάμενα νομικά και εξωδικαστικά μέσα προστασίας.
- Φυσική προσβασιμότητα σχολικών μονάδων και επάρκεια προσβάσιμων σχολείων αντίστοιχα με το πλήθος των μαθητών με αναπηρία.
- Ενδείξεις για την προσβασιμοποίηση των παλιών σχολικών κτηρίων και υποδομών (εγκαταστάσεις παροχής νερού και υγιεινής, κοινόχρηστοι και προαύλιοι χώροι κ.λπ.).
- Προσβάσιμα και ασφαλή μέσα μεταφοράς από και προς το σχολείο.
- Προσβασιμότητα σχολικών εγχειριδίων και εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. Σχολικά εγχειρίδια σε προσβάσιμες μορφές ως αναλογία των σχολικών εγχειριδίων ανά βαθμίδα εκπαίδευσης).
- Προσβασιμότητα αναλυτικών προγραμμάτων και εποπτικού υλικού.
- Προσβασιμότητα υποστηρικτικών δομών και υπηρεσιών της εκπαίδευσης.
- Προσβασιμότητα διαδικασιών αξιολόγησης των μαθητών.
- Μαθητές με αναπηρία που αναγκάζονται να φοιτούν σε σχολικές μονάδες εκτός της κοινότητας/του δήμου διαμονής της οικογένειάς τους.
- Μαθητές με αναπηρία που αντιμετωπίζουν δυσκολία στη μετακίνηση από και προς το σχολείο.
- Ιδιωτικές δαπάνες των νοικοκυριών για την εκπαίδευση και την υποστήριξη των παιδιών/μαθητών με αναπηρία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Μεταφορά υλικών πόρων μεταξύ των σχολικών μονάδων ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις για εύλογες προσαρμογές, όπου υπάρχει ανάγκη.
- Μαθητές με αναπηρία που απολαμβάνουν το δικαίωμα τους σε εύλογες προσαρμογές.
- Καταγγελίες γονέων/μαθητών για άρνηση παροχής εύλογων προσαρμογών στην εκπαίδευση.
- Συμμετοχή των γονέων και των παιδιών με αναπηρία στην απόφαση σχετικά με το είδος των προσαρμογών που απαιτούνται.
- Βαθμός στον οποίο η σχολική ηγεσία είναι προσανατολισμένη στην εμπέδωση της κουλτούρας, των πολιτικών και πρακτικών για την επίτευξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.
- Αναγνωρίζεται η ικανότητα κάθε ατόμου/μαθητή για μάθηση και καλλιεργούνται υψηλές προσδοκίες για όλους τους μαθητές.
- Παρέχεται κατάλληλη εκπαίδευση στους εκπαιδευτικούς κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών.
- Παρέχεται ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση και υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στην ποικιλομορφία του μαθητικού πληθυσμού σε συμπεριληπτικό πλαίσιο και στις ανάγκες των μαθητών με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Διευκολύνεται η απασχόληση των εκπαιδευτικών με αναπηρία στην εκπαίδευση.
- Παρέχεται υποστήριξη και εύλογες προσαρμογές στους εκπαιδευτικούς με αναπηρία.
- Καλλιεργείται κλίμα συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών.
- Υποστηρίζεται και ενθαρρύνεται η προσωπική έκφραση των μαθητών.
- Καλλιεργούνται θετικές σχέσεις και προωθείται η φιλία και η αποδοχή μεταξύ των μαθητών στη βάση του ομαδο-συνεργατικού μοντέλου μάθησης.
- Προωθείται η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, και όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαίδευση ομάδων, στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και στα πλεονεκτήματα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.
- Προωθείται η συμμετοχή των γονέων, των οργανώσεων και των μαθητών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εκπαιδευτικού σχεδιασμού.
- Αναγνωρίζεται και προωθείται η σχέση των σχολικών μονάδων με την ευρύτερη κοινότητα.
- Τα αναλυτικά προγράμματα σχεδιάζονται και εφαρμόζονται με βάση την αρχή του καθολικού σχεδιασμού.
- Εφαρμόζονται ευέλικτες και εναλλακτικές διαδικασίες αξιολόγησης των μαθητών.
- Καταρτίζονται και εφαρμόζονται εξατομικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης σε όλους τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Συμμετοχή των γονέων και των παιδιών με αναπηρία στον σχεδιασμό των εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Επάρκεια ειδικού εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού (πλήθος ψυχολόγων, σχολικών νοσηλευτών, εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, σχολικών συμβούλων και κοινωνικών λειτουργών ανά βαθμίδα εκπαίδευσης).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επάρκεια των υποστηρικτικών δομών της εκπαίδευσης (ΚΕΣΥ).
- Παρέχεται η κατάλληλη υποστήριξη των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εντός του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας/δυσκολίας και της εκπαιδευτικής ανάγκης.
- Μαθητές με αναπηρία που λαμβάνουν εξειδικευμένη υποστήριξη με οικονομική επιβάρυνση που επωμίζεται η οικογένεια/οι κηδεμόνες.
- Παρέχεται, μέσω κατάλληλων δομών και προγραμμάτων, υποστήριξη στους γονείς και κηδεμόνες των παιδιών/μαθητών με αναπηρία /ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Παρέχεται, μέσω κατάλληλων δομών και οργανωμένων προγραμμάτων, πρώιμη παρέμβαση και υποστήριξη στα βρέφη και νήπια με αναπηρία.
- Η παρεχόμενη εκπαίδευση ενισχύει τον σεβασμό στα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προάγει την αξία της ανθρωπίνης ποικιλομορφίας.
- Η εκπαίδευση περιλαμβάνει την εκμάθηση δεξιοτήτων για προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη.
- Η εκπαίδευση προάγει και προωθεί την αξία της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά (εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη).
- Η εκπαίδευση περιλαμβάνει ζητήματα αγωγής της υγείας.
- Παρέχεται επαρκής εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες.
- Η παρεχόμενη εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και αυτοπεποίθηση, που είναι απαραίτητες για τη μετάβαση στην ανοιχτή αγορά εργασίας.
- Παρέχεται εκπαίδευση στη γραφή braille για τυφλούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα όρασης.
- Παρέχεται εκμάθηση νοηματικής γλώσσας και προωθείται η γλωσσική ταυτότητα των κωφών και βαρήκων μαθητών.
- Λαμβάνονται μέτρα αποτροπής του σχολικού εκφοβισμού σε βάρος το παιδιών με αναπηρία.
- Πραγματοποιούνται διαδικασίες διαβούλευσης για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και στην ισότιμη μεταχείρισή τους σε αυτόν τον τομέα.
- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση ή αφορούν σε διακριτική μεταχείριση στην εκπαίδευση λόγω αναπηρίας, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Μαθητές με αναπηρία που φοιτούν σε διαχωρισμένα πλαίσια εκπαίδευσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ύπαρξη καταγγελιών για διακριτική μεταχείριση στην εκπαίδευση (άρνηση εγγραφής σε γενικό σχολείο δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, έμμεσες διακρίσεις όπως η υποβολή των ατόμων σε τεστ αξιολόγησης χωρίς την παροχή υποστήριξη ή εύλογων προσαρμογών κ.α.).
- Η παρεχόμενη εκπαίδευση είναι χρήσιμη και αποδεκτή για τους μαθητές με αναπηρία και τις οικογένειές τους (Acceptability).
- Οι μαθητές αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται η αξία τους, ότι τους σέβονται και τους συμπεριλαμβάνουν, ανεξαρτήτως της αναπηρίας, του φύλου, της καταγωγής του κ.λπ.
- Όλοι οι μαθητές αισθάνονται ασφαλείς στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- Οι μαθητές αισθάνονται ότι η γνώμη τους για θέματα που τους αφορούν λαμβάνεται υπόψη στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- Αποτελεσματικές μεταβάσεις των μαθητών με αναπηρία / ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μεταξύ των εκπαιδευτικών βαθμίδων (ποσοστά ολοκλήρωσης της φοίτησης ανά βαθμίδα).
- Σχολική διαρροή και σχολική εγκατάλειψη των μαθητών με αναπηρία.
- Μαθητές με αναπηρία που έχουν αποκτήσει τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο επάρκειας σε βασικές δεξιότητες (ανάγνωση, μαθηματικά).
- Νέοι και ενήλικες με αναπηρία που έχουν αποκτήσει δεξιότητες στις τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Αριθμός επιθέσεων σε μαθητές και προσωπικό με αναπηρία στα σχολεία.
- Ανάλυση κοινωνικοοικονομικών δεικτών εθνικών ερευνών, ανά κατάσταση αναπηρίας και εκπαιδευτικό επίπεδο.

Άρθρο- 25 ΥΓΕΙΑ

Βασική αρχή 25.1: Ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική, δωρεάν ή προσιτή υγειονομική περίθαλψη (γενική και εξειδικευμένη)

Βασική αρχή 25.2: Ισότητα και μη-διάκριση σε ασφάλειες υγείας

Βασική αρχή 25.2: Σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία ως νοσηλευόμενοι / θεραπευόμενοι

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Το νομοθετικό πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών υγείας:
  - ✓ διασφαλίζει ότι η άρνηση εύλογων προσαρμογών στη υγεία αποτελεί απαγορευμένη διάκριση,
  - ✓ προστατεύει τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των ατόμων με αναπηρία,
  - ✓ διασφαλίζει την πρόσβαση των γυναικών και των κοριτσιών στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγειονομική περίθαλψη, στην ενημέρωση και εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία,

- ✓ αναγνωρίζει το δικαίωμα ελεύθερης και πληροφορημένης συγκατάθεσης για την ιατρική περίθαλψη κάθε ατόμου, ανεξαρτήτως της νομικής ικανότητας που του αναγνωρίζεται,
  - ✓ εξασφαλίζει ότι όλα τα έντυπα ενημέρωσης και συγκατάθεσης προς τους λήπτες υπηρεσιών υγείας είναι πλήρως προσβάσιμα σε όλα τα άτομα με αναπηρία,
  - ✓ απαιτεί την εφαρμογή του μοντέλου της υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων κατά τη διαδικασία συγκατάθεσης σε θεραπεία (σε περιπτώσεις ασθενών με νοητική αναπηρία).
- Δεν υπάρχουν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που να επιτρέπουν οποιοδήποτε είδος ακούσιας θεραπείας, χορήγησης φαρμάκων, μηχανικής καθήλωσης κ.α.
  - Θέσπιση υποχρεωτικών μαθημάτων και κατάρτισης όλων των επαγγελματιών υγείας, ως αναπόσπαστο μέρος των βασικών προγραμμάτων σπουδών τους, σχετικά με το δικαίωμα στην υγεία των ατόμων με αναπηρία, την ελεύθερη και ενημερωμένη συγκατάθεση κ.α.
  - Ύπαρξη εθνικής πολιτικής / σχεδίου που να διασφαλίζει ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε καθολική υγειονομική κάλυψη.
  - Θέσπιση και επιβολή εθνικών προτύπων προσβασιμότητας σε δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες υγείας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Παιδιά με αναπηρία που εξυπηρετούνται/παρακολουθούνται σε δομές πρώιμης παρέμβασης.
- Επιμόρφωση επαγγελματιών υγείας σε ζητήματα δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία (πληροφορημένη συγκατάθεση, την υποστηριζόμενη λήψη απόφασης κ.α.).
- Προσβασιμότητα δημόσιων νοσοκομείων, συμπεριλαμβανομένων του περιβάλλοντος χώρου, του ιατρικού και υγειονομικού εξοπλισμού, της πληροφορίας και των επικοινωνιών κ.α.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που καλύπτονται από / διαθέτουν κοινωνική ασφάλιση.
- Ιδιωτικές δαπάνες ατόμων με αναπηρία για υπηρεσίες υγείας.
- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης σχετικά με τα προγράμματα και τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας που απευθύνονται στα άτομα με αναπηρία.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην υγειονομική περίθαλψη.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε καταπάτηση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης ή αφορούν σε διακριτική μεταχείριση σε αυτόν τον τομέα λόγω αναπηρίας, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού

διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Γενική κατάσταση υγείας των ατόμων με αναπηρία.
- Άτομα με αναπηρία που στερούνται την πρόσβαση σε αναγκαία περίθαλψη/ θεραπεία.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν αντιμετωπίσει διακριτική μεταχείριση από εταιρεία ιδιωτικής ασφάλισης υγείας και ζωής.
- Επίπεδα υποσιτισμού σε παιδιά με αναπηρία.
- Αριθμός καταγγελιών που αφορούν σε καταπάτηση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης ή αφορούν σε διακριτική μεταχείριση στον τομέα της υγείας βάσει της αναπηρίας.

ΆΡΘΡΟ 26- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Βασική αρχή 26.1: Διαθεσιμότητα προγραμμάτων αποκατάστασης / επαναποκατάστασης με σκοπό την πλήρη ένταξη

Βασική αρχή 26.2: Κατάρτιση για τους επαγγελματίες που εργάζονται στις υπηρεσίες αποκατάστασης / επαναποκατάστασης

Βασική αρχή 26.3: Υποβοηθητικές συσκευές και τεχνολογίες που υποστηρίζουν την αποκατάσταση / επαναποκατάσταση

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθετικό πλαίσιο που να εξασφαλίζει υπηρεσίες αποκατάστασης και επαναποκατάστασης σύμφωνα με τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας, και μεταξύ άλλων να διασφαλίζει ότι:
  - ✓ οι παρεχόμενες υπηρεσίες έχουν ως σκοπό να επιτρέψουν στα άτομα με αναπηρία να επιτύχουν και να διατηρήσουν τη μέγιστη ανεξαρτησία, πλήρη σωματική, πνευματική, κοινωνική και επαγγελματική ικανότητα, και την πλήρη ένταξη και συμμετοχή σε όλες τις πτυχές της ζωής,
  - ✓ βασίζονται στη διεπιστημονική αξιολόγηση των ιδιαίτερων αναγκών και δεξιοτήτων των ατόμων με αναπηρία,
  - ✓ υλοποιούνται διατομεακά προγράμματα, περιλαμβάνοντας τους τομείς της υγείας, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών υπηρεσιών
  - ✓ σέβονται το δικαίωμα του ατόμου να αρνηθεί να λάβει τις υπηρεσίες/οι υπηρεσίες παρέχονται, πάντα στη βάση της πληροφορημένης συγκατάθεσης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εθνική στρατηγική / σχέδιο για την οργάνωση, ενίσχυση και επέκταση ολοκληρωμένων, διατομεακών, οικονομικά προσβάσιμων υπηρεσιών αποκατάστασης και επαναποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης από ομότιμους (peer support).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Ενημέρωση των ατόμων με αναπηρία σε σχέση με υπηρεσίες αποκατάστασης/ επαναποκατάστασης και σε σχέση με τις υποβοηθητικές συσκευές και τεχνολογίες.
- Διαθεσιμότητα υπηρεσιών αποκατάστασης και επαναποκατάστασης στα άτομα με αναπηρία στις κοινότητες που ζουν, και στις αγροτικές περιοχές.
- Αριθμός επαγγελματιών που έχουν εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί για την παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης / επαναποκατάστασης σύμφωνα με τη δικαιωματική προσέγγιση και τη Σύμβαση των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD).
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρίας, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην αποκατάσταση και επαναποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία για αποκατάσταση και επαναποκατάσταση, οι οποίες έχουν διερευνηθεί και διευθετηθεί υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την πλευρά της κυβέρνησης ή του υπόχρεου.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες αποκατάστασης.
- Άτομα με αναπηρία με ανάγκες για υπηρεσίες αποκατάστασης / επαναποκατάστασης οι οποίες δεν ικανοποιούνται.
- Άτομα με αναπηρία που διατηρούν τη μέγιστη αυτονομία και σωματική, ψυχική, κοινωνική και επαγγελματική ικανότητα.
- Επίπεδο ικανοποίησης των ατόμων με αναπηρία από τις υπηρεσίες αποκατάστασης και επαναποκατάστασης που λαμβάνουν.
- Αριθμός καταγγελιών για παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες αποκατάστασης και επαναποκατάστασης.

ΑΡΘΡΟ 27- ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Βασική αρχή 27.1: Ισότιμη πρόσβαση στην εργασία

Βασική αρχή 27.2: Δικαίωμα άσκησης εργατικών και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων σε ίση βάση με τους άλλους

Βασική αρχή 27.3: Αποτελεσματική πρόσβαση στα γενικά, τεχνικά προγράμματα και προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού, τις υπηρεσίες διορισμού και την επαγγελματική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση

ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθεσία που έχει θεσπιστεί σε σχέση με όλες τις πτυχές της απασχόλησης και της κατάρτισης, η οποία λαμβάνει υπόψη τα άτομα με αναπηρία (περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης εύλογων προσαρμογών, την απαγόρευση και την προστασία από την καταναγκαστική εργασία, την παρενόχληση και τη βία κατά των ατόμων με αναπηρία στην εργασία, την ίση μεταχείριση όσον αφορά την ιδιότητα του συνδικαλιστικού μέλους κ.α.).
- Ύπαρξη εθνικής στρατηγικής ή/και σχεδίου που προωθεί την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
- Πολιτικές και μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των θετικών μέτρων (φορολογικές απαλλαγές και άλλα κίνητρα προς τους εργοδότες).
- Αποσύνδεση των προνοιακών παροχών από την επαγγελματική κατάσταση των ατόμων με αναπηρία.
- Ύπαρξη εθνικού σχεδίου που προωθεί την επαγγελματική κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία.
- Τεχνική και οικονομική βοήθεια για εργοδότες και εργαζομένους για την παροχή εύλογων προσαρμογών στην εργασία και τη δημιουργία προσβάσιμων εργασιακών περιβαλλόντων.
- Εθνικά πρότυπα προσβασιμότητας που έχουν καθιερωθεί και εφαρμόζονται στους εργασιακούς χώρους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Αριθμός ατόμων με αναπηρία, που εγγράφονται σε: προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, υπηρεσίες απασχόλησης/εργασιακής συμβουλευτικής, προγράμματα επιστροφής στην εργασία ή / και προγράμματα προώθησης της επιχειρηματικότητας, ανάπτυξης συνεταιρισμών κ.λπ.
- Εργαζόμενοι που απολαμβάνουν εύλογες προσαρμογές στην εργασία τους λόγω της αναπηρίας.

- Στάσεις και αντιλήψεις εργοδοτών για τους εργαζόμενους με αναπηρία.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία, που έχουν ωφεληθεί από καθένα από τα ακόλουθα μέτρα: τοποθέτηση σε θέση εργασίας και μαθητεία, προγράμματα μικροπιστώσεων, απασχόληση μέσω θετικών μέτρων δράσης τόσο στον δημόσιο όσο και ιδιωτικό τομέα.
- Επιμόρφωση δημόσιων υπαλλήλων υπηρεσιών απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης που έχουν εκπαιδευτεί στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης για την προώθηση της εργασιακής ένταξης και την ενημέρωση των εργοδοτών και των εργαζομένων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε ότι αφορά την απασχόληση, τις υπηρεσίες απασχόλησης κ.α.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση νομοθεσίας, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών σχετικά με το δικαίωμα στην εργασία και την απασχόληση που αφορούν σε διακρίσεις λόγω αναπηρίας ή/και αναφέρονται σε άτομα με αναπηρία, οι οποίες διερευνήθηκαν και διευθετήθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης, και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την κυβέρνηση ή τον υπόχρεο (π.χ. ιδιωτική εταιρεία).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Καταγγελίες για διακριτική μεταχείριση στην εργασία (διακρίσεις αναφορικά με την πρόσληψη, απασχόληση, συνέχισης της απασχόλησης, εξέλιξη της σταδιοδρομίας, συνθηκών εργασίας, άρνηση εύλογων προσαρμογών κ.α.).
- Συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση.
- Επάγγελμα και θέση στο επάγγελμα των ατόμων με αναπηρία.
- Καθεστώς απασχόλησης (πλήρης/μερική απασχόληση κ.α.).
- Επίπεδα ανεργίας στα άτομα με αναπηρία.
- Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ατόμων με αναπηρία.
- Εργαζόμενοι με αναπηρία που αντιμετωπίζουν φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό.
- Μισθολογική ισότητα/ανισότητα ατόμων με αναπηρία.

ΆΡΘΡΟ 28 - ΑΝΕΚΤΟ ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Βασική αρχή 28.1: Ανεκτό βιοτικό επίπεδο

Βασική αρχή 28.2: Κοινωνική προστασία

ΔΙΑΦΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθεσία και εθνική πολιτική / σχέδιο για την εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που παρέχονται στον γενικό

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων όλων των κοινωνικών προγραμμάτων, στέγασης, διατροφής, υγιεινής και υγείας.

- Η νομοθεσία, οι πολιτικές και τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας λαμβάνουν υπόψη το πρόσθετο κόστος διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.
- Εθνικά πρότυπα για την προσβασιμότητα των δημόσιων και ιδιωτικών στεγαστικών υποδομών/εγκαταστάσεων.
- Νομοθεσία για την κοινωνική προστασία και τη μείωση της φτώχειας που αναφέρεται ρητά στα άτομα με αναπηρία και διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους σε όλα τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης τόσο της κοινωνικής βοήθειας όσο και της κοινωνικής ασφάλισης.
- Καμία νομική διάταξη ή μέτρο κοινωνικής προστασίας που να απαιτεί την αποποίηση της νομικής ικανότητας ή να έχει άλλες αρνητικές επιπτώσεις στους δικαιούχους, προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε οφέλη και προγράμματα κοινωνικής προστασίας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Δημόσιες δαπάνες για την κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρία.
- Αριθμός δικαιούχων δημόσιων προγραμμάτων στέγασης.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων σχετικών με την κοινωνική προστασία.
- Προσωπικό που εμπλέκεται σε προγράμματα και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, το οποίο έχει εκπαιδευτεί στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Εκστρατείες και δράσεις ενημέρωσης των ατόμων με αναπηρία σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και δομές κοινωνικής προστασίας, ιδίως για γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένα άτομα και μετανάστες με αναπηρία.
- Αριθμός υποβαλλόμενων καταγγελιών σχετικά με την πρόσβαση και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε προγράμματα και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, οι οποίες διερευνήθηκαν και διευθετήθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης, και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την κυβέρνηση ή τον υπόχρεο.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Άτομα με αναπηρία που στερούνται ενός ανεκτού βιοτικού επιπέδου:
  - ✓ αντιμετωπίζουν υλικές στερήσεις, δεν ικανοποιούν βασικές ανάγκες διαβίωσης
  - ✓ ζουν σε καθεστώς φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού
  - ✓ δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις πρόσθετες δαπάνες (ανάγκες για εξειδικευμένα αγαθά ή υπηρεσίες) που απορρέουν από την αναπηρία τους
  - ✓ διαβιούν σε μη κατάλληλες/αποδεκτές συνθήκες στέγασης
  - ✓ δεν έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη διατροφή ή υποσιτίζονται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Αριθμός καταγγελιών για παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία σε ανεκτό βιοτικό επίπεδο και σε κοινωνική προστασία.

ΆΡΘΡΟ 29 -ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ

Βασική αρχή 29.1: Καθολικό δικαίωμα ψήφου σε ίση βάση και χωρίς καμία διάκριση λόγω αναπηρίας

Βασική αρχή 29.1: Δικαίωμα του εκλέγεσθαι σε όλα τα δημόσια αξιώματα, και υποστήριξη στην άσκηση των καθηκόντων

Βασική αρχή 29.2: Ενεργή και ισότιμη συμμετοχή στις δημόσιες υποθέσεις και τη δημόσια ζωή

ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Νομοθετικό πλαίσιο το οποίο:
  - ✓ δεν περιλαμβάνει διατάξεις που στερούν το δικαίωμα ψήφου λόγω αναπηρίας,
  - ✓ εξασφαλίζει προσβάσιμες εκλογικές διαδικασίες, υποδομές και εκλογικό υλικό σε όλα τα άτομα και τις κατηγορίες αναπηρίας,
  - ✓ διασφαλίζει τη μυστικότητα της ψήφου και δίνει το δικαίωμα στα άτομα με αναπηρία να έχουν πρόσβαση σε προσωπικό βοηθό της επιλογής τους εάν χρειάζονται βοήθεια κατά τη διαδικασία της ψηφοφορίας.
- Ύπαρξη νομοθετικών διατάξεων για λήψη μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των θετικών δράσεων, για την προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική ζωή και στη λήψη αποφάσεων (π.χ. υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία κατά την υποβολή υποψηφιότητας, υποστήριξη κατά την άσκηση των καθηκόντων μετά την εκλογή κ.α.)
- Νομοθεσία που έχει θεσπιστεί για να διασφαλίζεται για τα άτομα με αναπηρία το δικαίωμα της ελευθερίας τού συνεταιρίζεσθαι, ιδίως μέσω της σύστασης οργανώσεων ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από εκφοβισμό, παρενόχληση και αντίποινα, ιδίως όταν εκφράζονται μειοψηφούσες απόψεις.
- Ύπαρξη εθνικού σχεδίου για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των εκλογικών διαδικασιών, της πρόσβασης στις διαδικασίες ψηφοφορίας, στις εγκαταστάσεις και το εκλογικό υλικό, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης των ψηφοφόρων, της κατάρτισης των εκλογικών αντιπροσώπων κ.α.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Προσβασιμότητα εκλογικών κέντρων, εκλογικού υλικού, προεκλογικών εκστρατειών κ.λπ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης για την προώθηση της πολιτικής και δημόσιας συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία.
- Διαθέσιμος προϋπολογισμός για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των εκλογών, την παροχή εύλογων προσαρμογών και υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία, προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, να καταλάβουν έδρα και να ασκήσουν δημόσιο λειτούργημα.
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση νομοθεσίας, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων που αφορούν στην συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική και δημόσια ζωή.
- Αριθμός πολιτών που αναλαμβάνουν εκλογικά καθήκοντα και εκλογικών αντιπροσώπων που έχουν εκπαιδευτεί για το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στο εκλέγειν και εκλέγεσθαι και για την παροχή πληροφόρησης σχετικής με την ψηφοφορία, την προσβασιμότητα, την βοήθεια από άτομο της επιλογής τους και τις εύλογες προσαρμογές που δικαιούνται τα άτομα με αναπηρία.
- Αριθμός ατόμων με αναπηρία που λαμβάνουν βοήθεια από άτομο της επιλογής τους ή από εκλογικούς υπαλλήλους προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην ψήφο.
- Δράσεις κατάρτισης σε άτομα και οργανώσεις ατόμων με αναπηρία για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να συμμετέχουν σε όλες τις φάσεις της λήψης αποφάσεων και στην πολιτική και δημόσια ζωή.
- Οικονομική στήριξη σε οργανώσεις ατόμων με αναπηρία για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να συμμετέχουν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών που αφορούν σε παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν ισότιμα στην πολιτική και δημόσια ζωή, οι οποίες διερευνήθηκαν και διευθετήθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης, και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την κυβέρνηση ή τον υπόχρεο (π.χ. ιδιωτική εταιρεία).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Επίπεδα συμμετοχής στις εκλογές στον πληθυσμό των ατόμων με και χωρίς αναπηρία.
- Άτομα με αναπηρία που έχουν θέσει υποψηφιότητα σε εκλογές.
- Άτομα με αναπηρία που κατέχουν δημόσια πολιτικά αξιώματα.
- Καταγγελίες για παραβιάσεις των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία κατά τις εκλογικές διαδικασίες.
- Επίπεδα συμμετοχής σε πολιτικά κόμματα, οργανώσεις, συνδικαλιστικές ενώσεις, πολιτικές διαμαρτυρίες κ.α.
- Απόψεις και αντιλήψεις των ατόμων με αναπηρία σχετικά με την δυνατότητά τους να επηρεάσουν την πολιτική ζωή και τις δημόσιες υποθέσεις /αποφάσεις.

ΑΡΘΡΟ 30- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΨΥΧΗ, ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Βασική αρχή 30.1: Συμμετοχή σε ίση βάση με τους άλλους στην πολιτιστική ζωή

Βασική αρχή 30.2: Αναγνώριση και υποστήριξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας των ατόμων με αναπηρία σε ίση βάση

Βασική αρχή 30.3: Συμμετοχή, σε ίση βάση με τους άλλους, σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες, σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και σε αθλητικές δραστηριότητες

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Έχουν θεσπιστεί νομοθετικές διατάξεις για να διασφαλίσουν το δικαίωμα συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό.
- Υπάρχει νομικό πλαίσιο που εξασφαλίζει την προσβασιμότητα: τουριστικών αξιοθέατων, μουσείων, πολιτιστικών κέντρων και εγκαταστάσεων, εθνικών και δημόσιων πάρκων και άλλων δημόσιων χώρων, αθλητικών κέντρων και εγκαταστάσεων κ.α.
- Νομικό πλαίσιο που επιβάλλει πρότυπα προσβασιμότητας στην πληροφορία και τις επικοινωνίες φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) που παρέχουν πληροφόρηση και υπηρεσίες στο ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, του διαδικτύου και των κοινωνικών μέσων.
- Ενσωμάτωση στη νομοθεσία της χώρας της Συνθήκης του Μαρακές για την πρόσβαση τυφλών και ατόμων με προβλήματα όρασης σε δημοσιευμένα έργα.
- Ύπαρξη εθνικής πολιτικής /στρατηγικής /σχεδίου για την προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή, ως αποδεκτών αλλά και ως δημιουργών/παραγωγών πολιτιστικών προϊόντων και αγαθών.
- Ύπαρξη εθνικής πολιτικής/στρατηγικής/σχεδίου για την προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στον αθλητισμό.
- Νομοθεσία που αναγνωρίζει τη νοηματική γλώσσα ως επίσημη γλώσσα του κράτους, προωθεί τη χρήση γραφής Μπράιγ, τη μορφή κειμένου εύκολου για ανάγνωση, τον υποτιτλισμό, την απτική επαφή, την υποστήριξη του ατόμου στην επικοινωνία, μεταξύ άλλων, και εξασφαλίζει τη χρήση αυτών των τρόπων επικοινωνίας σε επίσημες συναλλαγές, σύμφωνα με την προτίμηση του ατόμου με αναπηρία.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εκστρατείες και δράσεις ευαισθητοποίησης για την προώθηση και ενημέρωση των ατόμων με αναπηρία, των οικογενειών τους και του ευρύτερου κοινού σχετικά με το δικαίωμα συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό.
- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τις πολιτιστικές ταυτότητες των ατόμων με αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένης της κουλτούρας κωφών, και για την υποστήριξη τόσο της αναγνώρισης όσο και της ανάπτυξής τους.
- Προϋπολογισμός που διατίθεται για μέτρα και δραστηριότητες προώθησης και ένταξης των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή.
- Προϋπολογισμός που διατίθεται για μέτρα και δραστηριότητες για την προώθηση και ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό.
- Ωφελούμενοι από ειδικά μέτρα που προωθούν την συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον πολιτισμό, στην αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό, συμπεριλαμβανομένων.
- Προσβασιμότητα (διερμηνεία νοηματικής/υποτιτλισμό) τηλεοπτικών προγραμμάτων (ειδήσεις / προγράμματα ψυχαγωγικού χαρακτήρα) συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων για παιδιά).
- Διαδικασίες διαβούλευσης που έχουν λάβει χώρα για τη διασφάλιση της ενεργούς εμπλοκής των ατόμων με αναπηρία, μέσω και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση νομοθεσίας, κανονισμών, πολιτικών και προγραμμάτων για την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό.
- Αριθμός υποβληθεισών καταγγελιών σχετικών με την παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν ισότιμα στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό, οι οποίες διερευνήθηκαν και διευθετήθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, με κατανομή ανά είδος μηχανισμού διευθέτησης, και ποσοστό αυτών όπου υπήρξε συμμόρφωση από την κυβέρνηση ή τον υπόχρεο (π.χ. ιδιωτική εταιρεία).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Συχνότητα επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους.
- Συχνότητα παρακολούθησης ζωντανών παραστάσεων (θέατρο, μουσική).
- Συχνότητα παρακολούθησης ζωντανού αθλητικού γεγονότος.
- Συχνότητα παρακολούθησης κινηματογράφου.
- Ενασχόληση με καλλιτεχνική δραστηριότητα (Hobby).
- Ενεργός συμμετοχή στον αθλητισμό, ανά είδος αθλήματος (γενικός αθλητισμός / ειδικός αθλητισμός).
- Αριθμός καταγγελιών για παραβίαση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν ισότιμα στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό.